

Ungar & Medier 2010

**Fakta om barns och
ungas användning
och upplevelser
av medier**

ISSN-1102-447X

Grafisk form: John Eyre

Innehåll

Förord	5
Inledning, bakgrund och syfte	6
Metod	7
Läsanvisning	8
Sammanfattningar och jämförelser	9
Barnstudien 2010	9
Barnstudien 2010 – jämförelse med tidigare studier	10
Föräldrastudien 2010	15
Föräldrastudien 2010 – jämförelse med tidigare studier	17
Jämförelser mellan barn/unga och föräldrar 2010	19
Ungar & Medier 2010 – Barn och unga	24
Ålder, kön och härkomst	24
Mediebärare	27
Fritid	31
Medietid	35
Högekonsumenter	37
Tillsammans?	38
Tv-program	41
Nyheter	42
Dator- och tv-spel	44
Internet	47
Sex och porr	51
Reklam	55
Mobbning och hot	57
Anmälningar	59
Innehåll man mår dåligt av	60
Regler	62
Familjekonflikter	63
Samtal om medier	65
Att disponera sin tid	66
Ungar & Medier 2010 - Föräldrar	72
Ålder, kön och härkomst	72
Fritid	76
Medietid	78
Högekonsumenter	80
Nyheter	81
Regler och gränser	82
Familjekonflikter	83
Samtal om medier mellan föräldrar och barn	85
Åsikter om mediepåverkan	87

Erfarenheter från nätet	92
Åldersmärkning av dator-/tv-spel	96
Reklam	97
Tv-program med tävlingar och utrustningar	98
Skydd av barn och ungdomar	99
Hur barnet disponerar sin tid	103
Föräldrarnas syn på hur de själva disponerar sin tid	105
Bilaga I	110

Förord

Medierådet har till uppdrag att vara expert på barns och ungas medievardag och följa den medieutveckling som berör dem. Sedan december 2009 har rådet även till uppgift att öka förståelsen för barns och ungas kreativitet och aktiviteter på internet. För båda dessa uppgifter krävs tillförlitliga och aktuella fakta.

För fjärde gången genomför därför Medierådet studien Ungar & Medier. Här får återigen 2000 barn och unga mellan 9 och 16 år möjlighet att berätta om sin medievardag och sina medieerfarenheter. Parallellt får 2000 föräldrar med barn i samma åldersgrupp komma till tals om hur de ser på sina barns medievanor. Resultatet ger en intressant inblick i vad barn och föräldrar har likartade respektive olika uppfattningar om.

Många förändringar har skett sedan 2005 när den första studien genomfördes. Internetanvändningen ökar på bekostnad av tv-tittandet, användningen av mail och chatt minskar till förmån för kommunikationen via sociala nätverkssajter.

2005 var den genomsnittliga debutåldern för internet 9 år. Yngre barn ägnade främst sin medievardag åt tv-program. I dag ligger debutåldern för internet runt 4 år. Om dessa de yngsta användare finns nu en separat rapport, *Småungar & Medier 2010*, som omfattar barn mellan 2 och 9 år.

De tidigare rapporterna om ungar och medier har fungerat som kunskapsbank och faktakälla för föräldrar, lärare och andra som arbetar med barn och unga, liksom för press och andra medier. Vår förhoppning är att även denna rapport ska fylla den funktionen.

Kristina Ahlinder
ordförande

Ann Katrin Agebäck
kanslichef

Inledning, bakgrund och syfte

Medierådet är en kommitté inom Regeringskansliet som arbetar med barns och ungas mediesituation och med frågor om mediepåverkan. En stor del av Medierådets arbete handlar om att ta fram kunskap och sprida information och råd om medier till föräldrar och skolor. Aktuell och tillförlitlig kunskap om ungas medievanor är därför mycket viktig och det är den främsta anledningen till att denna undersökning genomförts.

Undersökningen har genomförts vid tre tidigare tillfällen: 2005, 2006 och 2008. Årets undersökning är i allt väsentligt en uppföljning av de tidigare. I år har dock frågeformuläret omarbetats, några frågor har utgått, andra har tillkommit. Dessa justeringar har gjorts för att hitta en balans mellan att på ett tillförlitligt sätt få en aktuell bild av barns och ungas medievanor och att kunna göra jämförelser med de tidigare studierna.

Metod

Målgrupperna för undersökningen är dels barn i åldrarna 9–16 år och dels föräldrar till barn i samma ålder. De barn och unga som deltagit i denna studie är inte barn till de föräldrar som besvarat enkäterna. Föräldrastudien utgörs dels av frågor där de vuxna anger sina uppskattningar av sina barns medievanor och barnens reaktioner på olika medieinnehåll, dels av frågor avseende föräldrarnas egna vanor och åsikter. Det är viktigt att hålla i minnet att den förra typen av data, de angående barnens vanor och reaktioner, är just uppskattningar och hur överensstämmande med verkligheten dessa är varierar säkerligen från förälder till förälder och från barn till barn. Sannolikt är svaren mer tillförlitliga när det gäller de yngre, då föräldrarna oftare är tillsammans med barnen när dessa använder medier, än avseende tonåringarna som i betydligt högre grad använder medier ensamma. Det finns dock inga sätt att kontrollera hur väl dessa data överensstämmer med faktiska förhållanden. Barnen och föräldrarna är indelade i två grupper:

- barn/föräldrar till barn 9–12 år
- unga/föräldrar till unga 12–16 år

Undersökningen är genomförd som en kvantitativ urvalsundersökning med postal enkät samt möjlighet att avge svar via webben. Sammanlagt skickades enkäter ut till 2000 barn och 2000 föräldrar, 1000 i varje urvalsgrupp. Svarsfrekvenserna har varit tillfredsställande, 60% bland såväl 9–12-åringar som 12–16-åringar, 59 % för föräldrar till barn 9–12 år och 58 % bland föräldrar till unga, 12–16 år. Frågeformulären utarbetades i två versioner, en grundversion för barnen och en något längre version med fler frågor för de unga. Fältarbetet pågick mellan 19 februari till 10 maj 2010. Ytterligare fakta om undersökningen återfinns i bilaga 1.

Läsanvisning

Rapporten är en genomgång av resultatet fråga för fråga. Intressanta resultat och skillnader mellan delmålgrupper kommenteras i löpande text. Procentsummorna i diagrammen kan ibland summeras till mer eller mindre än 100 %. Detta förklaras av att delarna avrundas till närmaste hela procenttal.

Om högkonsumenter

I rapporten förekommer begreppet högkonsument, här definierat som de som ägnar tre timmar eller mer åt en medieform en vanlig dag. Den främsta orsaken till att skilja ut en sådan grupp har varit att det finns en spridd uppfattning att de som ägnar mer tid åt mediebruk än genomsnittet försakar eller försummar annan aktivitet, i synnerhet fysisk aktivitet. Denna studie är upplagd så att det är möjligt att undersöka detta antagande. Det är alltså inte fråga om den sammanlagda tiden för olika medieformer, t.ex. en timme tv-tittande och två timmar datorspelande, utan minst tre timmar på en specifik medieform. Högkonsumenter kan följaktligen tillbringa ytterligare tid med andra medier. Det är dock problematiskt att definiera vad som är att betrakta som hög konsumtion. Vissa medieformer är uppbyggda på ett sätt som gör att man måste ägna dem en viss sammanhållen tid för att över huvud taget få ut något av dem, medan andra medieformer inte kräver detta i samma utsträckning. Detta innebär att den definition som valts i denna studie främst är att betrakta som en praktisk avgränsning och ska inte ses som en vedertagen definition som markerar ett riskfyllt eller negativt beteende.

Om delmålgrupper

I undersökningen har alla data kodats efter vissa bakgrundsvariabler. Dessa är bl.a. ålder, kön och högkonsumtion. Dessa kallas i rapporten för delmålgrupper. Flickor är alltså en delmålgrupp, liksom högkonsumenter av t.ex. internet.

Om begreppet signifikant

Genomgående i rapporten förekommer begreppet signifikant. Det ska förstås som den statistiska termen för en säkerställd, icke slumpmässig avvikelser. En skillnad som kallas signifikant bygger alltså på ett statistiskt säkerställt underlag. Signifikans anges i form av ett konfidensintervall. I denna studie är konfidensintervallet 95 %, vilket innebär att de signifikanta resultaten till 95 % är reella och inte slumpmässigt betingade. Följaktligen är då också vart tjugonde resultat också produkten av slumpen.

Sammanfattningar och jämförelser

Barnstudien 2010

Det finns signifikanta skillnader mellan barns (9–12 år) och ungas (12–16 år) användning av olika medier, men jämfört med tidigare studier har dessa minskat i de flesta avseenden. Även könsskillnaderna är omfattande, men även de har minskat och det i ännu större utsträckning. Fortfarande är dock flickorna mer kommunikativt inriktade i sin användning av internet och mobiltelefoni, medan pojkarna är betydligt mer intresserade av att spela dator- och tv-spel.

Det framträder inga genomgående geografiska skillnader i materialet, oavsett om det gäller boende i olika delar av landet eller om man bor i storstad eller på landsbygd. De få olikheter som uppträder är sällan signifikanta eller delar av generella mönster.

74 % av de unga och 47 % av barnen har en dator på det egna rummet. Pojkar har oftare stationära datorer än flickor och förhållandet är det omvända vad det gäller bärbara.

89 % av de tillfrågade har en mobiltelefon. Bland de unga är innehavet 96 %. Bland de äldre används mobiltelefonen idag oftare för att sms:a än för att ringa med.

Tv-tittandet har sjunkit kraftigt jämfört med tidigare studier men är i de flesta avseenden fortfarande den dominerande medieformen för hela den studerade gruppen. 64 % av 9–16-åringarna ser på tv varje dag och ålderskillnaderna är små. Desto större är de avseende mobiler och internet, som unga använder i betydligt högre grad än barnen. Av 12–16-åringarna använder 80 % mobilen och 62 % är på internet varje dag.

Trots konkurrens från nya mediebärare som datorer och mobiltelefoner har tv-apparaten fortfarande en dominerade position för att se på tv-program och filmer.

Internet och mobiler är de medier som har störst andel högkonsumenter, 18 % av hela populationen använder dem mer än 3 timmar per dag. Såväl köns- som ålderskillnaderna är omfattande bland högkonsumenterna. 24 % av pojkarna är högkonsumenter av dator-/tv-spel jämfört med 4 % av flickorna. 24 % av flickorna är högkonsumenter av mobiltelefoni jämfört med 12 % av pojkarna. De unga konsumerar betydligt mer av alla medier än barnen.

Högkonsumenter per åldersgrupp.

	BARN	UNGA
Internet	8 %	29 %
Tv	11 %	21 %
Dator-/tv-spel	10 %	18 %
Mobiltelefoni	4 %	32 %

Bland de unga är att använda internet den fritidsaktivitet som prioriteras högst av alla, tätt följt av att läsa läxor och träffa kompisar i verkliga livet. Bland barnen är läxläsning viktigast följt av att träffa kompisar och sporta. Generellt är könsskillnaderna avseende fritidsaktiviteter idag små. Flickor läser oftare läxor, umgås på sociala sajter och läser mer böcker och tidningar än pojkarna. Pojkarna spelar å sin sida mycket mer dator- och tv-spel.

9 % uppger att de har blivit utsatta för mobbning via internet eller mobil. Det är vanligare att flickor och äldre utsatts för denna behandling.

Det man i högst utsträckning mår dåligt av att se på tv, film, spel eller internet är "när djur är sjuka eller lider", "när barn råkar illa ut, lider eller mår dåligt" samt "fattiga människor".

Överlag är barn och unga tämligen nöjda med hur de tillbringar sin tid. Det överlägset vanligaste svarsalternativet är att de lägger ned "lagom" mycket tid på alla de aktiviteter de har tillfrågats om. Det är dock vanligare att de tycker att de lägger för mycket tid på medierelaterade aktiviteter än på icke medierelaterade. Detta gäller särskilt högkonsumenterna av medier.

Barnstudien 2010 – jämförelse med tidigare studier

I detta kapitel presenteras de jämförelser mellan resultaten av de fyra studier som genomförts under Ungar & Mediers nu femåriga historia. Tyvärr går det inte att jämföra alla frågor från tidigare studier. Några frågor ställs för första gången i årets studie, t.ex. de om reklam. I andra fall har antingen själva frågan eller de möjliga svarsalternativen formulerats om i syfte att förbättra precisionen i resultaten vilket också medfört att jämförbarheten fått stryka på foten.

Mediebärare på det egna rummet

I Ungar & Medier 2008 visade det sig att tv:n hade förlorat sin position som den dominerande mediebäraren för barn och unga. För fem år sedan, 2005, hade 55 % tv på det egna rummet, 2006 var det 53 % och 2008 45 %. I årets studie är siffrorna åter 55 %. Följaktligen var nedgången i tv-innehav antingen ett mätfel

2008, ett mätfel 2010, eller så har trenden brutits. Klart är i alla fall att datorinnehavet ökat kraftigt under hela den studerade perioden. 2005 hade 38 % en egen dator på rummet, idag har 61 % det och datorn är således den vanligaste medietekniska apparaten på barns och ungas rum. Det går också att urskilja en svag ökning av spelkonsoler på det egna rummet, från 30 % 2005 till 37 % i årets undersökning.

Avseende ålderskillnader kan man konstatera att gapet mellan barn och unga växt endast vad det gäller datorinnehav. 2005 hade 35 % av 9–12-åringarna och 40 % av 12–16-åringarna dator på rummet. I dag är det 47 % av barnen och 74 % av de unga. Innehavet har alltså ökat hos båda grupperna, men det har ökat mer bland de äldre.

Könsskillnaderna har minskat på flera områden och medieinnehavet är ett av dem. Pojkarna har fortfarande egna datorer i högre utsträckning än flickorna, men skillnaden har minskat markant sedan 2005. Även könsskillnaderna avseende spelkonsoler har minskat, dock inte i samma utsträckning. Pojkarna har fortfarande i betydligt högre utsträckning sådana på sina rum. Att pojkarna också oftare har en egen tv på rummet torde hänga samman med det stora innehavet av spelkonsoler.

Fritiden

Då frågan om de vanligaste fritidsaktiviteterna var annorlunda 2005 går det inte att jämföra resultaten med övriga år. Det framträder dock några tydliga tendenser i barns och ungas fritidsvanor bara under perioden 2006–2010. Umgänget med kamrater i verkliga livet har minskat kraftigt. 2006 angav 74 % att det var en av de saker de oftast gjorde efter skolan. 2008 var man nere i 64 % och 2010 58 %. Däremot har internetanvändningen ökat från 49 % 2006 till 59 % 2010. Man kan anta att en del av kamratumgänget flyttat över till nätet, särskilt med tanke på de senaste årens explosionsartade utveckling av sociala sajter som Facebook och Bilddagboken. Tv-tittandet har sjunkit från 56 % 2006 till 47 % 2010 liksom läsningen av böcker och tidningar – 2006 läste 30 % av samtliga ofta efter skolan, 2010 endast 19 %. Minskningen är kraftigast bland de unga, en halvering från 36 % till 18 %. Samtidigt är det denna grupp som tillbringar mest tid på internet, så man kan drista sig att påstå att online-läsningen konkurrerat ut den traditionella läsningen. Även om gruppen unga fortfarande ligger högt över barnen i internetanvändning har ålderskillnaderna minskat i denna kategori, liksom vad det gäller att lyssna på musik där de båda åldersgrupperna närmar sig varandra.

Könsskillnaderna har minskat på de flesta områden jämfört med 2008. Pojkarna dominerade tidigare sportandet, men könsfördelningen är 2010 nästan helt jämn. Det var tidigare betydligt vanligare att flickor hjälpte till hemma än pojkar, men skillnaden har minskat. Även musiklyssnandet, traditionellt med en tydlig övervikt av flickor går mot en mer jämställd könsfördelning. Även på det område där könsskillnaden är som allra störst, dator-/tv-spel, har skillnaderna minskat sedan 2006. På ett enda område tycks könsskillnaderna öka och det gäller läxläsningen: flickorna är flitigare än pojkarna i högre utsträckning än någonsin.

Frekvens – hur ofta?

Även sett till hur ofta man tittar, befinner sig tv-mediet i utförsbacke. 2005 tittade 86 % av barnen och 83 % av de unga på tv varje dag. Efter att ha avtagit svagt i studierna 2006 och 2008 är varjedagstittandet idag nere på 66 % respektive 63 %. En kraftig ökning syns istället avseende internet. 2005 använde 17 % av barnen internet varje dag, 2010 32 %. Motsvarande siffror för de unga är 48 % respektive 62 %. Dator-/tv-spelandet har ökat en aning sedan 2005, främst bland 9–12-åringarna.

Omfattning – hur länge?

När det gäller hela gruppen 9–16-åringar ökade andelen högkonsumenter av internet från 15 % 2005 till 18 % 2008. I årets studie är 19 % av hela gruppen högkonsumenter av internet. Ökningen är störst bland de unga: högkonsumenter av internet ökade från 22 % 2005 till 29 % 2008 där man också ligger kvar 2010. Bland barnen har ökningen varit mycket liten, från 7 % 2005 till 8 % 2010. Även högkonsumenterna av spel ökade något under samma period, från 12 % till 15 %, men har faktiskt minskat med 1 % i årets studie. Högkonsumenterna av tv minskade från 2005 (21 %) till 2008 (16 %) och ligger kvar på samma nivå i årets studie.

Mobilanvändning

Data om mobiltelefoner och deras användningsområden finns endast från studierna 2008 och 2010. Bland de unga tycks mobilägandet ha varit mättat redan 2008, 96 % av 12–16-åringarna hade då egna mobiler och lika många har det i årets studie. Bland barnen har mobilinnehavet dock ökat från 77 % till 81 % under samma period. Den mest påtagliga skillnaden i användandet av mobiler är att ringandet minskar och sms:andet ökar. 2008 ringde 94 % av samtliga tillfrågade och 2010 hade det sjunkit till 89 %. Sms:andet ökade under samma period från 84 % till 87 %. Bland de unga är det i dag vanligare att skicka sms (94 %) än att ringa (91 %). Att lyssna på musik i mobilen har också blivit vanligare, sannolikt beroende på att fler idag har mobiler med bättre prestanda och att musiktjänster till mobil utvecklats kraftigt under senare år. De könsskillnader som kunde konstateras i studien 2008 – flickor sms:ar, mms:ar och tar bilder i högre utsträckning än pojkar – finns kvar, men har blivit betydligt mindre 2010.

Nyheter på tv och på nätet

Det har inte skett några dramatiska förändringar av konsumtionen av tv-nyheter, 2005 såg 75 % av barnen och 84 % av de unga på dessa åtminstone någon gång ibland. 2010 är motsvarande andelar 78 % och 81 %, så det handlar mer om en åldersutjämning än om någon förändring av det totala tittandet. Desto större är skillnaden över tid när det gäller att ta del av nyheter över nätet. 2008, som är det tidigaste året det finns data om detta, konsumerade 24 % av barnen och 54 % av de unga nätnyheter. 2010 var motsvarande andelar 31 % och 64 %. Tidigare fanns också en tydlig könsdimension i nyhetskonsumtionen – pojkar tittade betydligt oftare än flickor på tv-nyheterna varje dag. Denna skillnad är i 2010 års studie betydligt mindre och ej statistiskt signifikant. Nu för tiden är man också mer positivt

inställd till nyheterna. Betydligt fler tycker att nyheterna är spännande och lärorika och färre tycker att de är tråkiga. Denna utveckling mot större uppskattning av nyheterna är tydligast hos den yngre gruppen.

Tillsammans

Frågorna om man använder medier ensam eller tillsammans med andra är endast jämförbara avseende internetanvändning och där har det inte skett några förändringar över tid.

Samtal om medier

Frågan som gäller i vilken utsträckning man talar med föräldrarna om sin mediekonsumtion formulerades om inför årets studie varför jämförelser med de tidigare undersökningarna är omöjliga. Intressanta skillnader framträder dock i föräldrastudien.

Vad gör de på nätet?

Då svarsalternativen ändrats flera gånger mellan de olika studierna är det svårt att göra exakta jämförelser, men det går ändå att urskilja några tydliga tendenser. Chattandet, som låg i topp 2008 har minskat markant, från 73 % till 58 % i årets studie. Detta kan man anta har ersatts av att umgås på sociala sajter som ökat kraftigt. 2006 gjorde 12 % av de tillfrågade detta, 2010 50 %. Den ökade kommunikationen via dessa sajter kan möjligen också förklara den kraftiga nedgången i mejlandet. 2006 brukade 29 % mejla, 2010 endast 18 %. Att streama eller ladda ned musik, film, spel eller program har också minskat, 2006 gjorde 21 % det, 2008 27 % och 2010 endast 17 %. Generellt har könsskillnaderna minskat vad det gäller samtliga internetaktiviteter.

Sex och pornografi

Frågorna om ungdomarnas erfarenheter av att tala om sex på nätet har formulerats om från tidigare studier och är inte jämförbara. Andelen som kommit i kontakt med porrsajter tycks minska. 2005 angav 40 % av de tillfrågade att de besökt porrsajter. 2006 var det 37 % och 2008 respektive 2010 hade det sjunkit till 28 %. Ungdomarna i undersökningen 2008 visade betydligt mer negativa reaktioner på pornografi än tidigare, men i årets studie har pendeln svängt tillbaka. 2008 tyckte 31 % att det var äckligt och 26 % önskade att de aldrig sett det jämfört med 14 % respektive 14 % 2010. För två år sedan var det 6 % som angav att de gillade vad de såg jämfört med 19 % i årets studie.

Mobbning

Resultaten avseende mobbning och liknande är endast jämförbara mellan 2008 och 2010. Medan upplevelsen av att ha utsatts för hot är konstant har mobbningen bland 12–16-åringarna minskat kraftigt, från 18 % till 11 %. Bland barnen är mobbningen också aningen lägre idag än för 2 år sedan. Däremot har fler i årets studie drabbats av att någon lagt ut bilder på dem som gjort dem ledsna än vad det var 2008. Det rör sig fortfarande om få drabbade, men bland både barn och unga har detta fördubblats (barn: 2 % till 4 %, unga: 3 % till 6 %). Förklaringen till

ökningen kan vara den ökande användningen av sociala sajter som Facebook och Bilddagboken och den ökning av postade bilder som följer med dessa.

Medieinnehåll man mår dåligt av

Även om flera svarsalternativ tagits bort, tillkommit eller formulerats om sedan den första Ungar & Medier 2005 framträder en mycket tydlig tendens över tid. Allt färre mår dåligt av alla jämförbara svarskategorier. "När barn lider eller mår dåligt" har sedan 2005 stadigt sjunkit från 70 % bland barn och 65 % bland unga till 39 % i båda grupperna. "När djur är sjuka eller lider" från 53 % och 46 % till 40 % i båda grupperna. "Våld i verkligheten" från 46 % och 34 % till 22 % och 21 %. Det enda jämförbara svarsalternativ där man anger att man idag mår dåligt lika ofta som i studien 2005 är "Fattiga människor".

Som kuriosa kan nämnas att alternativet "När människor lider eller mår dåligt" i de tre första studierna var bland de som respondenterna oftast mått dåligt av att se. När svarsalternativet 2010 formulerades om till "När vuxna lider eller mår dåligt" föll det från 25 % till 8 %.

Regler

Frågorna om förekomsten av regler i familjen för bruket av olika medier formulerades om inför årets studie och är därför inte fullt jämförbara med tidigare års undersökningar. De resultat som trots allt går att jämföra pekar på att förekomsten av regler för hur sent man tillåts använda medier blivit vanligare bland barnen. I studien 2008 uppgav 9–10 % av 9–12-åringarna att det saknades regler om hur sent på kvällen de fick titta på tv, spela spel eller använda internet. I årets studie är det endast 4 % av barnen som inte har några sådana regler avseende alla mediekategorier. Den enda förändringen över tid bland de unga är att något färre idag i årets studie uppger sig sakna regler avseende dator-/tv-spel (15 %) jämfört med 2008 (19 %).

Ägnar man sin tid åt rätt saker?

Vad det gäller respondenternas känsla av om de tillbringar för mycket, lagom mycket eller för lite tid med olika aktiviteter finns inga tydliga tendenser över tid.

Föräldrastudien 2010

I mångt och mycket ger föräldrarna svar som är snarlika de som 9–16-åringarna givit. En mer detaljerad jämförelse av de två delstudierna ges i kapitlet "Jämförelser mellan barn/unga och föräldrar 2010".

Det är en överväldigande majoritet kvinnor, 82 %, som besvarat frågeformulären.

Det framträder inga genomgående geografiska skillnader i materialet, oavsett om det gäller boende i olika delar av landet eller om man bor i storstad eller på landsbygd. De få olikheter som uppträder är sällan signifikanta eller ingår i några generella mönster. Kön och ålder är de variabler som ger störst utslag vad det gäller medie- och fritidsvanor.

Föräldrarna anger att tv är det medium som barn och unga oftast konsumerar, 68 % anges använda det varje dag. Av 12–16-åringarna anges dock 78 % använda mobilen och 67 % använda internet dagligen. Även när det gäller nedlagd tid på respektive medium ligger tv i topp. 70 % av samtliga ser på tv minst en timme om dagen. 12–16-åringar lägger mest tid på internet, 60 % tillbringar mer än en timme varje dag där jämfört med 27 % av 9–12-åringarna. När det kommer till högkonsumenterna, de som uppskattas använda mediet i fråga mer än tre timmar om dagen, är åldersskillnaderna markanta utom vad det gäller tv.

Högkonsumenter per åldersgrupp.

	BARN	UNGA
Internet	3 %	21 %
Tv	9 %	12 %
Dator-/tv-spel	5 %	14 %
Mobiltelefoni	3 %	18 %

Vad det gäller dator-/tv-spel och mobilanvändning är det också stora könsskillnader mellan högkonsumenterna.

Högkonsumenter, könsskillnader.

	FLICKOR	POJKAR
Dator-/tv-spel	2 %	16 %
Mobiltelefoni	14 %	6 %

Det är stor skillnad på i vilken utsträckning föräldrarna uppger att deras barn råkat ut för otrevliga saker på internet och i vilken utsträckning de oroar sig för att samma saker ska hända. Få har råkat ut för allvarigare saker som mobbning eller hot (12 %) eller kontaktats av vuxna i sexuellt syfte (3 %). Däremot oroar sig 22 % respektive 49 % av föräldrarna för att detta kan hända. Föräldrarna oroar sig betydligt mer för unga och framför allt för flickorna.

En stor majoritet av de tillfrågade uppger att de har tidsregler för hur länge deras barn får använda medier. Endast ca 5 % av föräldrarna till 9–12-åringar och 10 % av föräldrarna till 12–16-åringar uppger att deras barn får se på tv, spela spel eller använda nätet så länge de själva vill. Reglerna för mobiltelefoner är mer frikostiga. De unga har också senare tidsgränser än barnen.

Cirka 10 % av föräldrarna uppger att det uppstår konflikter kring barnens medieanvändning. De vanligaste källorna till osämja är att barnet/ungdomen sitter för länge vid tv:n, dator-/tv-spelet eller internet/datorn. Programval när det gäller tv och filmer är också en vanlig källa till osämja liksom olämpliga spel, våldsamma spel eller spel som är tänkta för äldre är konfliktgrunder när det gäller dator-/tv-spel.

67 % av samtliga föräldrar bryr sig om åldersmärkningen på dator-/tv-spel. Föräldrar till yngre bryr sig mer (73 %) än de med äldre barn (61 %). Medan 69 % av föräldrarna med söner tar hänsyn till åldersgränserna på spel är motsvarande siffra för dem med döttrar 78 %. Männen (57 %) bryr sig också mindre om åldersrekommendationerna än vad kvinnorna (69 %) gör.

Föräldrarnas inställning till reklam för barn är kraftigt negativ, 65 % tycker att det är dåligt och endast 3 % att det är något bra.

Åsikterna om hur samhällets skydd för barn och unga fungerar varierar kraftigt beroende på vilket medium det handlar om. Medan 74 % av samtliga föräldrar tycker att skyddet är bra avseende biografier är motsvarande andel för internet endast 17 %. Avseende tv och dvd-filmer är andelarna som tycker att skyddet är bra 54 % respektive 52 %.

Det föräldrar tycker att deras barn lägger onödigt mycket tid på är uteslutande medieaktiviteter. 27 % av föräldrarna tycker barn och unga lägger för mycket tid på dator-/tv-spel och 21 % att de ser för mycket på tv och använder internet för mycket. Samtidigt tycker mycket få att de kunde lägga mer tid på dessa aktiviteter. Dock tycker ca 50–75 % av föräldrarna att deras barn lägger lagom mycket tid på dessa aktiviteter. Andra, icke medierelaterade, aktiviteter uppfattas mycket sällan som alltför tidskrävande av föräldrarna.

Samma tendenser framträder när föräldrarna tillfrågades om vad de själva anser att de lägger ned för mycket eller för lite tid på, om än i mindre utsträckning. Det föräldrarna tycker att de gör alldeles för mycket är att arbeta, 37 % tycker att det är för tidskrävande. Tv (10 %) och internet (7 %) anses också ta för mycket tid, men

till skillnad mot åsikterna om barnens och de ungas tidsdisponering tycker många vuxna också att de lägger för lite tid på sådana aktiviteter.

Föräldrastudien 2010 – jämförelse med tidigare studier

Liksom i barnstudierna har en del frågor försvunnit, lagts till eller förändrats under tidens gång. Till detta kommer att föräldrarna inte tillfrågades alls i den allra första Ungar & Medier 2005. I detta avsnitt presenteras de förändringar över tid som skett mellan studierna 2006, 2008 och 2010. På de allra flesta områden är barnens och föräldrarnas uppgifter samstämmiga.

Fritid

Att döma av föräldrarnas svar har läsläsningen ökat med 5 % sedan 2006, från 68 % till 73 % 2010. Detta stämmer dock inte överens med resultatet i barnstudien, där läsläsningen inte förändrats under samma tidsperiod.

Däremot uppger såväl föräldrar som barn/unga att de senare i betydligt lägre utsträckning träffar kompisar i verkliga livet numera. 2006 gjorde 69 % det ofta på fritiden, 2008 hade det sjunkit till 64 % och bottennoteringen 2010 ligger på endast 54 %.

Föräldrarna tycker dock inte att internetanvändningen ökat under samma period, något som 9–16-åringarna uppger. Man kan anta att en del av det kamratumgänge som tidigare ägde rum i den fysiska verkligheten idag flyttat över till den digitala världen.

Föräldrarna uppger också att sportandet minskat något bland deras 9–16-åringar, från 58 % 2006 till 54 % 2010. Minskningen är kraftigast bland 12–16-åringarna.

Enligt föräldrarna minskade tv-tittandet kraftigt 2006–2008, från 64 % till 47 %. I årets studie har detta ökat till 51 %, en utveckling som även 9–16-åringarnas data stödjer.

Föräldrarna uppger också att tidigare tydliga könsskillnader avseende aktiviteter som sport och musiklyssnande minskat och försvunnit helt vad det gäller att hjälpa till hemma.

Frekvens – hur ofta?

Liksom barnen och ungdomarna själva uppger föräldrarna att varjedagstittandet på tv minskat kraftigt. 2006 tittade 92 % av barnen på tv varje dag, 2010 har andelen sjunkit till 70 %. Detsamma gäller 12–16-åringarna; 2006 såg 86 % på tv dagligen, 2010 endast 66 %.

Man kan också urskilja en ökning av den dagliga internetanvändningen bland såväl barn som unga, något som väl motsvaras av uppgifterna hos dem själva. En större andel av barnen uppger själva att de är på nätet varje dag, medan föräldrarnas och 12–16-åringarnas siffror är i det närmaste identiska.

Även den mindre uppgång i dagligt dator-/tv-spelande som syns i föräldrastudien återfinns i både barnens och de ungas svar.

Högekonsumenter

Även när det gäller utvecklingen av andelen högekonsumenter, alltså barn/unga som använder ett medium tre timmar eller mer varje dag, visar data från föräldrarna och 9–16-åringarna samma tendenser. Högekonsumenterna av internet och dator-/tv-spel ökar bland 12–16-åringarna (särskilt bland pojkarna) medan högekonsumenterna av tv minskar i samma grupp. Bland barnen är andelen högekonsumenter konstant för alla medier under hela perioden. En skillnad är dock att även om förändringarna över tid följer samma mönster, så undervärderar föräldrarna konsekvent och i samtliga studier andelen högekonsumenter jämfört med barnen/ungdomarna.

Nyheter

Enligt föräldrarna har det dagliga tittandet på tv-nyheter ökat rejält, bland barnen från 7 % 2006 till 14 % 2010 och bland unga från 10 % till 21 % under samma tid. Denna utveckling återfinns inte alls i barnstudien, utan tittandet på tv-nyheter förändras inte nämnvärt över tid. Däremot är barn/ungdomar och föräldrar överens om att nyhetskonsumtionen via internet ökat kraftigt sedan 2008. Medan föräldrarnas uppskattningar av barnens användning av internet som nyhetskälla stämmer tämligen väl överens med deras egna uppgifter underskattar de grovt ungdomarnas konsumtion av internetnyheter. Detta torde ha sin förklaring i att den äldre gruppen oftare sköter sitt surfande utan vuxnas inblandning eller ens vetskap.

Samtal om medier

Hur ofta föräldrarna talar med sina barn om deras medieanvändning har i några fall genomgått kraftiga förändringar mellan 2006 och 2010.

2006 uppgav 52 % att de "ofta" talade med sina 9–12-åringar om vad dessa såg på tv och dvd. 2008 hade det minskat till 45 % och 2010 har det sjunkit ytterligare till 39 %. Minskningen för de unga är inte lika omfattande, men handlar ändå om 5 % mellan 2006 och 2010. Detta kan möjligen delvis förklaras av det minskade tv-tittandet. Ju mindre man ser, desto mindre har man att tala om. Det faktiska bruket av ett specifikt medium kan dock inte förklara att man också hittar en nedgång i samtalen om dator-/tv-spel med 9–12-åringarna under samma period. 2006 talade 40 % "ofta" om spel med sina barn, 2010 endast 26 %. Under samma period ökade spelandet i denna grupp. Någon skillnad avseende samtal om spelande återfinns inte bland de unga. Även när det gäller internet, den medieform där det faktiska bruket ökat kraftigast under de tre undersökningarnas lopp, pratar man idag mindre ofta om det. Bland barnen är det 5 % färre som talar om

nätupplevelser "ofta" idag än 2006, bland de unga 4 %. Det måste påpekas att andelen föräldrar som anger att de "aldrig" talar med sina barn och unga om deras medieupplevelser inte alls förändrats över tid.

Något som barnen mått dåligt av att se

Föräldrarnas uppgifter om medieinnehåll som barnen har mått dåligt av att komma i kontakt med stämmer väl överens med barnens egna. Utvecklingen över tid ser också likadan ut. Föräldrarna har endast tillfrågats om detta i studierna 2008 och 2010 och i stora drag ligger man i årets studie konsekvent cirka 5 % lägre än för två år sedan. Att barnen idag inte längre mår dåligt i samma utsträckning som tidigare understöds av det faktum att föräldrarna 2008 angav att 9 % av barn och unga inte mådde dåligt av något och 2010 hela 15 %.

Barnets erfarenheter från internet

Att träffa någon man lärt känna via internet är något som enligt föräldrarna är förbehållet de unga. Bland barnen inträffar detta knappt och att 2 % gjorde det 2006 och 1 % 2010 är knappast någon stor skillnad. Däremot har det ökat kraftigt bland de unga, från 6 % 2006 till 12 % 2010.

Ägnar barnen sin tid åt rätt saker?

På frågorna om huruvida föräldrarna tycker att deras barn ägnar för mycket tid, lagom mycket eller för lite tid åt ett antal olika fritidsaktiviteter går det inte att urskilja några tydliga förändringar över tid. Man verkar alltid ha varit mest missnöjd med tidsåtgången för medierelaterade aktiviteter och tycker att mer energi borde läggas på aktiviteter utan medier, främst på läxor och sportande. Missnöjet är också störst med de äldre i samtliga studier.

Föräldrarnas egen medieanvändning

Det framträder inga notervärda skillnader mellan 2008 och 2010.

Jämförelser mellan barn/unga och föräldrar 2010

Trots att de föräldrar som besvarat enkäterna inte är föräldrar till de barn som ingår i studien stämmer resultaten förvånansvärt ofta mycket väl överens. Det tycks alltså vara så att årets Ungar & Medier väl lyckats fånga generella tendenser i barns och ungas mediebruk, oavsett vilka som tillfrågats, de unga eller deras mammor och pappor.

Det framträder dock några tydliga avvikelser i de båda gruppernas svar. När frågeställningar som återfinns i rapporten inte kommenteras i detta avsnitt beror det antingen på att det saknas möjlighet att jämföra frågorna eller att uppgifterna från barn, unga och föräldrar är fullständigt samstämmiga.

Fritidsvanor

Vad det gäller vad man gör på fritiden underskattar föräldrarna hur mycket barn och unga använder internet, lyssnar på musik och träffar kompisar. Samtidigt tror de vuxna att barnen och ungdomarna ser mer på tv, oftare gör läxor och oftare läser böcker och tidningar än vad dessa själva anger. Särskilt tydligt blir vad det gäller högkonsumenterna, där föräldrarna underskattar andelen barn och kraftigt underskattar andelen unga som brukar medier mer än tre timmar om dagen. I takt med att föräldrakontrollen över barnen minskar blir alltså även föräldrarnas inblick i deras mediebruk mindre.

I tabellen nedan jämförs svaren från 12–16-åringarna med svaren från föräldrarna avseende hur stor andel av pojkarna och flickorna som använder ett specifikt medium mer än tre timmar varje dag. Föräldrarnas svar står inom parentes.

Högkonsumenter, kön.

	POJKAR	FLICKOR
Tv	18 % (7 %)	23 % (16 %)
Dator-/tv-spel	31 % (23 %)	6 % (3 %)
Internet	29 % (18 %)	28 % (25 %)
Mobiltelefoni	21 % (11 %)	43 % (25 %)

Det är intressant att skillnaden mellan föräldrarnas och de ungas svar är störst vad det gäller pojkarnas mediebruk i alla fall utom mobilanvändning, där flickornas uppgifter ligger skyhögt över föräldrarnas. Vad detta beror på kan man bara spekulera om.

Nyheter

Uppgifterna om nyhetskonsumtion stämmer väl överens med undantag för 12–16-åringarnas bruk av internetnyheter, där föräldrarna underskattar användningen.

Konflikter

Uppgifterna om i vilken utsträckning föräldrar och barn blir osams om är tämligen samstämmiga. De båda grupperna är också ganska överens om vad konflikterna gäller. De yngsta anger i högre utsträckning än föräldrarna att det uppstår konflikter kring att föräldrarna tycker att barnen spelar spel som är olämpliga eller alltför våldsamma medan de äldre menar att konflikter oftare uppstår kring för mycket sms:ande eller mobiltelefonerande. Föräldrarnas uppskattningar av konfliktkällor stämmer väl överens med barnens, men jämfört med de unga tycker de att det oftare blir bråk om val av tv-program, att ungdomarna sitter för länge vid datorn, om olämpliga eller otäcka filmer samt om att man inte alltid behöver ha mobilen påslagen.

Medieinnehåll man mår dåligt av

Det framträder två tydliga dimensioner i de olika uppgifterna om vad för slags medieinnehåll som får barn och unga att må dåligt. De vuxna anger i betydligt högre grad att fiktiva våldsskildringar som skräckfilmer och "spelat våld" är obehagligt för barnen. Å andra sidan underskattar de vuxna i vilken utsträckning barn och unga själva anger att de mår dåligt av verkliga eller åtminstone realistiska skildringar som "fattiga människor", "miljöförstöring", "bilder och filmer från sjukhus och operationer" samt "våldtäkt eller sexuellt hot/övergrepp". De är dock överens om att 9–12-åringarna oftare mår dåligt än de äldre av snart sagt alla kategorier utom sexuellt hot och våld. Notervärt är också att medan 15 % av föräldrarna anser att deras barn inte mår dåligt av någon kategori, är motsvarande siffra bland barnen 23 %.

Hur barnet disponerar sin tid

Föräldragruppen skiljer sig också kraftigt från barnen och de unga avseende uppfattningarna om de senare tillbringar för mycket tid, lagom mycket tid eller för lite tid med olika aktiviteter. När det gäller medierelaterade aktiviteter tycker föräldrarna i betydligt högre grad att barnen lägger för mycket tid på dessa. Betydligt fler barn och unga tycker också att de lägger för lite tid på medieaktiviteter. Det är precis tvärtom, fast med mindre markanta skillnader, när det gäller de icke medierelaterade aktiviteterna som t.ex. läxor, fritidsaktiviteter och umgänge med familjen. Barn och unga tycker oftare än föräldrarna att de ägnar för mycket tid åt dessa aktiviteter medan de vuxna tycker att de borde ägna mer tid åt sådant.

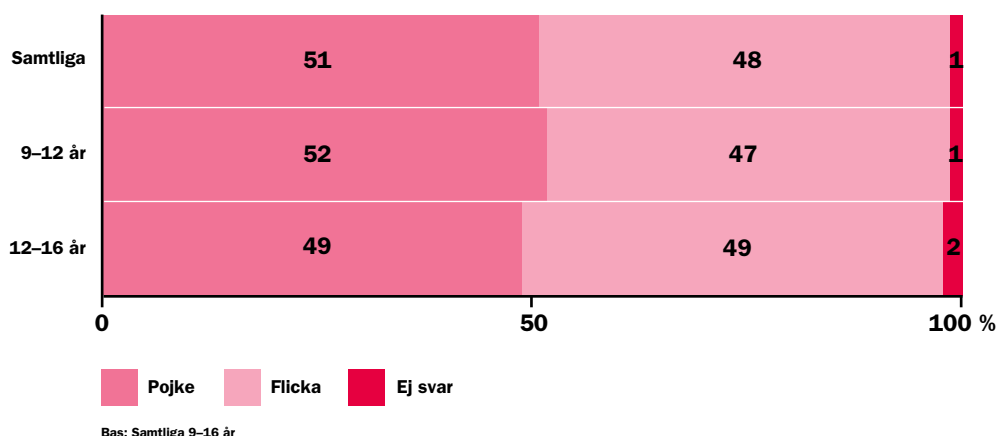
Ungar & Medier 2010
– Barn och unga

Ungar & Medier 2010 – Barn och unga

Utgångspunkten för denna genomgång är formuläret till barn i åldrarna 9–16 år. Resultaten presenteras grafiskt eller i tabellform utifrån totalresultatet (samtliga) eller utifrån de två grupperna: barn (9–12 år) respektive unga (12–16 år). Intressanta resultat och skillnader mellan delmålgrupper på totalnivå kommenteras i löpande text. I enstaka fall skiljer sig formuleringar och svarsalternativ mellan formulären, vilket också kommenteras. Observera att markanta skillnader mellan 2005, 2006 och 2008 samt mellan barnstudien och föräldrastudien tas upp i kapitlet "Sammanfattningar och jämförelser". Redovisningen inleds med ett antal frågor som ger en bild av målgruppen, bland annat deras tillgång till medier i hemmet och deras preferenser när det gäller fritidsaktiviteter.

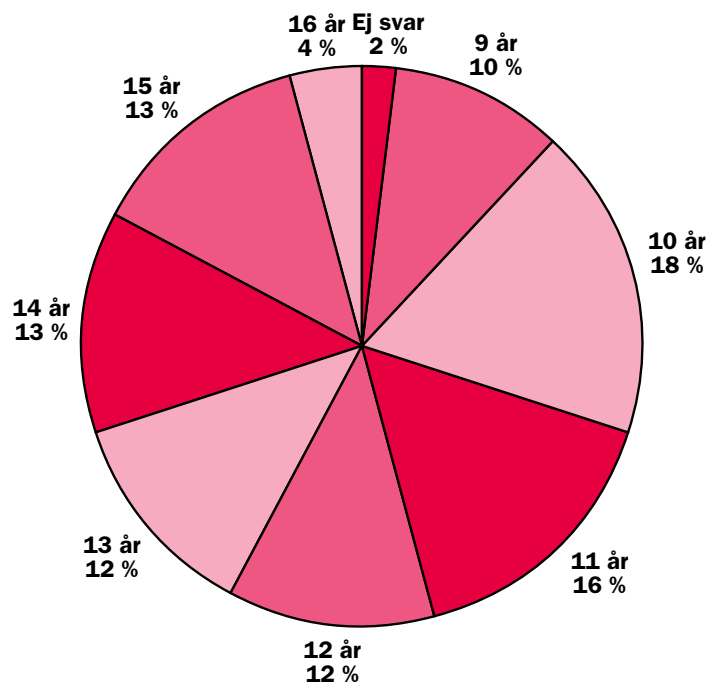
Ålder, kön och härkomst

1. Är du pojke eller flicka?

Könsfördelningen är i stort sett jämn, 51 % pojkar och 48 % flickor. I den yngre gruppen är 52 % pojkar och 47 % flickor, i den äldre gruppen är fördelningen helt jämn med 49 % för båda könen. Ungefär 2 % har inte svarat på frågan i båda grupperna.

2. Hur gammal är du?

Bas: Samtliga 9–16 år

Åldersfördelningen är relativt jämn över hela undersökningsmaterialet. Det finns heller inga signifikanta skillnader i åldersfördelningen mellan pojkar och flickor.

3. Var är du född?

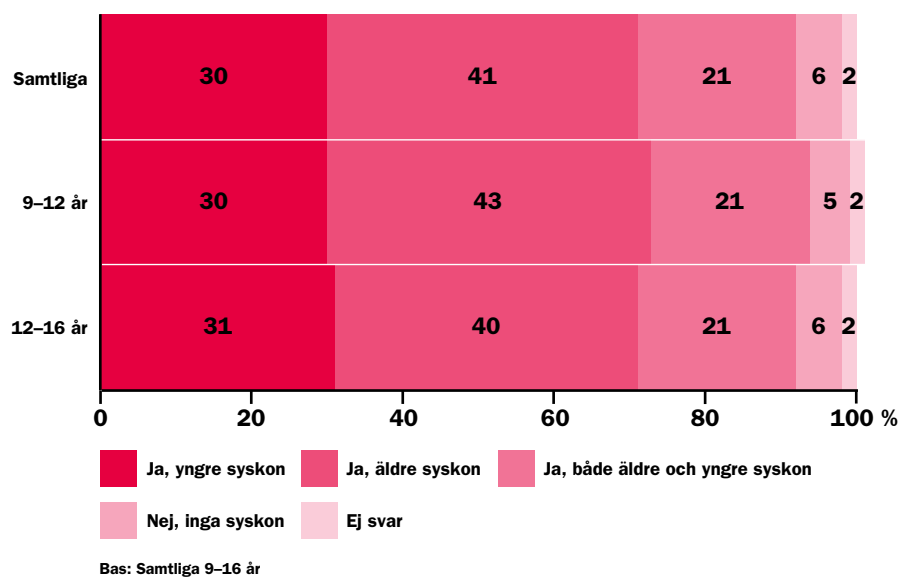
4. Var är dina föräldrar födda? Du kan ange flera svar.

	SJÄLV FÖDD	FÖRÄLDRAR FÖDDA
I Sverige	91	81
I annat land i Europa	3	12
Utanför Europa	4	15
Ej svar	2	2

Bas: Samtliga 9–16 år

91 % uppger att de är födda i Sverige, 3 % att de är födda i något annat land i Europa och 4 % att de är födda utanför Europa. Beträffande föräldrarna har några lämnat två svar vilket torde innebära att den ena föräldern är född i Sverige och den andra i något annat land. Detta medför att summan av antalet är mer än 100 % (108 %). 28 % har minst en förälder född utanför Sverige.

5. Har du några syskon?

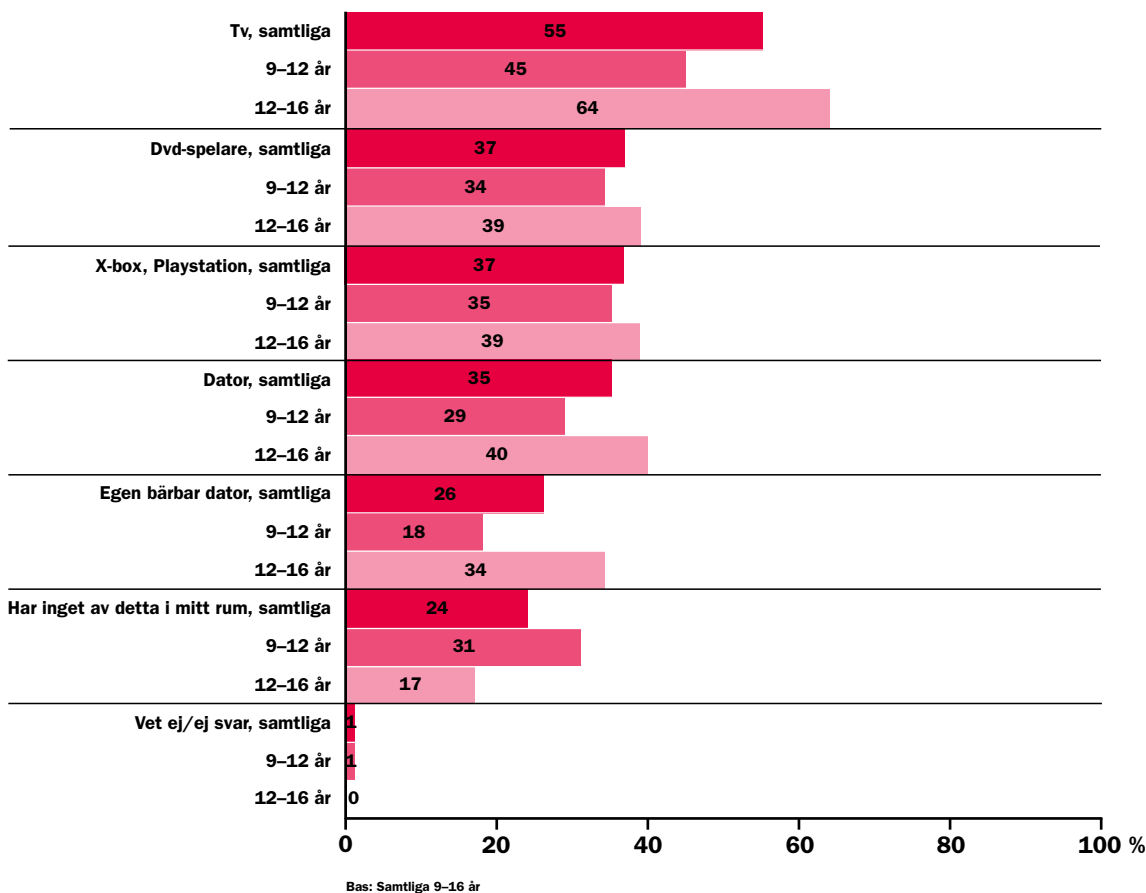

90 % svarar att de har syskon. Detta stämmer väl överens med Statistiska Centralbyråns officiella statistik för Sveriges 10-åringar (som är den officiella mätpunkten för denna uppgift). Det är 30 % som har yngre syskon, 41 % har äldre syskon och 21 % har både äldre och yngre syskon.

Det är få skillnader mellan de olika grupperna. Högkonsumenter av spel (49 %), internet (49 %) och mobil (46 %) har oftare äldre syskon, jämfört med samtliga svarande (41 %).

Mediebärare

6. Vad finns i ditt rum/rummet där du bor? Du kan kryssa för flera svar.

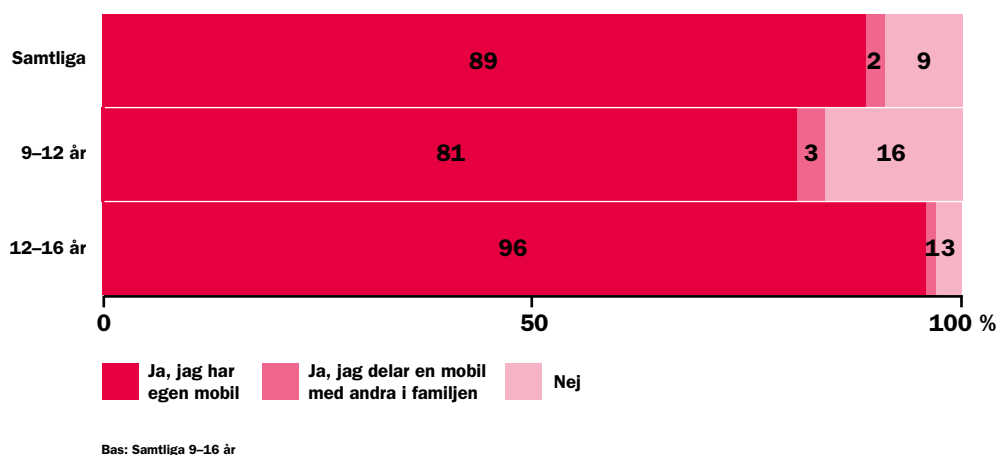
Det minst vanliga svaret är att man inte har någon av de uppräknade mediebärarna. Bland barnen är det 31 % som inte har någon av apparaterna på rummet och bland de unga 17 %. Det finns alltså signifikanta skillnader mellan de två åldersgrupperna avseende mediebärare på det egna rummet; unga har mer än barnen avseende samtliga kategorier. Skillnaderna är emellertid små gällande dvd-spelare och tv, men betydligt större avseende datorer, bärbara datorer och tv-spelskonsoler.

Om man lägger samman kategorierna "Dator" och "Egen bärbar dator" är datorinnehavet större än innehavet av tv på det egna rummet. Detta var fallet redan i undersökningen 2008, men skillnaden är ännu större i årets studie (3% 2008, 6% 2010). Innehavet av samtliga mediebärare har ökat sedan 2008 utom dvd-spelare, vilket sannolikt beror på att i princip alla moderna datorer innehåller sådana. Det finns alltså idag ett mindre behov av fristående apparatur för att se dvd-filmer. Det finns även några signifikanta könsskillnader.

Pojkar har i högre utsträckning tv (62 % jämfört med 47 %), tv-spelskonsoler (52 % jämfört med 22 %) och stationära datorer på rummet (43 % jämfört med 26 %). Det är å andra sidan betydligt vanligare att flickor har bärbara datorer än pojkarna (32 % flickor men bara 26 % pojkarna). Att pojkarna väljer stationära datorer och flickorna bärbara kan förklaras med pojkarnas betydligt större intresse för datorspel. Dessa kräver ofta en grafisk prestanda som endast stationära datorer kan tillgodose.

Spelintresset förklarar också skillnaden i tv-innehav; pojkarna har betydligt oftare spelkonsoler på sitt rum (pojkar 52 %, flickor 22 %) och en sådan kräver en tv för att kunna användas. Om man räknar bort alla som har spelkonsoler visar det sig istället att flickorna oftare har tv (67 %) än pojkarna (33 %). De olika grupperna av högkonsumenter (se "Läsanvisning") har överlag fler mediebearare på det egna rummet än genomsnittet.

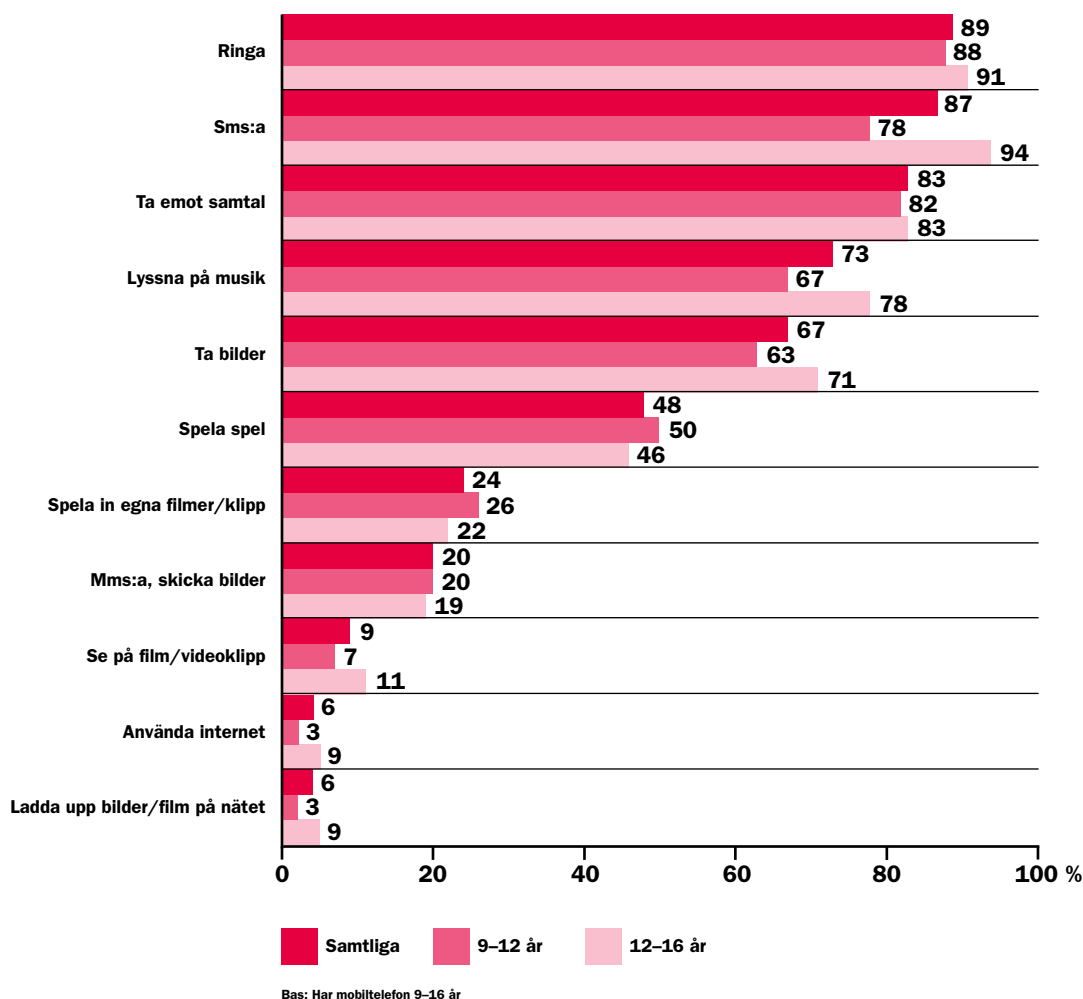
7. Använder du mobiltelefon?

89 % av samtliga svarar att de har en egen mobiltelefon. Bland unga är innehavet mycket högt (96 %) och bland barnen har 81 % en egen mobiltelefon. Jämfört med 2008 har mobilinnehavet endast ökat bland barnen, för två år sedan hade 77 % egen mobil.

Könsskillnaderna är liksom 2008 mycket små. En skillnad finns dock bland de yngsta, där det är betydligt vanligare att pojkar helt saknar tillgång till mobil (20 %) jämfört med flickorna i samma ålder (11 %).

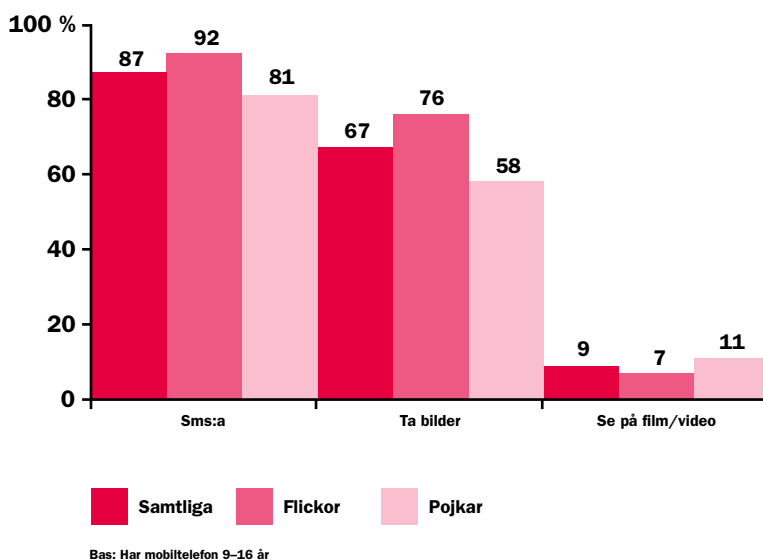
8. Vad brukar du använda mobiltelefonen till? Du kan kryssa för flera svar.

I hela den undersökta gruppen används mobiltelefonerna mest för att ringa med. Ringandet har emellertid gått ned sedan mätningen 2008 och bland de unga är det faktiskt vanligare att sms:a än att använda telefonen till att tala i. Detta kan möjligen förklaras med att de äldre är mer vana att läsa och skriva text. Det finns också skillnader mellan musiklyssnande och internetsurfande i mobiltelefonen, i båda fallen är användandet betydligt högre bland de äldre. Fortfarande är dock internetsurfande, att se på film eller ladda upp bilder och film samt mms:ande ganska ovanliga användningsområden, sannolikt beroende på att det är förknippat med högre kostnader än övriga funktioner.

Det finns också några signifikanta könsskillnader när det gäller användningen av mobiltelefonen. De användningsområden som skiljer sig åt avseende kön presenteras nedan.

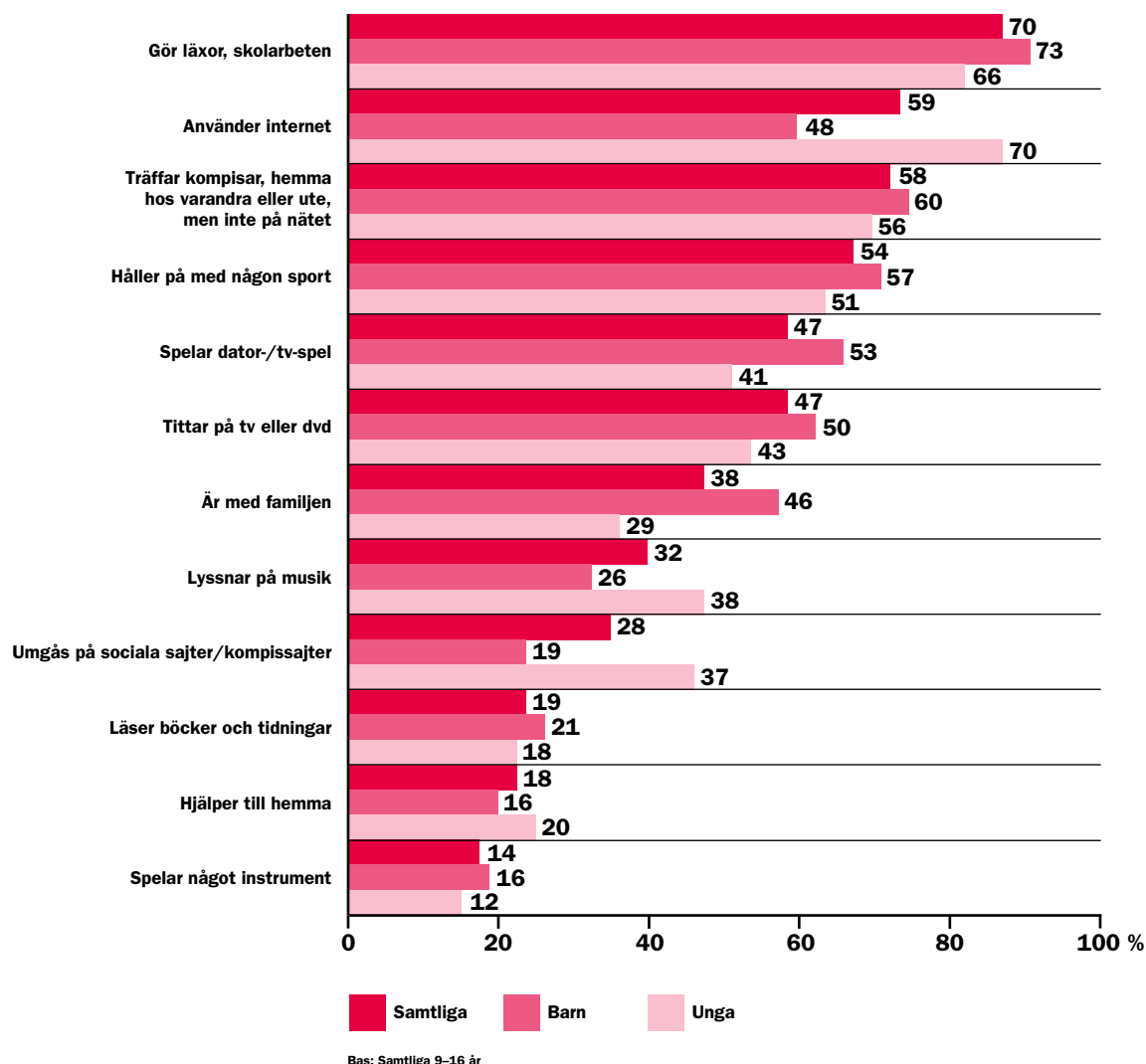
8b. Mobilanvändning, könsskillnader.

Flickor fotograferar och sms:ar alltså betydligt mer än pojkar, vilka å andra sidan ser mer på film/videoklipp. Notervärt är dock att skillnaderna jämfört med tidigare år generellt är mindre och att en tidigare påtaglig könsskillnad mellan mms:ande nu i princip är uttraderad.

Fritid

9. Vad gör du oftast på fritiden/efter skolan? Du kan kryssa för max fem svar.

Den vanligaste sysselsättningen för samtliga är att göra läxan (70 %). Detta gäller även gruppen 9–12 år (73 %). Anmärkningsvärt är att läsläsningen har ökat hos samtliga sedan 2008. Bland de äldre är emellertid den vanligaste aktiviteten att använda internet (70 %). Internetanvändandet har ökat kraftigt sedan mätningen 2008 – för hela åldersgruppen har man gått från 48 % till 59 % och bland 9–12-åringarna från 34 % till 48 %. Det kan vara på sin plats att påpeka att tre av de fyra saker som barn och unga uppger att de oftast gör efter skolan inte är medierelaterade – läxarbete, att träffa kompisar utanför nätet och sportande ligger på topp fyra tillsammans med internetanvändning (unga) och dator-/tv-spel (barn).

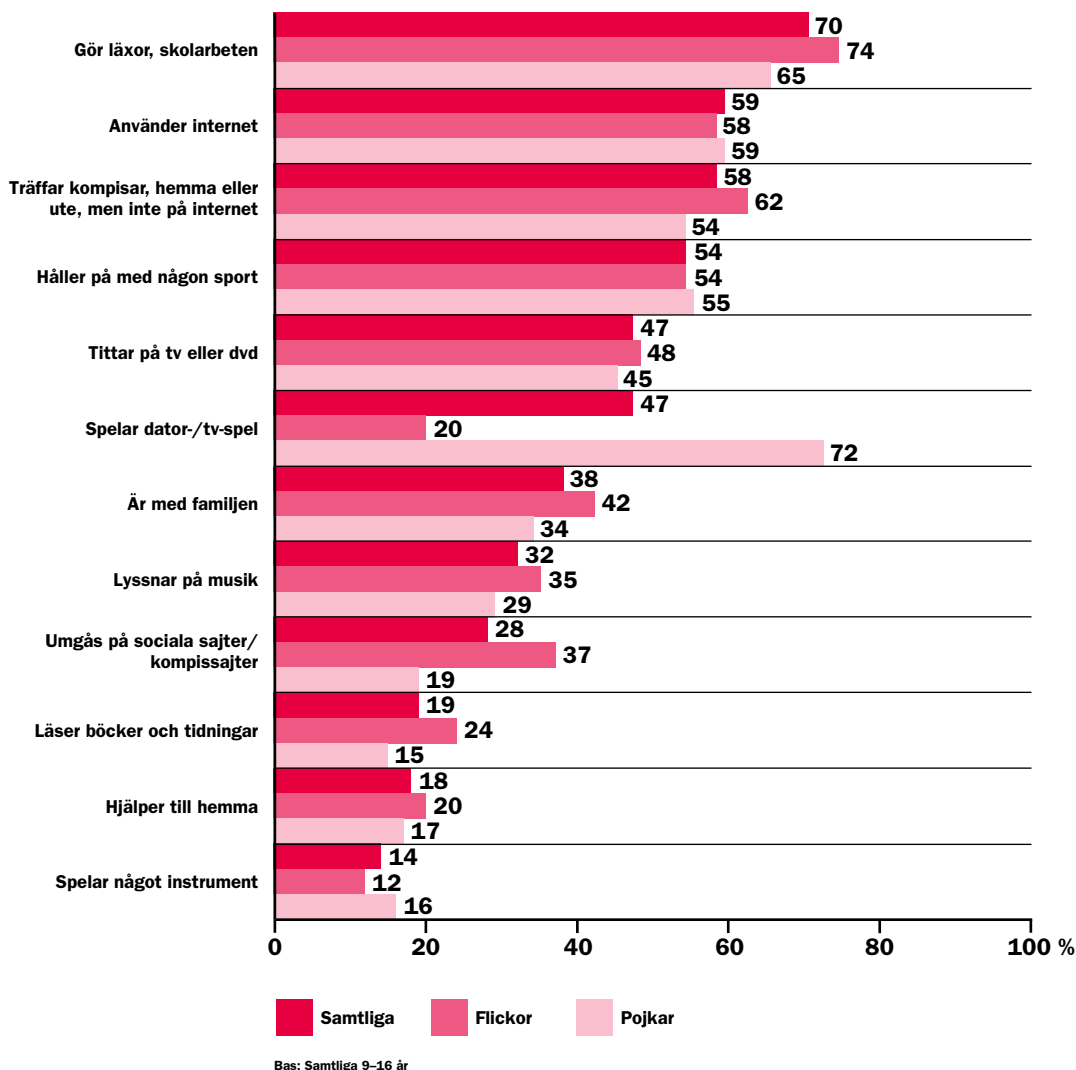
Internetanvändning, surf och chatt, är den överlägset vanligaste medieaktiviteten bland de unga medan barnen oftare väljer att se på tv eller spela dator-/tv-spel. Då frågorna avseende tv-spel och datorspel formulerats om jämfört med tidigare år går det inte att uttala sig om utvecklingen i dessa fall. Den kategori som ökat mest sedan 2008 är "Umgås på sociala sajter/kompissajter" där man gått från 11 % till hela 28 % i den nya undersökningen.¹ Samtidigt kan man se en tillbakagång vad det gäller att träffa kompisar IRL, en minskning med 6–7 % i samma grupper. Man kan alltså se en tendens till att kamratumgänget flyttar från den fysiska verkligheten till den virtuella. Det är dock fortfarande betydligt vanligare att träffa sina vänner IRL än på datorn.

När det gäller åldersskillnader är det alltså betydligt vanligare att de unga håller på med internet, antingen för surfande eller socialt umgänge. De lyssnar också betydligt mer på musik än barnen och hjälper till aningen mer hemma. I samtliga andra kategorier dominerar barngruppen. Deras traditionella mediekonsumtion, tv och läsning, är högre liksom datorspelandet. Barnen har också ett större socialt umgänge med både familj och vänner, spelar oftare musikinstrument, sportar mer och läser mer läxor.

Könsskillnaderna avseende fritidsaktiviteter har minskat på alla områden jämfört med tidigare studier. Se diagram på nästa sida.

¹ I undersökningen 2008 var frågan "Träffar kompisar på nätet", vilket egentligen borde kunna tolkas som en bredare kategori än "Umgås på sociala sajter/kompissajter" då den förra även inbegriper t.ex. MSN eller andra chattformer som inte är sajtdrivna. Ökningen skulle alltså kunna vara ännu större.

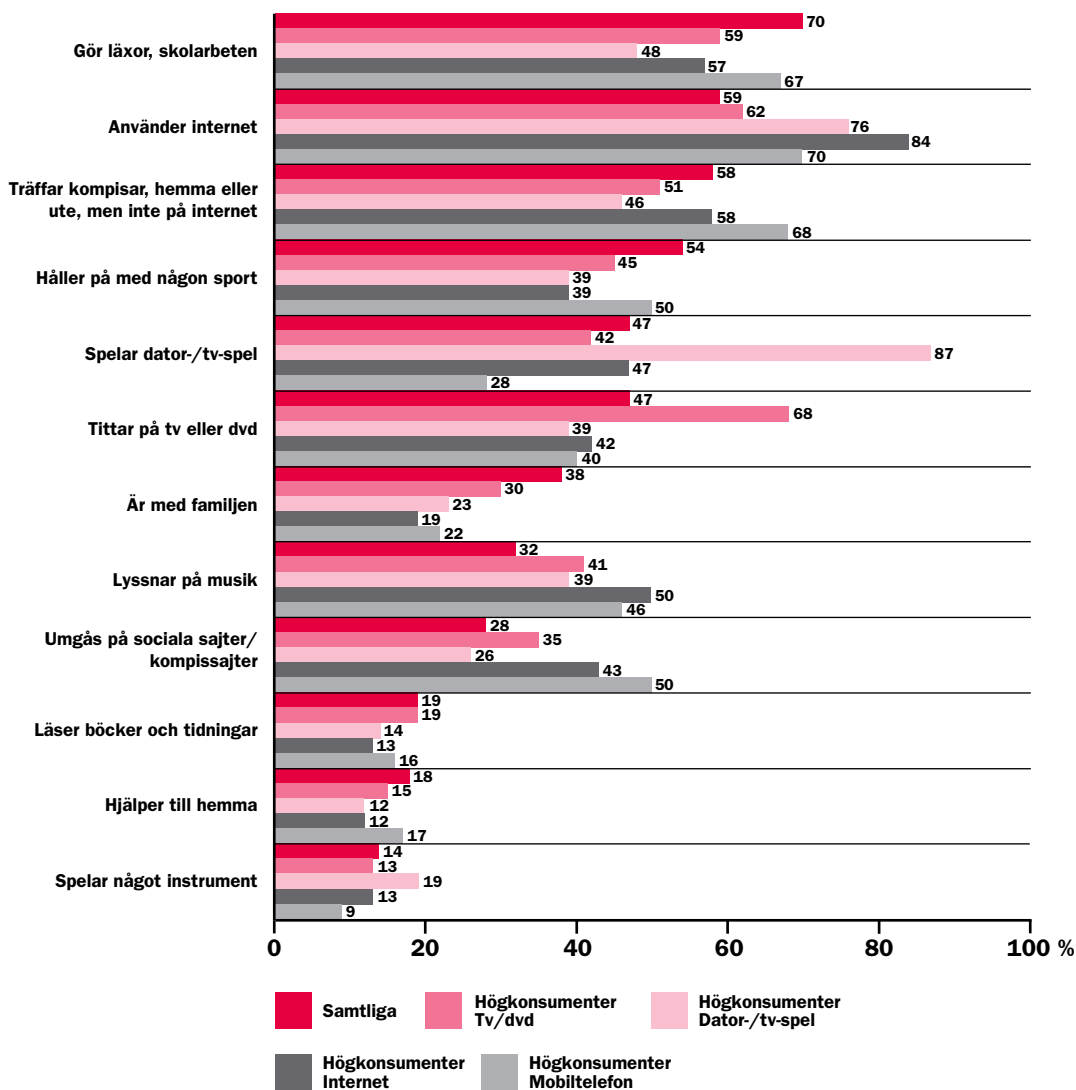
9b. Vad gör du oftast på fritiden/efter skolan, kön.

Även om könsskillnaderna minskat jämfört med tidigare studier finns det fortfarande en del signifikanta skillnader mellan pojkar och flickor. De största av dessa är att pojkar spelar dator-/tv-spel i betydligt högre grad än flickor, som å andra sidan är mer benägna att umgås på sociala sajter. Flickorna läser mer läxor, umgås mer med familjen, läser mer, lyssnar mer på musik och hjälper också till mer hemma. Av dessa skillnader är dock endast läxarbete och läsning statistiskt signifikanta.

Högkonsumenterna är ingen homogen grupp, vilket gör det vanskligt att dra övergripande slutsatser om dem jämfört med genomsnittet. De uppvisar stora skillnader beroende på vilken medieform de föredrar.

9c. Vad gör du oftast på fritiden/efter skolan, högkonsumenter.

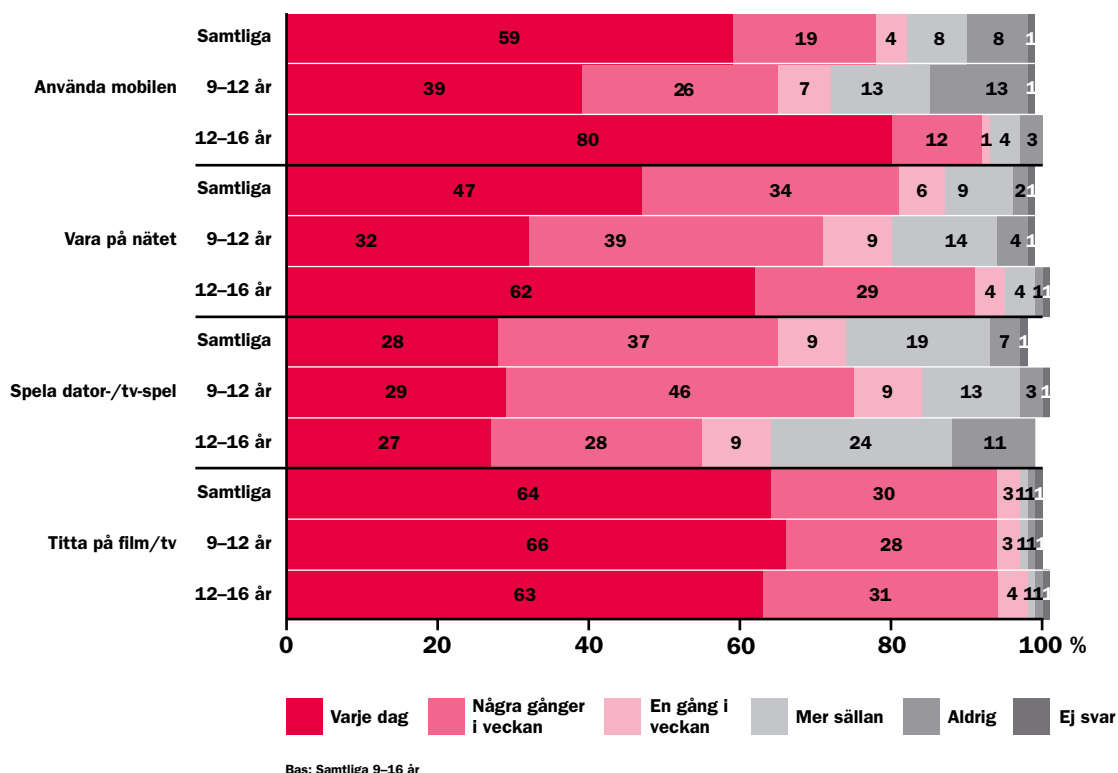
Bas: Samtliga 9-16 år

Alla de olika grupperna av högkonsumenter – förutom högkonsumenter av mobiltelefoner – ligger dock signifikant under genomsnittet när det gäller läxor/skolarbeten och sportutövande. Detta skulle alltså peka mot ett lägre intresse för fysisk aktivitet. De som spelar mycket spel är också mycket flitiga internetanvändare (vilket knappast är förvånande då en stor del av alla spel idag används över nätet). De ligger däremot under genomsnittet för alla andra fritidsaktiviteter utom musiklyssnande och eget musicerande. Högkonsumenterna av mobiltelefoner skiljer sig rejält från de övriga grupperna. De umgås mycket med vänner i verkliga livet samtidigt som de är de största användarna av sociala sajter. Det finns alltså all anledning att anta att medan hög konsumtion av tv/dvd, spel eller internet kan vara ett självändamål, är en omfattande mobilanvändning snarare ett verktyg för socialiserande.

Medietid

Följande två frågor undersöker hur ofta och hur länge man använder olika medieformer. Viktigt att ha i åtanke är att barn och unga idag många gånger använder flera medieformer samtidigt, vilket är svårt att illustrera med frågor av detta slag. Man kanske har tv:n påslagen samtidigt som man chattar, lyssnar på musik och spelar ett spel etc. Det går alltså inte att påstå att de som uppger att de ser på tv 3–4 timmar om dagen, surfar på nätet 1–2 timmar och spelar datorspel 3–4 timmar skulle tillbringa 7–10 timmar med dessa medier per dag. Sannolikt har en hel del – om inte allt – ägt rum samtidigt vilket i så fall ”bara” blir 3–4 timmar.

10. Om du tänker på din fritid, ungefär hur ofta brukar du...? Svara med ett kryss på varje rad.

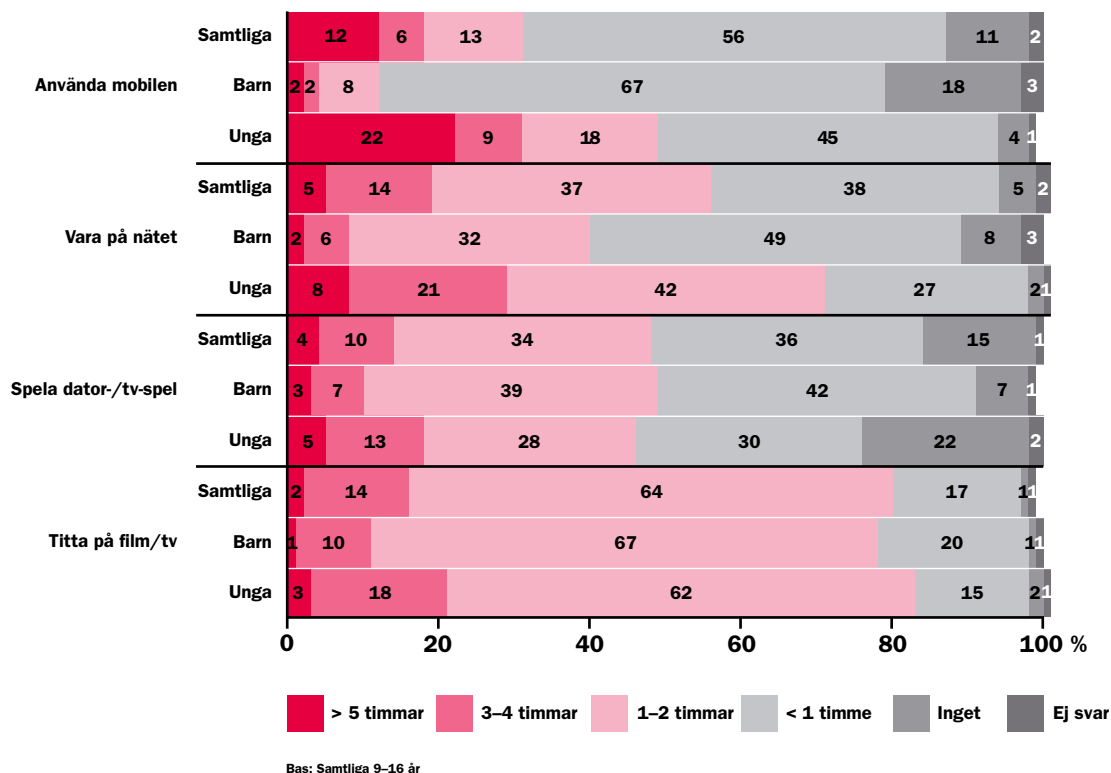

Tv är den medieform som flest ägnar sig åt ”Varje dag” medan dator-/tv-spel är den minst populära aktiviteten. I båda dessa avseenden skiljer sig svaren från barn respektive unga marginellt åt. Notervärt är också att andelen som tittar på tv varje dag har sjunkit markant jämfört med mätningen 2008. Då såg 78 % av samtliga tillfrågade på tv varje dag och 17 % 3–4 gånger/vecka, i årets mätning är motsvarande siffror 64 % respektive 30 %. Det tycks alltså ha skett en förskjut-

ning mot att titta mera sällan på tv. I övrigt är det stora skillnader på åldersgruppernas mediekonsumtion. Andelen varjedagsanvändare av mobiler är mer än dubbelt så stor (80 %) bland de unga som bland barnen (39 %). Unga använder också internet i betydligt större utsträckning än barn. Bland de unga är det endast 5 % som svarar att de "Aldrig" eller "Mer sällan" använder internet, medan 18 % av barnen uppger samma svar. För övrigt visar sig samma skillnader som framträdde i fråga 9. Pojkar spelar oftare datorspel och tv-spel än flickor, medan förhållandet är det motsatta avseende mobilanvändning. Högkonsumenter tycks genomgående använda även andra medieformer oftare än genomsnittet.

De undersökta 9–16-åringarna fick också uppskatta hur mycket tid de lade ner på mediekonsumtion en genomsnittlig dag.

11. Om du tänker på en vanlig dag, ungefär hur länge brukar du på din fritid... Svara med ett kryss på varje rad.

Även här framstår tv som det stora mainstreammediet. Det är 80 % av de tillfrågade som uppger att de ser på tv minst en timme varje dag. Mobilen är det medium man överlag lägger minst tid på, vilket dock är starkt knutet till ålder. Medan endast 12 % av 9–12-åringarna använder mobilen mer än en timme/dag, är motsvarande andel för 12–16-åringarna hela 49 %. Syskonförhållanden tycks påverka hur länge

man håller på med de olika medierna, åtminstone för de unga. 12–16-åringar med äldre syskon ägnar signifikant mer tid åt datorspelade och internet. De som däremot har yngre syskon spelar markant mindre än genomsnittet.

Högekonsumenter

Barn och unga som uppger att de tillbringar mer än tre timmar per dag med tv-tittande, dator-/tv-spel, internetanvändning eller mobilanvändning definieras i denna undersökning som högekonsumenter. Denna avgränsning är gjord av rent praktiska skäl och är inte någon vedertagen definition. Det är också viktigt att komma ihåg att begreppet inte markerar ett riskfyllt eller negativt beteende. Dagens unga tillbringar, som tidigare påpekats, mycket av sin medietid med att göra flera saker samtidigt, vilket alltså innebär att tre timmars tv-tittande och tre timmars datorspelade mycket väl kan innebära tre timmars parallellt användande av de båda medieformerna. Det är inte heller några små grupper det handlar om. Faktum är att det är vanligare att barn och unga ser på tv och är på nätet mer än en timme om dagen än att de inte är det. Ungefär lika stora andelar spelar dator-/tv-spel mer än en timme per dag (48 %) som mindre (51 %). Endast vad det gäller mobilanvändning är låganvändarna, alltså de som tillbringar mindre än en timme per dag, i majoritet (67 %).

Andel högekonsumenter totalt (samtliga)

- Internet 19 %
- Tv 16 %
- Dator-/tv-spel 14 %
- Mobil 18 %

Högekonsumenter per åldersgrupp.

	BARN	UNGA
Internet	8 %	29 %
Tv	11 %	21 %
Dator-/tv-spel	10 %	18 %
Mobiltelefoni	4 %	32 %

När det gäller dator-/tv-spel och mobilanvändning är det också stora könsskillnader mellan högekonsumenterna.

Högekonsumenter, könsskillnader.

	FLICKOR	POJKAR
Dator-/tv-spel	4 %	24 %
Mobiltelefoni	24 %	12 %

Att vara högekonsument är starkt förbundet med ålder – de återfinns främst bland 12–16-åringarna. Medan högekonsumenterna av tv och internet fördelar sig någorlunda jämnt mellan könen är spel- och mobilanvändarna tydligt åtskilda. Av pojkarna är 24 % högekonsumenter av spel, men endast 4 % av flickorna. Omvänt förhåller det sig med mobilanvändningen; 24 % av flickorna använder den mer än tre timmar om dagen, men endast 12 % av pojkarna. Att vara högekonsument av en medieform är också förknippat med hög användning av andra medier. Samtliga grupper av högekonsumenter tillbringar också signifikant mer tid på internet än genomsnittsanvändaren. Mobilhøgekonsumenterna tittar mer på tv än genomsnittet, och tv-tittarna använder mobilen mer än genomsnittet. De verkliga mediemångsysslarna är de som använder internet mer än tre timmar per dag – de ligger över genomsnittet vad det gäller samtliga andra medieformer.² Jämfört med studien 2008 ligger andelen högekonsumenter förvånansvärt konstant. Eftersom frågorna inte är identiska i de båda undersökningarna är det svårt att göra korrekta jämförelser, men möjligen har andelen barn som spelar mycket spel ökat en aning (8 % 2008, 10 % 2010).³

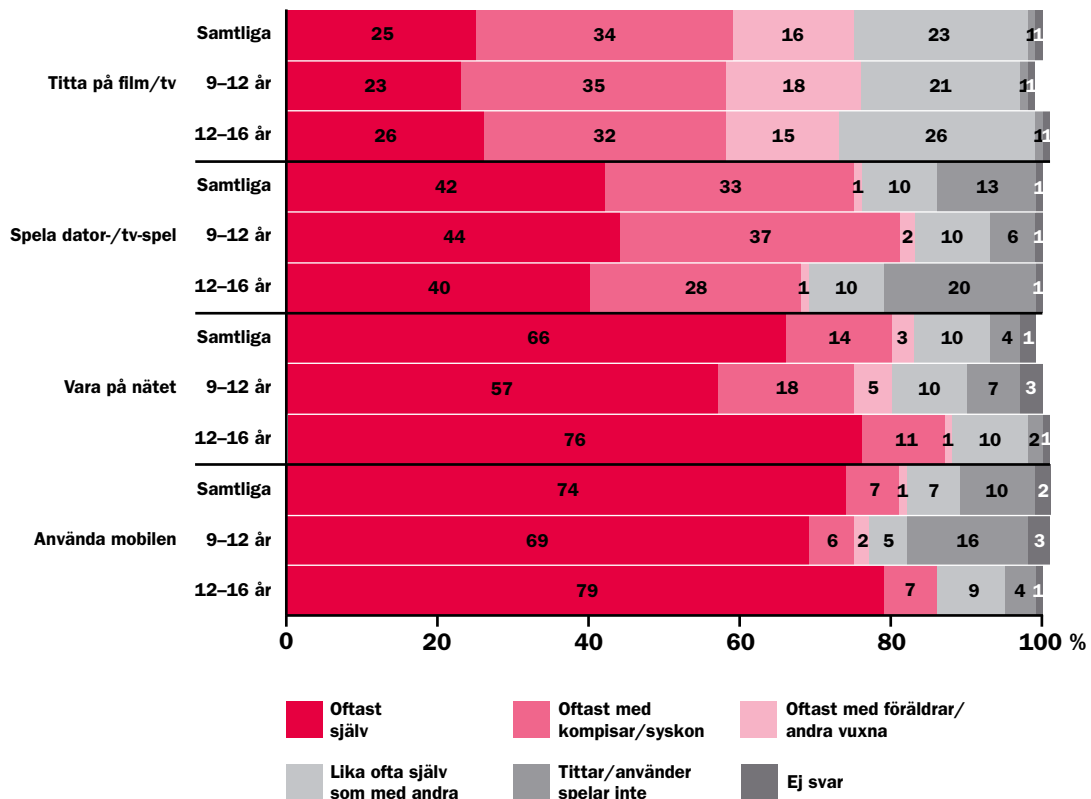
Tillsammans?

I vilken utsträckning man använder medier ensam eller tillsammans med någon annan beror naturligtvis på vilket medium det handlar om. Internet är till sin natur illa lämpat för två eller fler samtidiga användare på en och samma fysiska plats – man får tränga ihop sig framför skärmen, bara en person kan använda mus och tangentbord etc. Detsamma gäller i än högre grad mobiltelefoni. Tv passar däremot utmärkt att titta på tillsammans, antalet samtidiga användare begränsas bara av hur många som får plats i soffan. Medan datorspel i regel lider av samma begränsningar som internetanvändning är många tv-spel anpassade för att flera spelare skall kunna använda samma konsol. När man spelar datorspel med andra personer befinner sig dessa i regel vid en annan dator, på en annan plats, i en annan bostad, stad eller rentav i ett annat land, medan tv-spelen kan spelas socialt både online och med en och samma tv-skärm som en gemensam spelplan.

² Detta kan förstås bero på att såväl spelande som tv-tittande kan ske över nätet.

³ I studien 2008 hade man separata frågor för tv-spel och datorspel. Även om det är enkelt att addera svaren på dessa är det inte ovanligt att respondenter blandar samman snarlika medieformer och kryssar i båda "för säkerhets skull", även om de egentligen bara sysselsatt sig med en.

**12. Är du oftast själv eller tillsammans med andra när du...?
Svara med ett kryss på varje rad.**

Bas: Samtliga 9-16 år

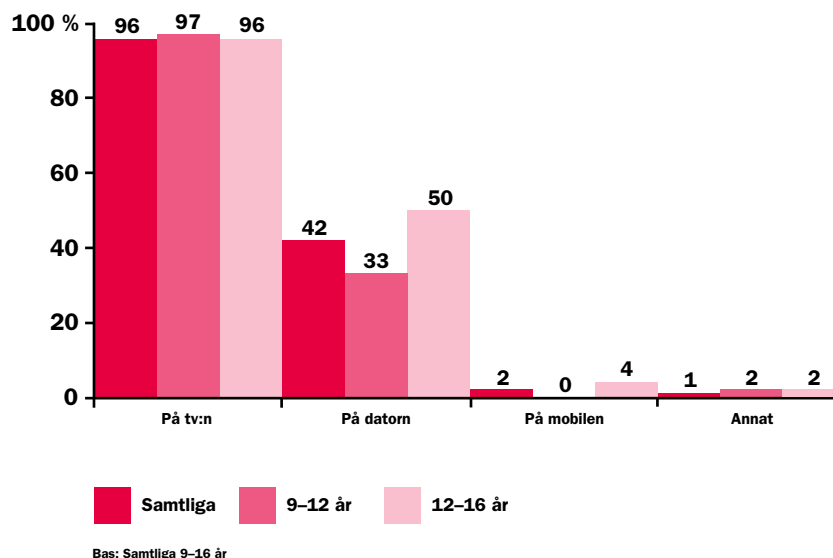
Tv-tittande är det enda barn och unga i någon större utsträckning ägnar sig åt tillsammans med sina föräldrar. Tv är som sagt den medieform som är bäst lämpad för flera samtidigt användare på samma plats. Tv är också det medium som används mest av föräldragenerationen. Att samlas framför tv:n och titta på samma program är ju också något som har varit en del av familjegemenskapen i många decennier.

Här uppträder några mindre ålders- och könsskillnader – både när det gäller internetanvändning och spelande gör barnen det oftare med syskon eller kompisar än vad de unga gör. Bland de unga tittar pojkarna också oftare på tv med sina föräldrar än vad flickorna gör, medan könsskillnaden bland barnen är försumbar.

Mobiltelefonerandet är alltså det man oftast gör utan andra närvarande, 74 % av samtliga gör det ensamma. Även om det finns en statistiskt signifikant skillnad mellan barn och unga, förklaras hela denna av den större gruppen barn som inte använder mobil över huvud taget. Den största ålderskillnaden är den mellan barns och ungas internetanvändning: medan 76 % av de unga använder internet

i huvudsak ensamma är motsvarande siffra för barnen endast 57 %. I undersökningen 2008 fanns en tydlig signifikant könsskillnad där flickor i betydligt högre grad använde internet ensamma. I årets studie är denna skillnad i princip helt försvunnen.

13. Hur brukar du titta på filmer, tv-program och tv-serier? Du kan kryssa i flera svar.

Man talar idag om mediekonvergens i flera olika betydelser, där en av dem är s.k. apparatkonvergens. Där tv-tittandet tidigare uteslutande skedde framför en traditionell tv-apparat kan det idag ske på t.ex. datorn eller mobilen. Samtidigt har tv-apparaten begåvats med nya digitala funktioner som internetåtkomst och radio. Resultaten i årets Ungar & Medier visar att tv-apparaten fortfarande är den vanligaste mediebäraren för filmer, tv-program och tv-serier, även om datorn har ökat i betydelse, framför allt hos de unga. Flickor använder datorn mer för detta ändamål än vad pojkar gör. Att se tv på mobilen är dock fortfarande en marginell företeelse bland barn och unga.

Tv-program

14. Vilka tv-program eller tv-serier brukar du titta på? Skriv max tre stycken.

Årets undersökning ger en tydlig topp-tre-lista där den animerade serien *Simpsons* liksom i studien 2008 är i överlägsen ledning – 23 % av samtliga tillfrågade anger att de brukar se programmet. *Simpsons* är en amerikansk humor-/satirserie som främst är riktad till en vuxen publik, men som uppenbart även tilltalar barn/unga. På andra plats med 10 % kommer *Family Guy*, även det en amerikansk animerad serie snarlik *Simpsons* fast med grövre språk och en mer "vuxen" ton och *Hanna Montana*, en amerikansk Disneyproduktion om en ung sångerska med en tydlig målgrupp bland flickor under tonåren kommer på tredje plats med 9 %. Här uppträder både signifikanta ålders- och könsskillnader. Både *Simpsons* och *Family Guy* är framför allt populära bland pojkarna medan *Hanna Montana* främst tilltalar de yngre flickorna. Nedbrutet på åldersgrupper ser topp 3-listorna ut som följer med 2008 års resultat inom parentes.

BARN

Simpsons (Simpsons)
Hanna Montana (Let's Dance)
Let's Dance (Andra Avenyn)

UNGA

Simpsons (Simpsons)
Family Guy (Andra Avenyn)
2 ½ Men (Vänner)

Man kan alltså konstatera att samtliga av de mest populära programmen, *Hanna Montana* undantaget, egentligen inte har barn och ungdomar som primär målgrupp. Bland 12–16-åringarna finns det egentligen bara ett renodlat ungdomsprogram (*One Tree Hill*) bland de tio populäraste.

Om man bryter ned resultaten ytterligare blir köns- och åldersskillnaderna än tydligare.

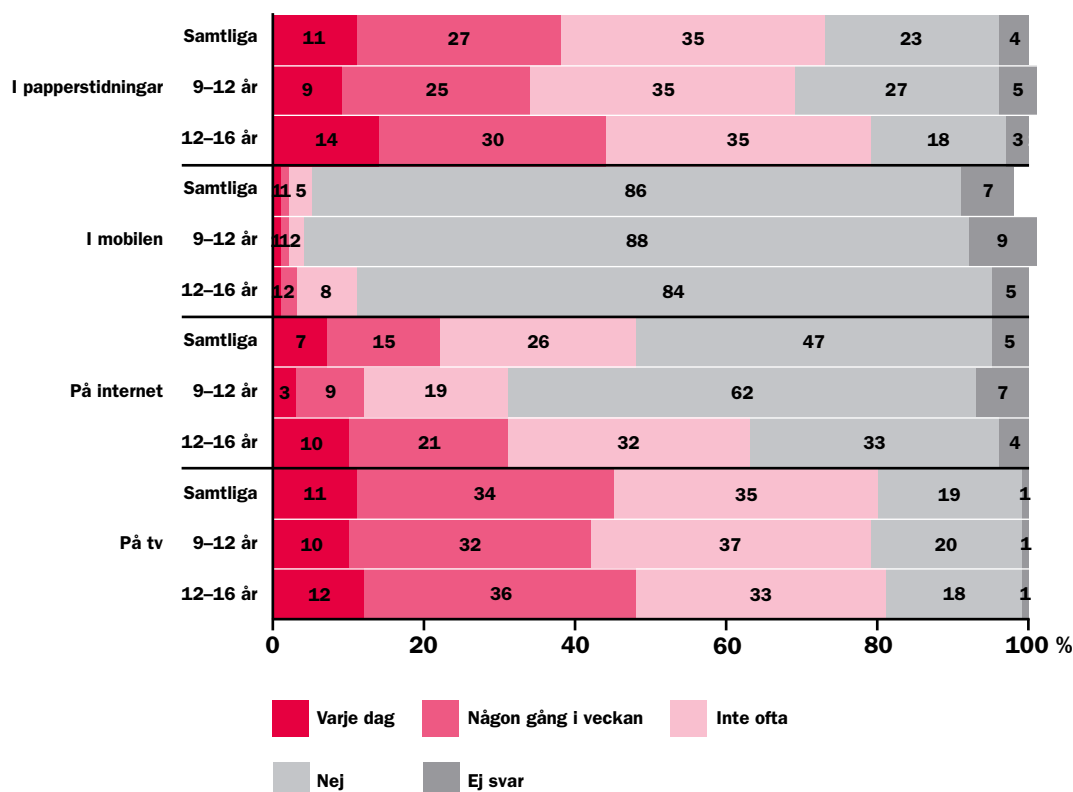
9–12 ÅR		12–16 ÅR	
Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Simpsons (34 %)	Hanna Montana (29 %)	Simpsons (38 %)	Desperate Housewives (14 %)
Family Guy (17 %)	Let's Dance (14 %)	Family Guy (21 %)	Andra avenyn (11 %)
Sport (11 %)	Halv åtta hos mig, Melodifestivalen, Familjen Annorlunda (12 %)	2 ½ Men (15 %)	Top model, Grey's anatomy, Simpsons (10 %)

De kommersiella kanalerna dominerar programvalet bland 9–16-åringarna och valet av tv-program är i princip könsexkluderande: flickor och pojkars preferenser skiljer sig mycket kraftigt åt.

Nyheter

Överlag har barns nyhetskonsumtion ökat jämfört med undersökningen 2008. Man upplever också nyheterna som mer lärorika och spännande än tidigare. Man ska emellertid akta sig för att tolka detta som att barns och ungas omvärldsintresse och engagemang ökat generellt, det kan lika väl handla om att det i samband med att enkäterna fylldes i hade inträffat osedvanligt spektakulära händelser som upplevts som särskilt intressanta. Under den aktuella perioden genomfördes t.ex. den svenska melodifestivalen och vulkanen Eyjafjallajökull hade flera dramatiska utbrott. Såväl barn som unga konsumerar nyheter främst genom de traditionella medierna, tv och papperstidningar.

15. Brukar du ta del av nyheter...

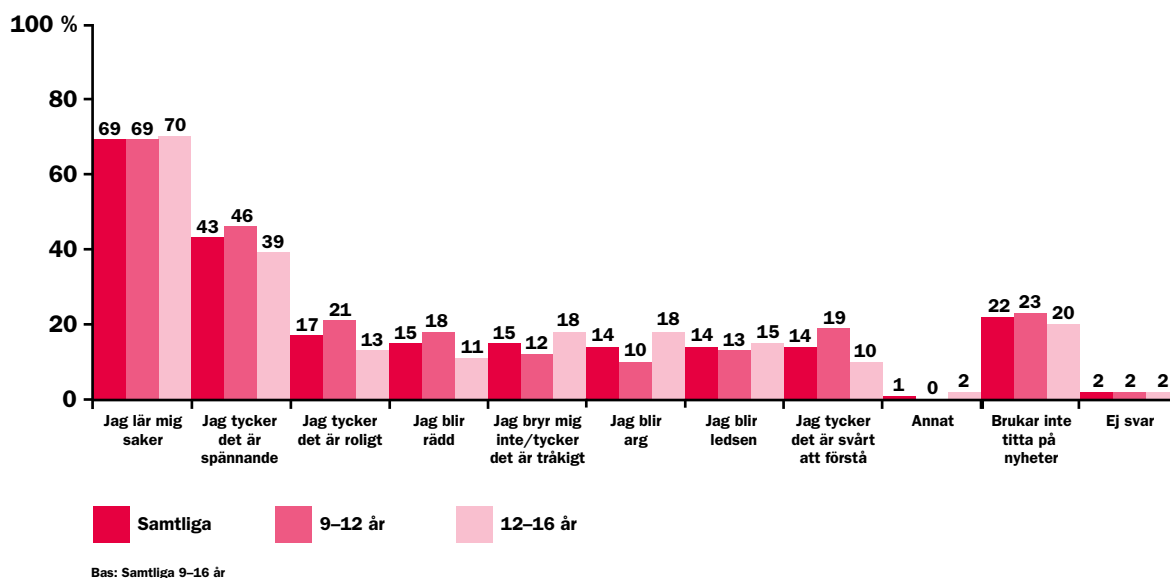

Bas: Samtliga 9–16 år

Generellt konsumerar 12–16-åringarna mer nyheter än de yngre oavsett medieform. Skillnaden mellan åldersgrupperna är minst vad det gäller tv och störst avseende internet som 64 % av de unga använder som nyhetskälla mot endast 31 % av barnen. Mycket få använder mobilen som nyhetskälla, sannolikt för att det är den enda mediebäraren som det faktiskt kostar pengar att använda. Könsskillnaderna inskränker sig till att endast gälla 12–16-åringarna. Flickorna läser papperstidningar i högre utsträckning än pojkarna (85 % flickor, 73 % pojkar), medan pojkarna oftare än flickorna tar del av internetnyheter – 15 % av pojkarna gör det varje dag jämfört med 5 % av flickorna. I studien 2008 fanns det också en signifikant skillnad mellan pojkars och flickors konsumtion av tv-nyheter, vilket är en av de könsskillnader som minskat påtagligt i årets studie.

16. Hur upplever du nyheterna du ser?

Kryssa för det som du tycker stämmer för dig. Du kan kryssa för flera svar.

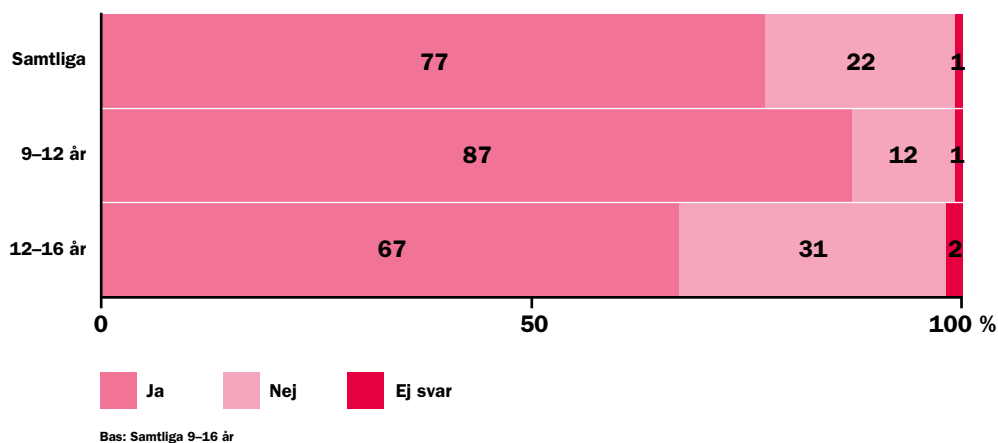
De vanligaste reaktionerna på nyhetskonsumtion är övervägande positiva, nyheterna upplevs som lärorika, spännande och roliga. I tidigare studier är de främst de äldre som upplevt nyheterna på dessa sätt, men av någon anledning uppskattar nu även de yngre nyheter i större utsträckning. De äldre tycker dock också oftare att nyheter är tråkiga. När det gäller de negativa reaktionerna har fördelningen mellan "jag blir rädd", "jag blir ledsen" respektive "jag blir arg" inte förändrats nämnvärt över tid. Det finns signifikanta könsskillnader när det gäller hur man upplever nyheterna. Flickor tycker att nyheterna är svåra att förstå i betydligt högre utsträckning än pojkarna, en skillnad som blir större ju äldre de tillfrågade blir. Flickorna uppger i signifikant högre grad negativa upplevelser. Siffrorna inom parentes avser 2008 års resultat

16b. Negativa reaktioner på nyheter, könsskillnader.

	FLICKOR	POJKAR
Jag blir arg	16 % (17 %)	13 % (10 %)
Jag blir ledsen	19 % (17 %)	10 % (8 %)
Jag blir rädd	20 % (19 %)	10 % (10 %)

Dator- och tv-spel

17. Brukar du spela dator-/tv-spel?

Av de tillfrågade anger 77 % att de brukar spela dator-/tv-spel.⁴ Det är betydligt vanligare bland barnen (87 %) än bland unga (67 %). Det är också en stor, statistiskt signifikant skillnad mellan pojkars spelande (92 %) och flickors (60 %).

⁴ Intressant är att när repondenterna tillfrågats hur länge de spelar, svarar 15 % att de aldrig gör det och 1 % har ej svarat. Följaktligen menar 84 % av populationen att de spelar när de besvarat denna fråga. Möjligen ligger sanningen någonstans emellan 77 och 88 %. Detsamma gäller statistiken över de olika gruppernas dator-/tv-spelande; när de angivit hur länge de spelar är det något fler som anger att de spelar än när de bara besvarar frågan "Brukar du spela dator-/tv-spel?".

18. Vilka dator-/tv-spel brukar du spela? Skriv max tre spel.

SAMTLIGA	BARN	UNGA	POJKAR	FLICKOR
Internetspel (15 %)	Internetspel (20 %)	Counter-Strike (18 %)	Counter-Strike (16 %)	Internetspel (24 %)
Counter-Strike (10 %)	Super Mario (11 %)	WoW (13 %)	WoW (12 %)	Super Mario (14 %)
Super Mario (8 %)	Sims (7 %)	Call of Duty – Modern Warfare (10 %)	Call of Duty – Modern Warfare (10 %)	Sims (14 %)
WoW (8 %)	Sims 2 (6 %)	Internetspel (9 %)	Internetspel (9 %)	Sims 2 (13 %)
Sims (7 %)	FIFA 10 (6 %)	Call of Duty, Sims 3 (7 %)	FIFA 10 (9 %)	Sims 3 (11 %)

The Sims, eller bara *Sims*, är ett strategiskt relationsspel utan slutmål, där man styr de dagliga aktiviteter och sociala liv som en eller flera virtuella personer (Simmar) gör i en digital värld. Spelet beskrivs ofta som ett "elektroniskt dockskåp". Spelet utvecklades ursprungligen för pc men finns nu för i stort sett alla plattformar inklusive mobiltelefoner. *Sims 2* och *Sims 3* är snarlika, men utökade versioner av originalspelet.

World of Warcraft, som ofta förkortas *WoW*, är ett MMORPG (Massively Multiplayer Online Role-Playing Game) det vill säga en typ av rollspel på internet som kan spelas av flera tusen spelare samtidigt, som är uppkopplade mot samma server. I korta drag går spelet ut på att i fantasymiljö slåss mot monster eller andra spelare, ensam eller i grupp.

Counter-Strike, ofta förkortat *CS*, är ett onlinespel som från början utvecklats som en modifikation till datorspelet *Half-Life*. Spelet är en s.k. FPS (First Person Shooter) och spelas över nätverk med fysiska motståndare. Man spelar i två lag som kämpar mot varandra. Det ena laget utgörs av terrorister och det andra av insatsstyrkor.

Call of Duty, ofta förkortat *CoD*, är även det en FPS och den första versionen utspelade sig ursprungligen under andra världskriget där spelaren kontrollerar en soldat i olika länders styrkor. Man kan antingen utföra uppdrag själv eller spela tillsammans med eller mot andra spelare över nätet. I senare versioner som *Call of Duty 2: Modern Warfare* äger handlingen rum i nutid och i fiktiva krig.

FIFA 10 är ett fotbollsspel som försöker efterlikna "riktig" fotboll så gott det går.

Super Mario är egentligen en spelkaraktär, en liten korpulent italiensk rörmokare som förekommit i en mängd olika spel alltsedan introduktionen i arkadspelet *Donkey Kong* 1981. Det finns ett mycket stort antal Mario-spel till ett mycket stort antal

spelplattformar, varför det är svårt att veta vilket som avses när respondenterna bara svarat "Super Mario". Samtliga spel i serien har det gemensamt att grafiken är färgglad och "barnslig", det allmänna tonläget humoristiskt samt att inslagen av våld är mycket milda jämfört med spel som *Counter-Strike* eller *Call of Duty*.

Internetspel är egentligen ingen egen spelgenre utan en samlingsbeteckning på små, enkla spel som man kan spela gratis över internet, s.k. *casual games*. De har oftast karaktären av korta, snabbt avklarade tidsfördriv av pusselkaraktär jämfört med större spel som *Call of Duty* som kan ta veckor att spela klart eller *World of Warcraft* och *Sims* som egentligen aldrig "tar slut". Ingen enskild speltitel utmärker sig bland internetspelen.

Bland de mest populära spelen syns vissa signifikanta skillnader mellan barn och unga. Den tydligaste skillnaden visar sig när det gäller *World of Warcraft*, *Counter-Strike* och *Call of Duty* som är betydligt mer populära bland unga än bland barn.

Vidare syns signifikanta könsskillnader i spelpreferenser. Som framgår av tabellen är internetspel, *Super Mario* och *Sims*-serien flickornas favoriter, medan pojkarna spelar *World of Warcraft*, *Call of Duty* och *Counter-Strike*. Samma polarisering gäller också det karaokeliknande spelet *Singstar* som även det föredras av flickorna. *Guitar Hero* förefaller däremot vara det spel som är mest gångbart oavsett ålder eller kön.

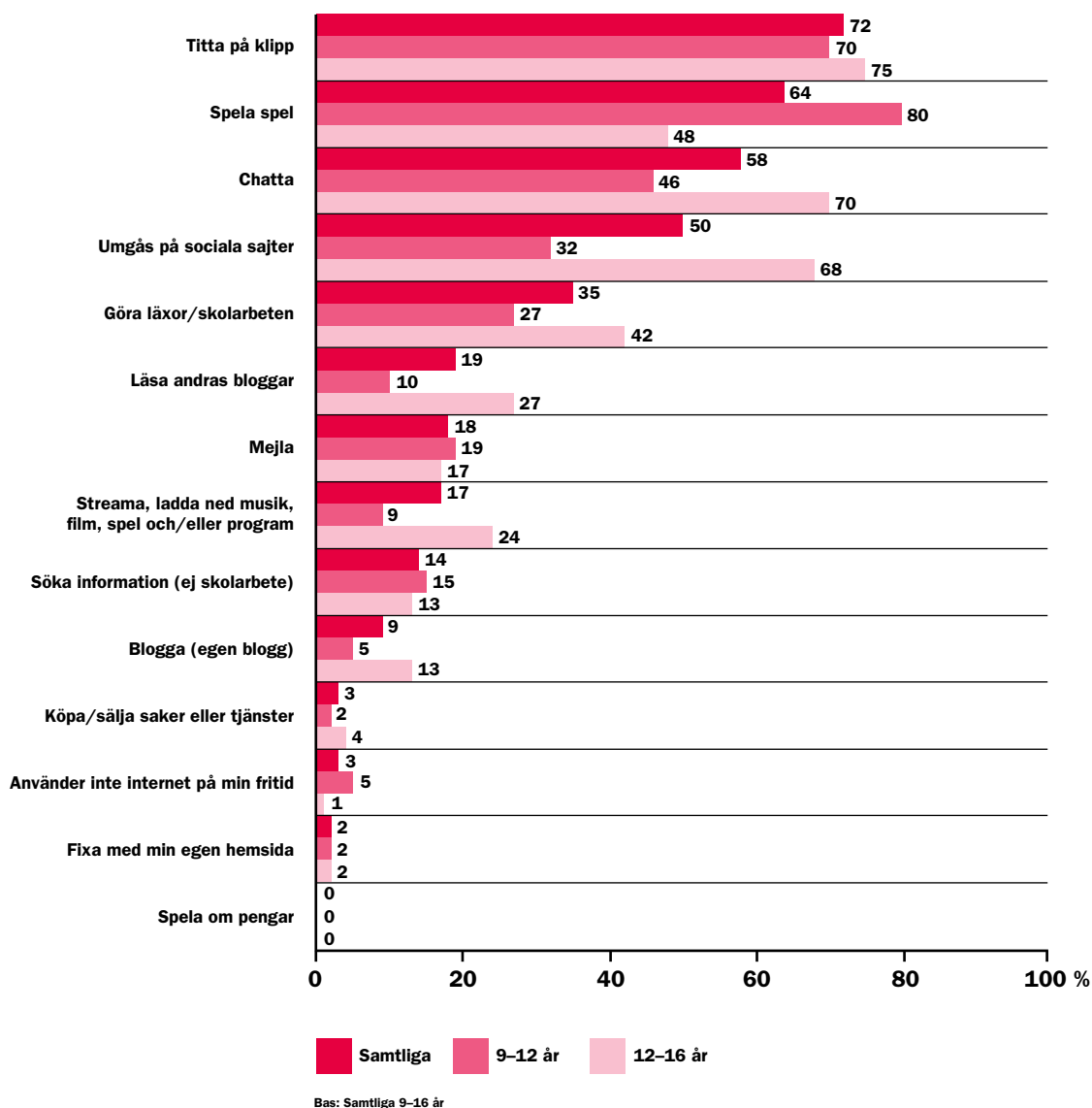
Det är mycket vanligare att högkonsumenterna av spel anger *Counter-Strike* (28 %), *World of Warcraft* (27 %) samt *Call of Duty 2: Modern Warfare* (16 %) som vad de brukar spela. Dessa spel är mycket tidskrävande och anses av "seriösa gamers" tillhöra de titlar som kräver mest skicklighet och/eller engagemang. Högkonsumenterna spelar också förhållandevis lite internetspel (8 %), den i regel enklaste speltypen.

Internet

Det framgick av fråga 10 att internetanvändningen är mycket omfattande, 97 % av samtliga använder internet på fritiden. Andelen barn är något lägre, 95 %, och det är något färre pojkar (96 %) än flickor (98 %) som brukar ge sig ut på nätet. Såväl ålders- som könsskillnaderna har emellertid minskat jämfört med studien 2008.

Respondenterna tillfrågades också vad de brukar göra på internet. De ombads att ange maximalt fem olika alternativ.

19. Vad brukar du göra på internet på din fritid? Välj max fem alternativ.

De aktiviteter som en majoritet av de tillfrågade sysselsätter sig med är att titta på filmklipp (72 %), att spela spel (64 %), att chatta (58 %) samt att umgås på sociala sajter (50 %). Medan de båda förra kategorierna ligger på ungefär samma siffror som i studien 2008 har de båda senare förändrats markant. Chattandet har minskat, från 73 % till dagens 58 % medan att umgås på sociala sajter har ökat från 40 % till 50 %.⁵ Dessa båda fenomen hänger sannolikt samman. Sociala sajter som Facebook eller andra mer specialiserade communities erbjuder idag möjligheter till såväl offline-/envägskommunikation (mail, blogginslägg) som online-/flervägskommunikation (chatt) varför man kan anta att en del av det tidigare renodlade chattandet har flyttat över till dessa sajter.

Man kan också se en liten nedgång i mejlandet, från 21 % 2008 till 18 % 2010, vilket möjligen också kan förklaras att denna kommunikation flyttat över till Facebook. Nedladdningen av musik och filmer har också minskat markant, från 27 % 2008 till 17 % i årets studie. Även om frågan inte specifikt gäller illegal nedladdning kan man spekulera i om nedgången är en konsekvens av skärpningen av lagstiftningen mot illegal nedladdning i och med uppmärksammade införandet av IPRED-lagen 1 april 2009.⁶ Notervärt är också att det är mycket ovanligt att de tillfrågade köper saker över nätet samt att spel om pengar på internet är ett obehagligt fenomen bland dem.

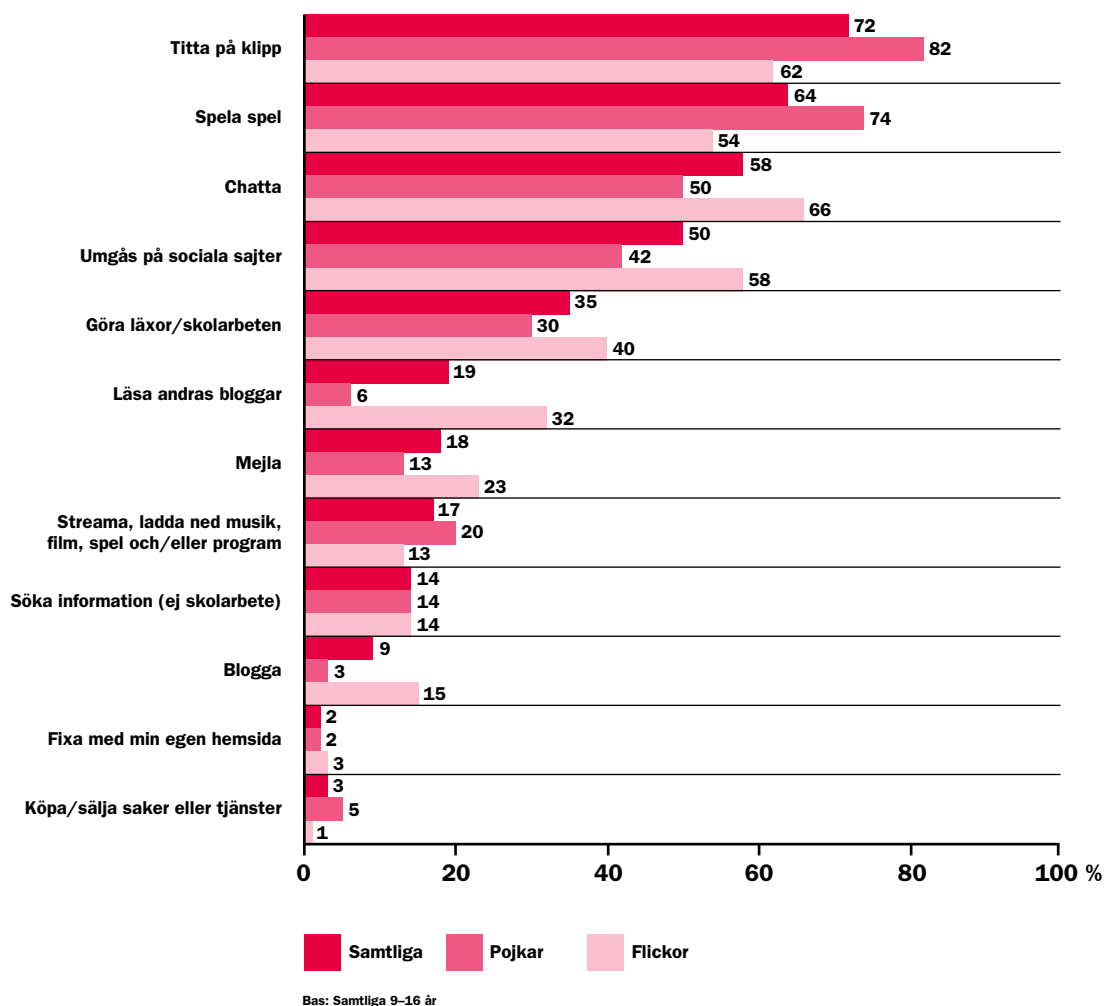
Åldersskillnaderna är markanta. Barnen spelar mer spel över nätet än de unga. De båda åldersgrupperna mejlar respektive söker information om annat än skolarbete i ungefär samma utsträckning. I samtliga övriga kategorier är de unga kraftigt överrepresenterade gentemot barnen.

Det finns också ett antal signifikanta skillnader mellan könen, se diagram på nästa sida.

⁵ I studien 2008 formulerades frågan annorlunda och gällde då om man brukade "Vara på sajter t.ex. Lunarstorm, Playahead." eftersom begreppet sociala sajter då var mindre känt bland allmänheten.

⁶ En annan tänkbar förklaring finns i formuleringen av svarsalternativen. I undersökningen 2008 hette det "Ladda ner musik, film, spel och/eller program", medan det i årets studie formulerades "Streama, ladda ner musik, film, spel och/eller program". Medan den förra formuleringen kan tolkas som att det gäller all nedladdning, legal som illegal, kan tillägget "Streama" uppfattas som att frågan bara gäller legal nedladdning då streamning är en teknik som framför allt används i sådana sammanhang.

19b. Vad brukar du göra på internet på din fritid, kön.

Pojkarna tittar betydligt mer på klipp och spelar mer spel än flickorna. Även streaming/nedladdning är vanligare bland pojkarna. Flickorna sysselsätter sig å andra sidan i mycket högre grad med chattande, sociala sajter, bloggande, läsning av andras bloggar, mejlande och även skolarbete. I flickornas internetanvändning går det att urskilja en tydlig social dimension – där kommunikationen i sig är huvudändamålet. Hos pojkarna är en mer målinriktad användning vanligare – man använder internet för att göra något annat än ”bara” kommunicera – spela, se på film, streama/ladda ned innehåll samt köpa/sälja saker och tjänster. Även om könskillnaderna är påtagliga ska det dock påpekas att de minskat på alla områden utom ”titta på klipp” och ”köpa/sälja” jämfört med studien 2008.

**20. Vilka sociala sajter/kompissajter är du medlem på?
Skriv max tre som du använder.**

När det gäller användning av sociala sajter utmärker sig tre aktörer. Facebook toppar listan, hela 43 % av de tillfrågade är medlemmar där. MSN har 28 % medlemmar och Bilddagboken 27 %. I övrigt har ingen social sajt mer än 4 % medlemmar i den undersökta gruppen. De unga och flickorna är medlemmar i fler sociala sajter än vad barn och pojkar är. 25 % av de tillfrågade uppger att de inte använder någon social sajt, 31 % av pojkarna och 19 % av flickorna.

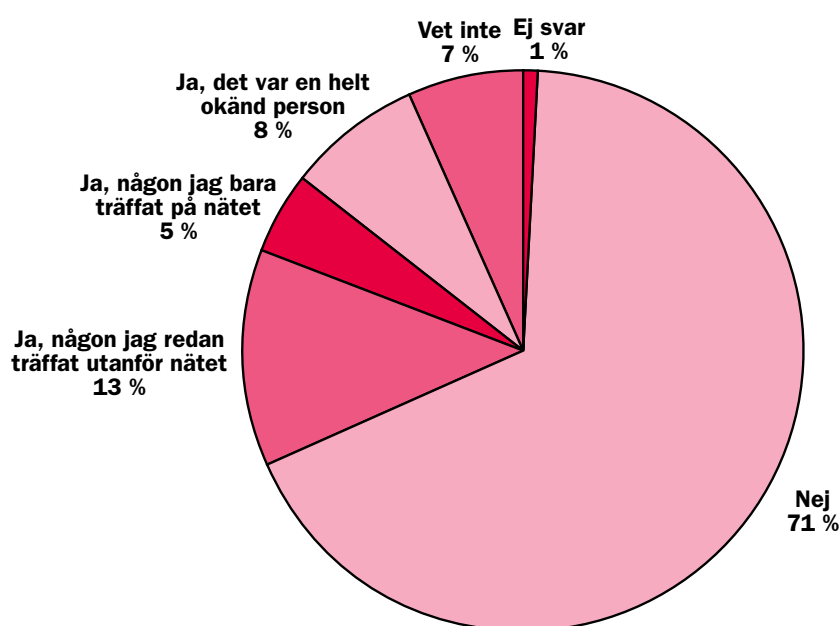
21. Har du "addat" någon av dina föräldrar eller någon annan vuxen på nätet?

Av de som använder sociala sajter har 54 % "addat" en vuxen, alltså lagt till dem som medlemmar i sitt nätverk. Mamma är den vanligaste personen som lagts till (32 %), tätt följd av "annan vuxen" (31 %) medan pappor endast "addats" av 22 %. Det är vanligare att de unga lagt till vuxna än att barnen gjort det vilket kan förklaras med att de unga använder sådana sajter i högre utsträckning.

Sex och porr

En av de saker som vuxna oroar sig mest för med ungas internetbruk är förekomsten av sexuella kontakter och pornografi. Dessa frågor har endast ställts till gruppen unga (12–16 år)⁷.

22. Har det hänt att någon pratat om sex med dig när du är på nätet? Du kan kryssa för flera svar.

Bas: Samtliga 12–16 år

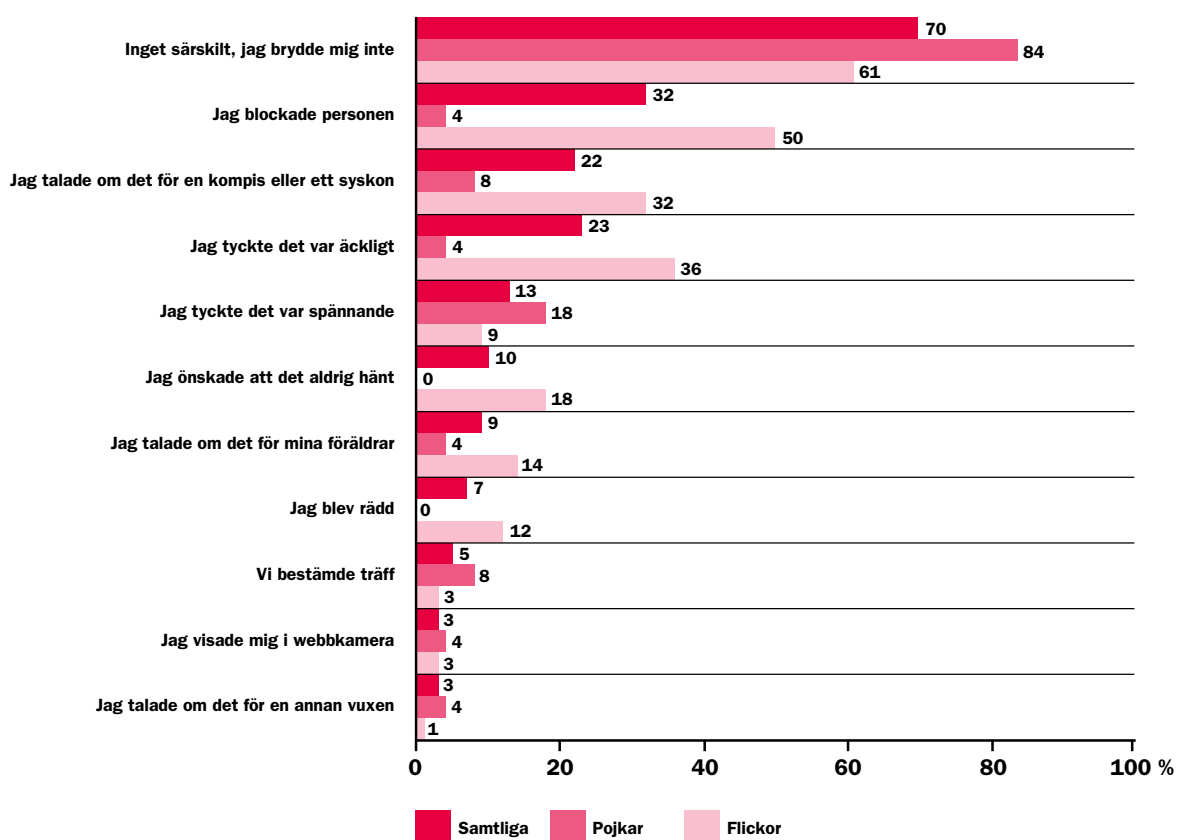
Den absoluta majoriteten (71 %) svarar att de inte har talat om sex med någon på nätet. 7 % svarar "Vet ej" och 1 % lämnar frågan obesvarad. Det är alltså cirka 21 % av de unga som har talat om sex med någon på nätet. Observera att frågan inte ger svar på vem som initierat kontakten eller om den tillfrågade velat delta i sexchattandet. Endast 8 % har erfarenheter av sexuella samtal med en helt okänd person, 18 % av sexchattandet skedde med personer som de redan kände, IRL eller via tidigare nätkontakter. Det är något vanligare att flickor pratat sex än att

⁷ Notera att formuleringen av frågan inte ger svar på vem som initierade sexpratet. Det går inte heller att uttala sig om vilken form av prat om sex som respondenterna varit med om: groomningsförsök, frivillig cybersex, sex- och samlevnadsdiskussioner eller annat.

pojkar har gjort det, särskilt vad det gäller helt okända personer där 13 % har sådana erfarenheter mot endast 4 % av pojkarna. Det är också betydligt vanligare att högkonsumenterna av internet och av mobil har haft sådana kontakter, vilket kan bero på att de exponeras mer. Ålderskillnaderna inom gruppen unga är stora: medan 86 % av 12-åringarna svarar att de aldrig pratat om sex på nätet är motsvarande siffra för 16-åringarna endast 47 %.

De unga som svarat ja fick en följdfråga om vad en sådan kontakt ledde till och hur den upplevdes.

23. Vad hände när någon pratat sex med dig? Du kan kryssa i flera svar.

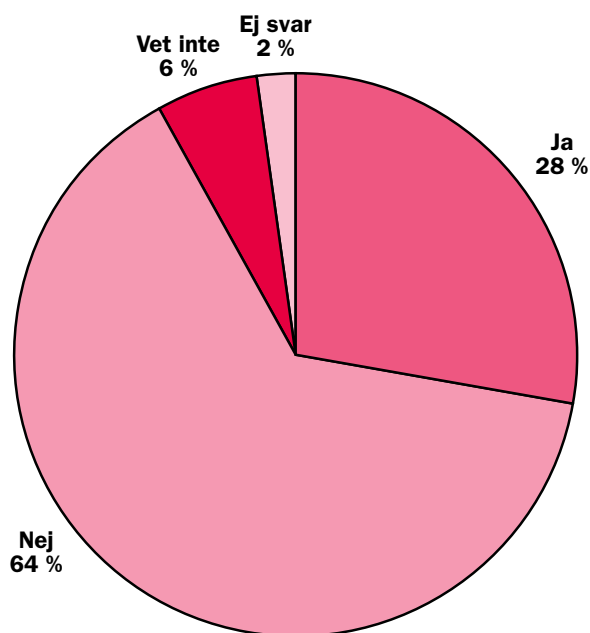
Bas: Har pratat sex på nätet 12-16 år

Man kan urskilja två typer av reaktioner i tabellen ovan. Dels de aktiva handlingarna, vad man faktiskt gjorde som följd av sexchatten, dels de emotionella reaktionerna, hur man kände sig efteråt. Den vanligaste reaktionen är ingen alls – 70 % av de tillfrågade brydde sig inte om det och gjorde heller inget åt det. Den näst vanligaste handlingen är att blocka personen som de pratat med (32 %) följt av att tycka att det var äckligt (23 %) och berätta det för en kompis eller ett syskon

(22 %). Relativt få har berättat det för sina föräldrar och mycket få har agerat i direkt positiv riktning, det vill säga bestämt träff (3 %) eller visat upp sig på webbkamera (3 %).

Det finns stora skillnader mellan pojkarna och flickorna avseende agerandet, flickorna berättar mer för både syskon/kompisar och föräldrar och blocker personer mycket oftare än pojkarna. Även avseende de emotionella reaktionerna skiljer sig könen markant åt, flickornas erfarenheter är signifikant mer negativa än pojkarnas. Endast 4 % av pojkarna tyckte det var äckligt, jämfört med 36 % av flickorna. Ingen av pojkarna ville ha det gjort, men 18 % av flickorna önskade att det aldrig hänt. Ingen av pojkarna upplevde rädsla jämfört med 12 % av flickorna. Flickor har överlag oftare negativa erfarenheter än pojkar. Det är dock viktigt att poängtera att sett till den totala populationen 12–16-åringar är det få som har erfarenheter av sexchattande oavsett om de är positiva eller negativa.

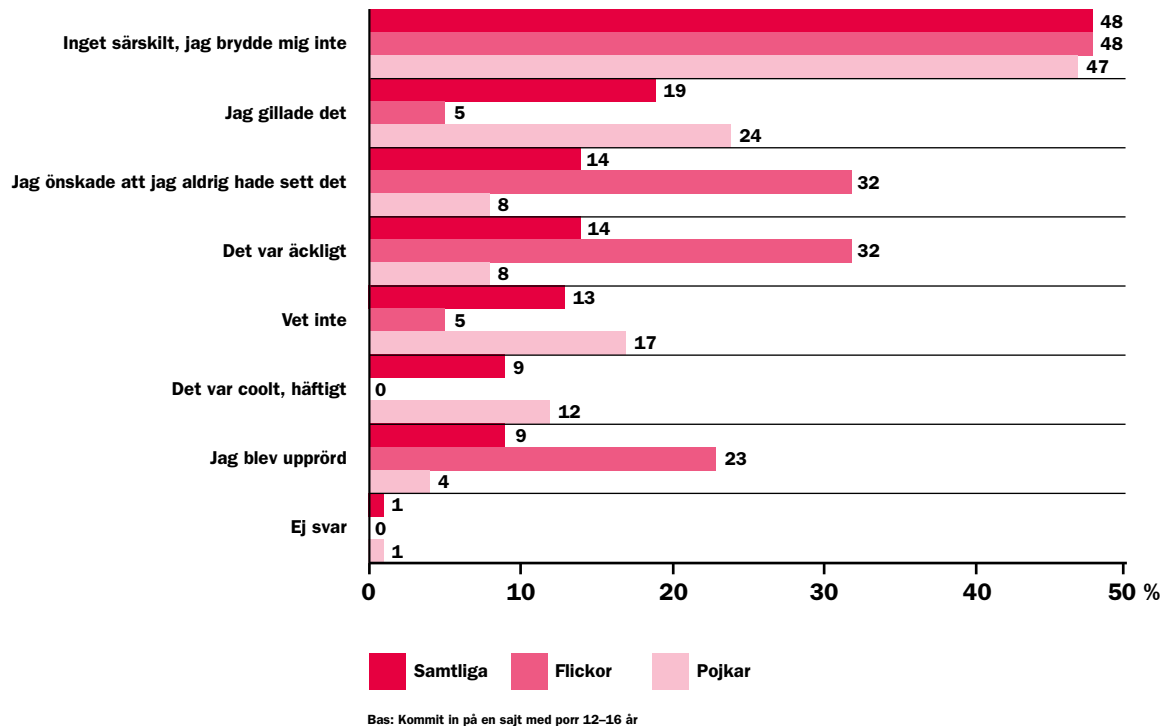
24. Har du kommit i kontakt med porrsajter på nätet?

Bas: Samtliga 12–16 år

Det finns signifikanta könsskillnader när det gäller porrsajter. Betydligt fler pojkar (40 %) har kommit i kontakt med dem än flickor (15 %). Observera att frågan inte undersöker om man hamnat på en sådan sajt av misstag eller om man medvetet sökt upp den. Högkonsumenter av spel (47 %) och internet (42 %) är också överrepresenterade på denna fråga.

**25. Om du kommit in på en sajt med porr, hur upplevde du det?
Du kan kryssa för flera svar.**

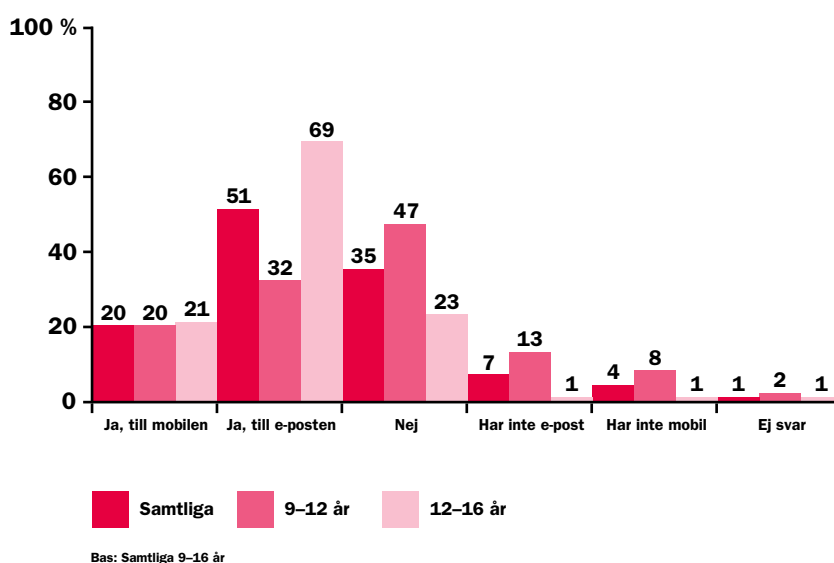

Även reaktionerna på pornografi är starkt könsrelaterade där flickorna är kraftfullt negativa jämfört med pojkarna. Medan 24 % av pojkarna uppger att de gillade det, gör bara 5 % av flickorna det. Då den absoluta majoriteten av all pornografi är producerad med en uteslutande manlig publik för ögonen förvånar resultaten inte. Det är intressant att en större andel (14 %) önskar att de inte sett porren än som önskar att de aldrig pratat om sex på nätet (8 %). Högkonsumenter av internet är signifikant mer positiva till porr, 28 % uppger att de gillat det, mot genomsnittet 19 %. Inställningen till pornografi på nätet förefaller vara något mindre negativ i årets studie än vad den var 2008. Pojkarna visar i högre grad uppskattning av pornografi och färre flickor tycker att det är äckligt jämfört med 2008.

Reklam

För första gången i Unga & Mediers historia ställdes frågor om respondenternas erfarenhet av reklam i nya medier.

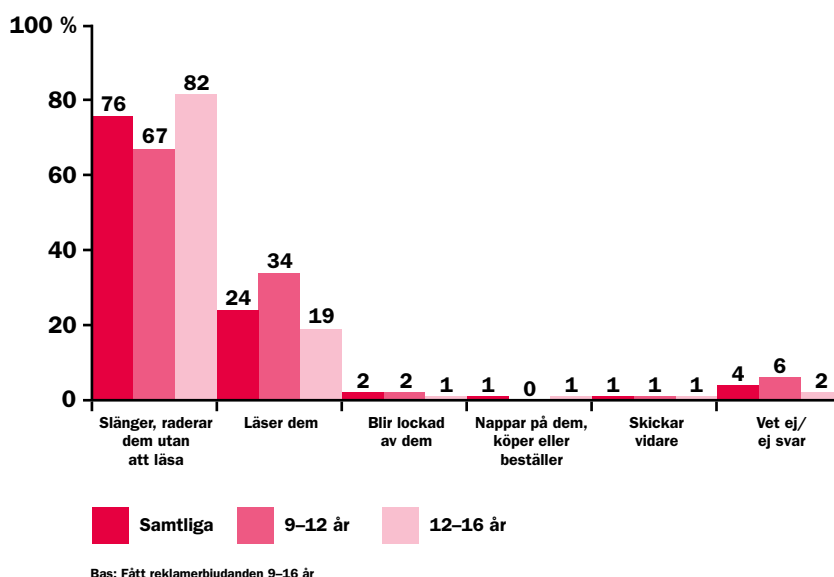
26. Händer det att du får reklam och erbjudanden skickat till din e-post eller till din mobil?

Vanligast är att man får e-postreklam, så kallad spam, 51 % av de tillfrågade uppger att de får sådan medan endast 20 % får reklam via mobilen. Eftersom flera individer fått reklam via båda kanalerna är det totala antalet individer som fått marknadsföringsbudskap något lägre, 60 %. 35 % svarar att de varken får reklam till e-posten eller mobilen. Till detta kommer 7 % som inte har e-post och 4 % som inte har egen mobil. Det är vanligare att de unga (12-16 år) får någon form av reklam, 76 % jämfört med 44 % bland barnen (9-12 år). Det är också vanligare att flickor får reklam (64 %) än att pojkar får det (56 %). Detta kanske delvis kan förklaras av att flickorna använder internet och mobiltelefoni i högre utsträckning än pojkar. Högkonsumenter av samtliga medier får mer reklam än andra vilket torde bero på högre exponering i mediet.

Till dem som svarat att de fått reklam och erbjudanden till e-post eller mobil, ställdes en följdfråga om vad de brukar göra om detta inträffat.

27. Vad brukar du göra med reklam och erbjudanden du får till din e-post eller mobil?

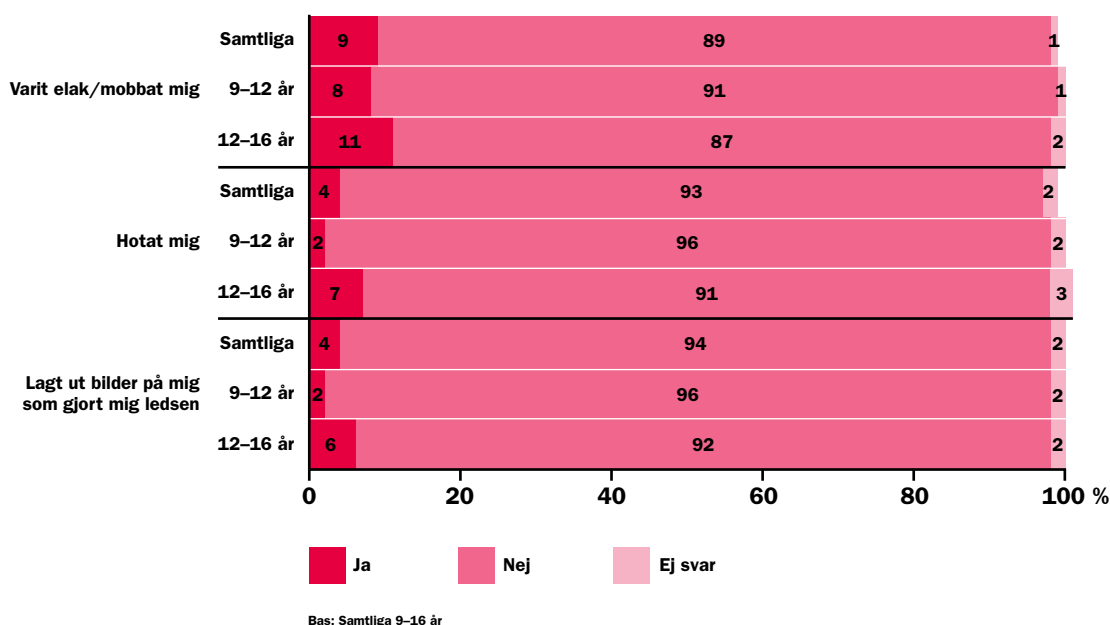

Vanligen slänger man reklamen, 76 % svarar att de gör det, medan 24 % läser dem. Det är vanligare att barnen (9-12 år) läser reklamen än att de unga gör det. Högkonsumenterna av spel och internet slänger oftare än andra reklamen utan att läsa den. I övrigt är skillnaderna mellan de olika grupperna små. Ytterligt få känner sig lockade av reklamen.

Mobbning och hot

Liksom i den "verkliga" världen förekommer mobbning och hot även via nätet och annan elektronisk kommunikation. I följande avsnitt undersöks om barn och unga råkat ut för detta, oavsett kommunikationsform.

28. Har du råkat ut för något av följande på internet eller via mobilen under de senaste två åren? Besvara med ett kryss för var och en av frågorna.

När det gäller mobbning visar diagrammet att 9 % svarar att de någon gång har råkat ut för detta. Fördelat på ålder syns det att det är vanligare att unga har blivit utsatta för detta (11 %) jämfört med barn (8 %).

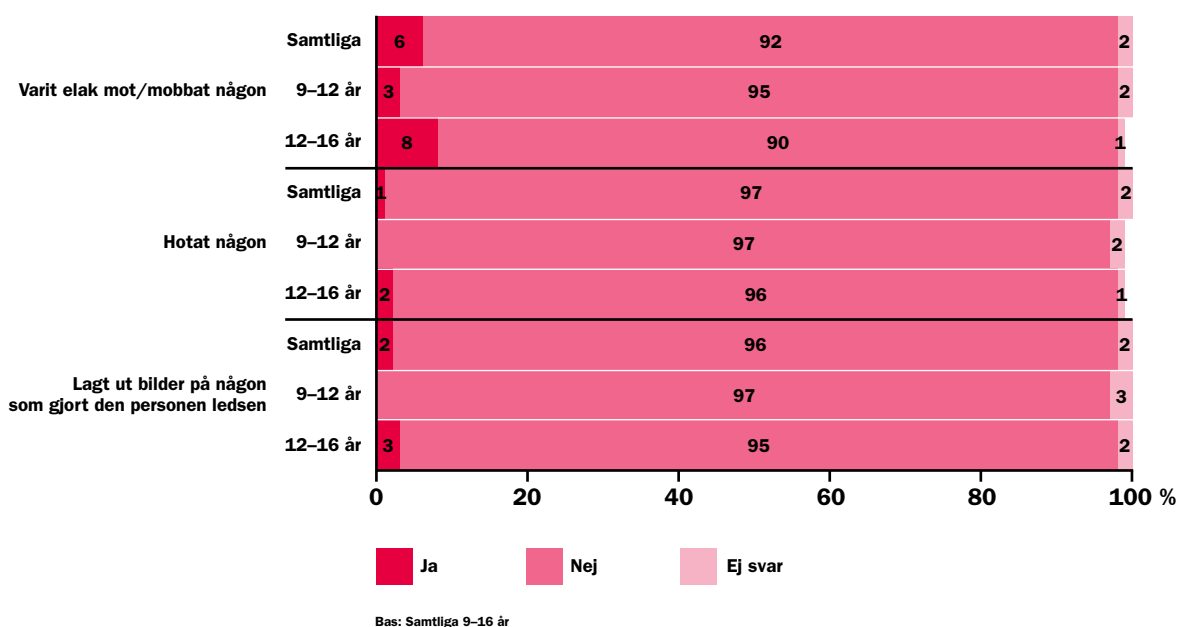
Det framträder också signifikanta könsskillnader. Det är vanligare att flickor har blivit mobbade (13 %) än pojkar (7 %). Det finns också en signifikant skillnad när det gäller högkonsumenter av internet (15 %) och mobiltelefoni (15 %) som i högre grad än genomsnittet uppger att de råkat ut för detta. Detta bör till viss del ha att göra med deras större användning av dessa medieformer då en större exponering medför större risk för negativa erfarenheter.

Procentandelarna av barn och unga som svarar "Ja" på de övriga frågorna där det preciseras vad man kan ha råkat ut för är låga, mellan 2 % och 7 %. Det är vanligare att unga svarar "Ja" än att barnen gör det. Skillnaderna är signifikanta. Det finns däremot inga signifikanta skillnader mellan pojkar och flickor på dessa frågor.

Högkonsumenter av internet och mobiltelefoni förefaller vara mer utsatta än genomsnittet. Jämfört med studien 2008 har utsattheten för både hot och mobbning minskat medan att någon lagt ut bilder som gjort respondenten ledsen har ökat, från 2 % 2008 till 4 % 2010. Detta torde bero på den ökade användningen av både mobiltelefoner med kamera och av sociala sajter.

Respondenterna tillfrågades också om de själva utsatt någon för dessa former av trakasserier.

29. Har du själv gjort något av följande på internet eller via mobilen under de senaste två åren? Besvara med ett kryss för var och en av frågorna.

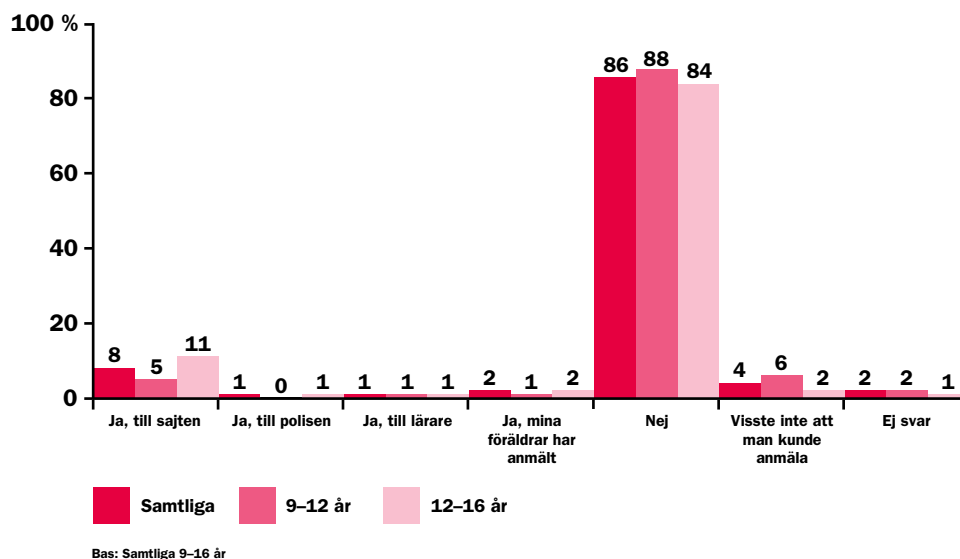

Resultaten påminner om de svar som gavs på frågan om de själva blivit utsatta, fast med lägre andelar. Upplevelsen av att kränkas är ju subjektiv och behöver ju inte uppfattas som en sådan av den som utför den.

Anmälningar

Som tidigare konstaterats är det relativt få som har haft negativa upplevelser på nätet. Om man ändå råkat ut för något sådant finns det flera olika sätt att agera.

30. Har du någon gång gjort en anmälan om något som inträffat på nätet?

Merparten (86 %) svarar att de inte har gjort någon anmälan. De som svarar att de har anmält, har då vanligen anmält det inträffade till sajten (8 %). När den absoluta majoriteten svarar på ett enhetligt sätt blir det naturligt inga större skillnader mellan olika delmålgrupper. Vi kan se att det är något vanligare bland unga och bland flickor att de anmäler. Detta kan säkert delvis förklaras av en högre användning av internet, liksom det faktum att högkonsumenter av internet och mobil också anmält till sajten oftare än genomsnittet.

31. Fick du någon hjälp av den du anmälde till?

De 12 % som svarade att de hade anmält fick följdfrågan om de hade fått någon hjälp av den de anmälde till. 46 % svarar att de har fått hjälp, men det är nära nog lika många (32 %) som svarar att de inte har fått det och 22 % svarar att de inte vet om de fått hjälp eller inte. Det finns inga markanta skillnader mellan de olika delmålgrupperna.

Även om det säkert är svårt att fastställa handling, orsak och utförare, är det anmärkningsvärt att inte ens hälften av de som har gjort en anmälan klart kan säga att de har fått hjälp.

Innehåll man mår dåligt av

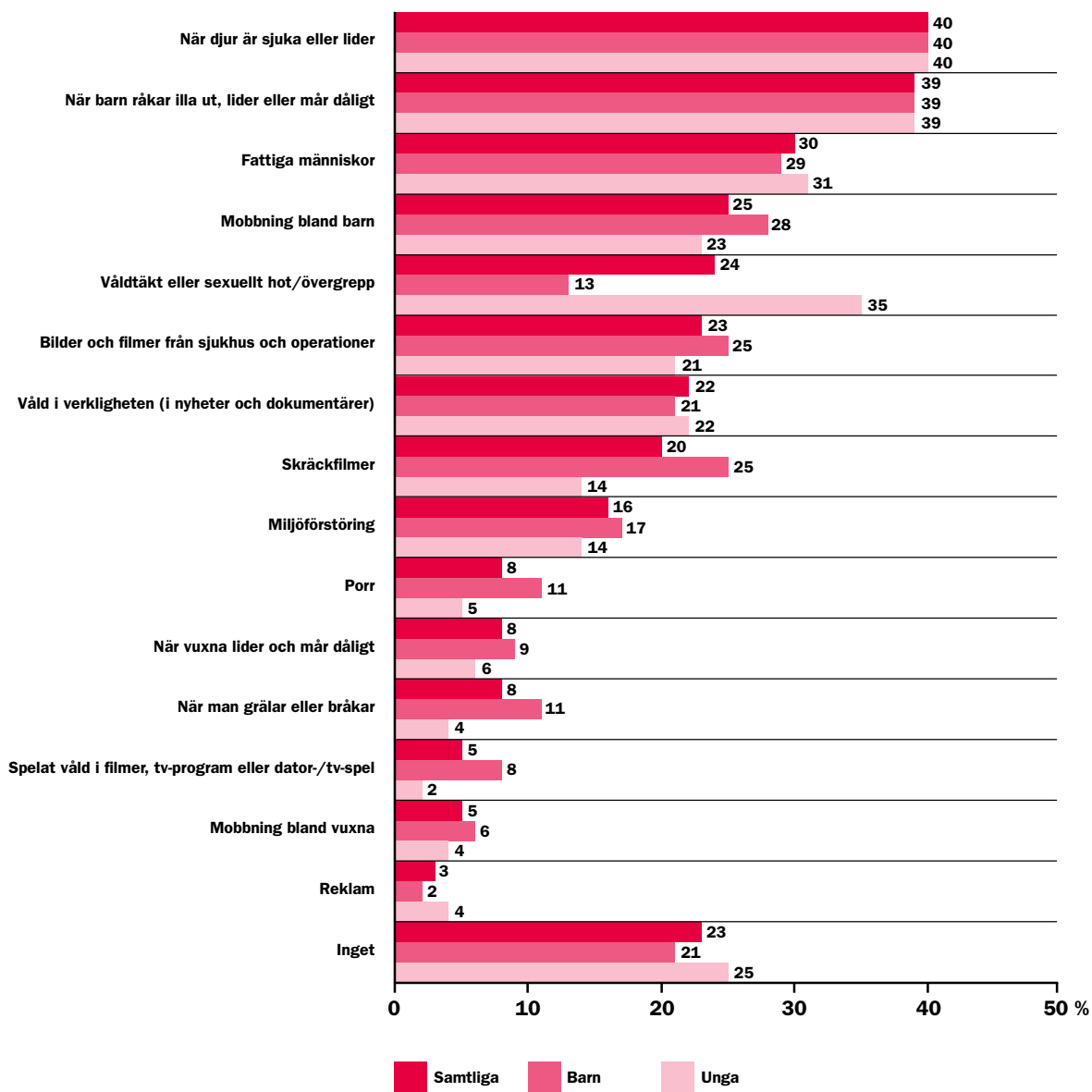
Barn är nyfikna, kanske mest av allt nyfikna på saker som vuxenvärlden tycker är olämpliga för dem eller rentav förbjuder. I ett samhälle som är så mättat av medier kommer de oundvikligen att komma i kontakt med medieinnehåll som får dem att må dåligt, av en olycklig slump, av nyfikenhet som går längre än man kanske önskat eller av andra anledningar. Observera att "må dåligt" inte behöver betyda att barnen tar skada. Frågorna har modifierats något i årets undersökning, varför de inte är fullt ut jämförbara med tidigare studier.

De vanligaste typerna av innehåll som barn och unga mår dåligt av är "när djur är sjuka eller lider" (40 %), samt "när barn råkar illa ut, lider eller mår dåligt" (39 %). Det finns inga skillnader mellan åldersgrupperna på dessa frågor, däremot är det betydligt vanligare att flickor mår dåligt av sådant material än att pojkar gör det. Överlag uppfattas mobbning och lidande som betydligt jobbigare när det riktas mot barn än mot vuxna, men det mest störande är alltså när djur utsätts för hemska saker. Det går alltså att urskilja en tydlig moralisk/empatisk dimension: när det är oskyldiga och/eller försvarslösa individer som är utsatta uppfattas det som betydligt värre än när vuxna är det.

På de allra flesta punkter ligger barnen högre än de unga. Undantaget är "våldtäkt eller sexuellt hot/övergrepp" där de unga ligger kraftigt över barnen. Man kan tänka sig att detta är en kategori som barnen inte stött på i någon större utsträckning i sina mediekontakter. En annan förklaring är att när de unga träder in i förpuberteten och puberteten så blir identifikationsmöjligheterna med sexuella övergreppsoffer starkare – våldtäkt framstår som ett reellt hot på ett sätt som det inte gör för ett barn.

Könsskillnaderna är också påtagliga. Flickor uppger att de mått dåligt oftare än pojkar på i stort sett samtliga frågor. Skillnaderna är visserligen obefintliga vad det gäller "reklam" och "spelat våld", men kraftiga avseende "fattiga människor", "mobbning bland barn", "när barn råkar illa ut", "när djur är sjuka eller lider", "när vuxna är sjuka eller lider" samt "våldtäkt eller sexuellt hot/övergrepp". Könsskillnaderna är betydligt mindre avseende de övriga frågorna, men flickorna ligger fortfarande högre än pojkarna. Samtidigt ligger pojkarna skyhögt över flickorna på svarsalternativet "Inget". Medan 16 % av flickorna uppger att de inte mår dåligt av något medieinnehåll svarar 30 % av pojkarna detsamma. Man kan alltså urskilja en tydlig empatisk dimension även vad det gäller flickornas negativa erfarenheter av medieinnehåll. Det är också notervärt att könsskillnaderna är mindre bland barnen än bland de unga. På de frågor som går att jämföra mellan studierna 2008 och 2010 kan man konstatera att de enda urskiljbara skillnaderna är att fler idag mår sämre av att se fattiga människor (2008: 24 %, 2010: 30 %) samt att färre har negativa erfarenheter av porr (2008: 21 %, 2010: 8 %) och av mobbning bland barn (2008: 31 %, 2010: 24 %). I övrigt är resultaten snarlika i båda studierna.

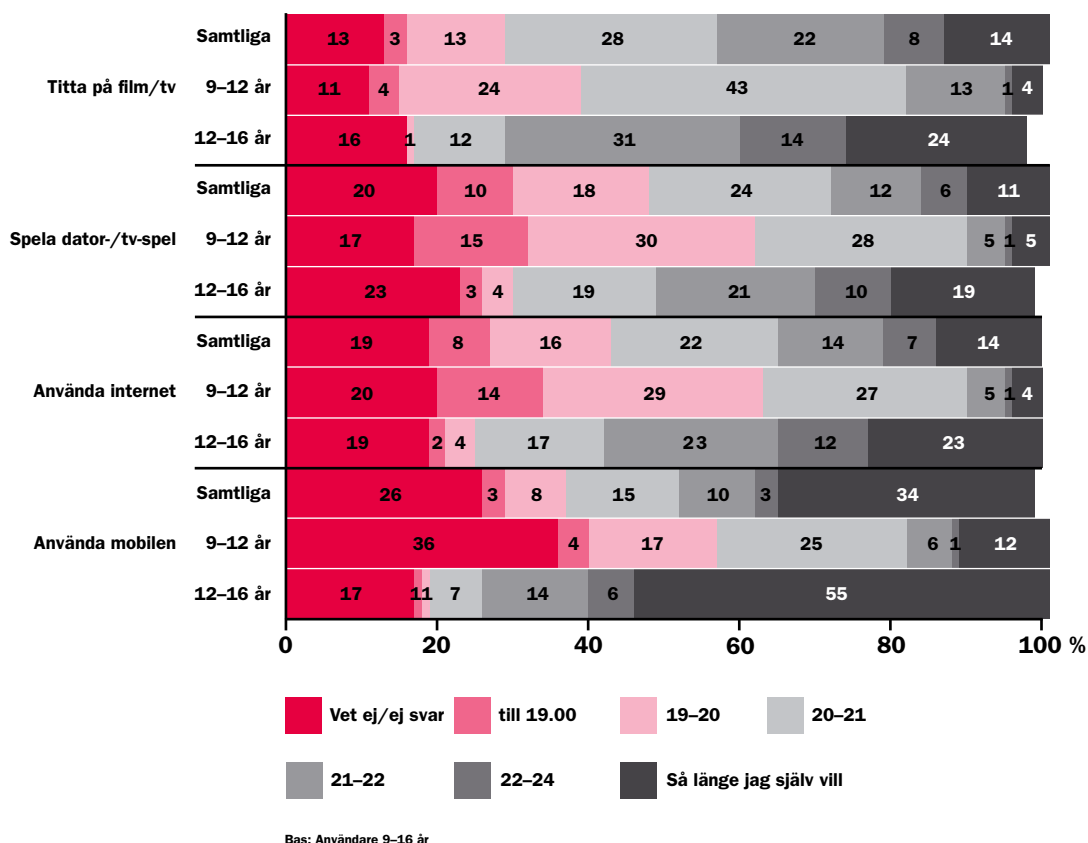
32. Finns det något innehåll i tv, film, spel eller på internet som du mått dåligt av? Du kan kryssa för max fem svar.

Bas: Samtliga 9-16 år

Regler

33. Om du tänker på vardagar. Hur sent får du... Svara med ett klockslag eller ett kryss på varje rad.

Tidsreglerna följer samma mönster för samtliga medieformer utom mobiltelefoni, där man är betydligt mer liberal. Barnen har mer strikta regler än vad de unga har. Det är också relativt stora andelar som svarar att de inte har tidsgränser, att de inte vet eller lämnar frågan obesvarad. Merparten av dessa svarar "Så länge jag själv vill". Det är få som har riktigt sena tidsregler. Har man tidsregler så är de oftast satta före 22.00.

Tidsgränserna är ungefär samma för pojkar och flickor, samtidigt är det större andelar av flickor som svarar "Så länge jag själv vill". Högkonsumenterna svarar också oftare än övriga att de får använda de olika medierna "Så länge de själva vill". Det gäller alla högkonsumenter och alla medietyper.

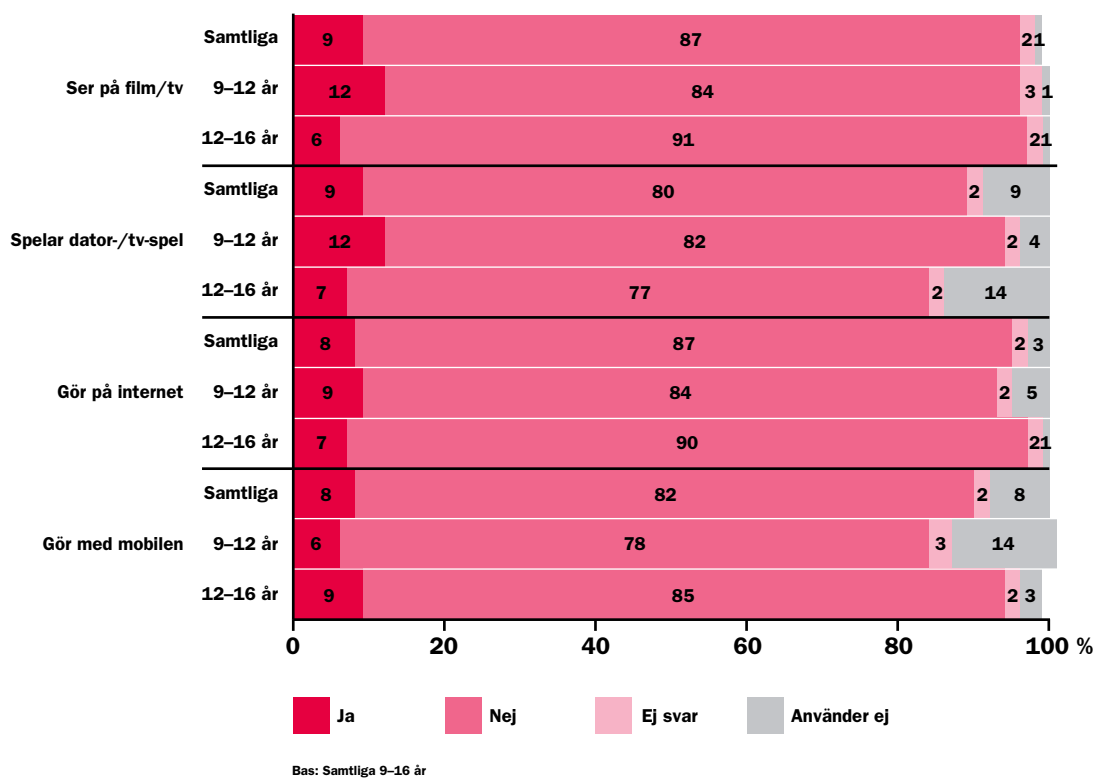
Att ha syskon och hur gamla dessa är påverkar i hög grad tidsreglerna, särskilt för barnen. Bland 9-12-åringarna gäller det för samtliga medietyper att om man har

storasyskon, får man hålla på med medieaktiviteter signifikant längre än om man har småsyskon. För 12–16-åringarna finns endast signifikanta samband mellan att ha småsyskon och striktare tidsregler för tv och dator-/tv-spel.

Familjekonflikter

Alla har säkerligen någon gång upplevt konflikter om hur länge eller hur sent medieanvändning får äga rum, antingen i egenskap av barn eller i egenskap av förälder. Respondenterna tillfrågades om de brukade bli osams med sina föräldrar om användningen av fyra olika medietyper.

34. Brukar du och dina föräldrar bli osams om...?

Knappt 8–9 % av alla barn och unga svarar att de är osams med sina föräldrar om hur de använder olika medier, utan direkta skillnader mellan de olika medietyperna. Barnen svarar i högre utsträckning än de unga att de blir osams.

Pojkar uppger i högre grad att de är osams med sina föräldrar om dator-/tv-spel och frågor kring detta vilket torde bero på att pojkar spelar betydligt mer än flickor.

Högkonsumenterna av respektive medieform ligger också högre avseende konflikter för detta medium.

De som har svarat att de brukar bli osams med sina föräldrar om olika frågor kring medieanvändning, ombads skriva ned vad det är som de brukar bli osams om.

35. Om du har svarat att du och dina föräldrar brukar bli osams, skriv vad ni brukar bli osams om.

Om olämpliga/våldsamma spel/spel för äldre barn	21%
Om programval/kanalval	17 %
Om att sitta för länge vid datorn/spelet	15 %
Om att ringa/sms:a för mycket	15 %

Eftersom respondenterna själva angav svaren nämndes en mängd olika konfliktkällor. Fyra områden visade sig vara betydligt vanligare än andra.

Det vanligaste svaret är att föräldrarna tycker att barnet spelar olämpliga eller alltför våldsamma spel eller att man inte är gammal nog för att spela just detta spel. 21 % av svaren gäller detta. Självfallet är svaret vanligare bland barnen (31 %) än bland unga (11 %). Det är också ett problem som nästan uteslutande gäller pojkar, 32 % av dem blir osams med sina föräldrar om detta men endast 4 % av flickorna. Bland flickorna är detta istället ett av de minst vanliga svaren.

Det näst vanligaste problemområdet gäller val av tv-program, att föräldrar tycker att barnet inte ska se vissa program eller kanaler (17 %). Även här är det barnen (21 %) som har mer problem än de unga (12 %). Trots att könsskillnaden inte är signifikant är det dubbelt så vanligt bland flickorna (24 %) än bland pojkarna (12 %). Faktum är att detta är den vanligaste källan till osämja som flickorna uppgivit.

På tredje plats över orsaker till bråk är att man sitter för länge vid spelet/datorn. 15 % svarar att man blir osams med föräldrarna om detta utan markanta ålders- eller könsskillnader. Högkonsumenter av spel och internet anger i högre grad än andra att de blir osams med sina föräldrar om dessa medieformer (spel 27 %, internet 25 %).

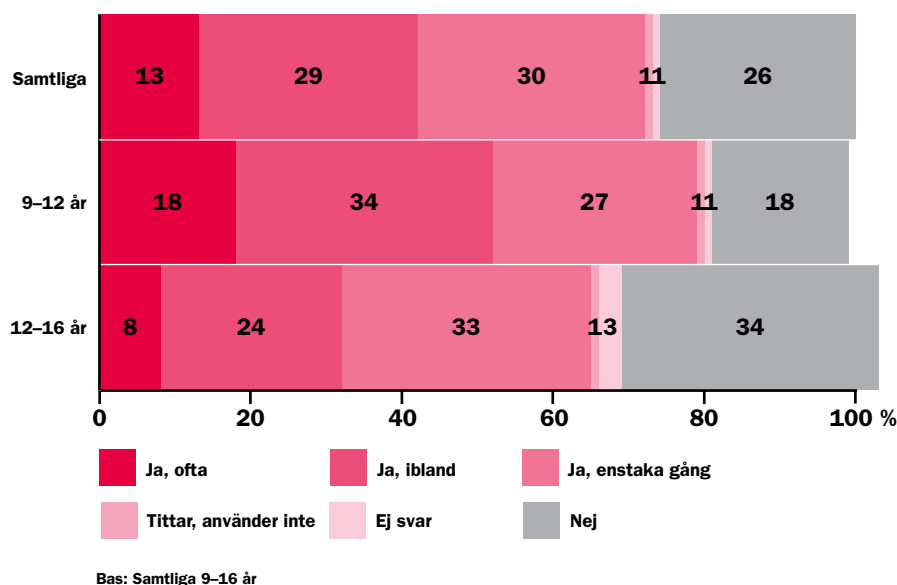
Det fjärde vanligaste området för osämja är användning av mobiltelefon (ringa/sms:a), 15 % anger detta. Statistiskt signifikanta skillnader i materialet saknas, men det tycks vara ett större problem för unga (21 %) än för barn (9 %) och större för flickor (19 %) än för pojkar (12 %). Högkonsumenter av mobiltelefoni avviker inte statistiskt signifikant från övriga, även om de anger detta som ett område för osämja.

Mindre vanliga konfliktkällor är olämpliga/otäcka filmer och olämpliga internetsajter, båda med 9 % av svaren.

Samtal om medier

Respondenterna tillfrågades också om de brukar prata med sina föräldrar om hur de använder och upplever tv, dator-/tv-spel eller internet. Frågan är modifierad jämfört med undersökningen 2008 och därför inte jämförbar med tidigare studier.

36. Brukar du och dina föräldrar prata om hur du använder och upplever tv, dator-/tv-spel eller internet?

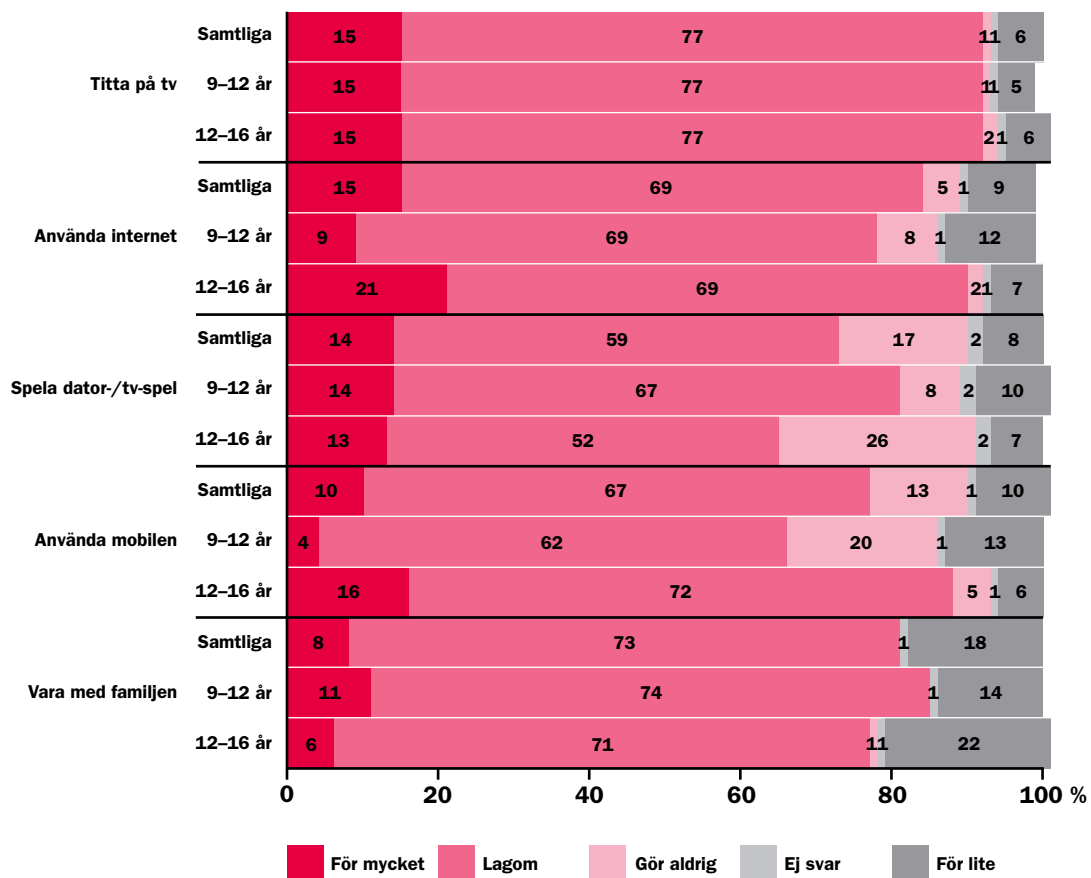

En stor majoritet, 72 %, pratar med föräldrarna om sina medieerfarenheter och 13 % gör det ofta. Barnen gör det betydligt oftare än de unga. Det finns inga skillnader avseende någon delmålgrupp med undantag för högkonsumenterna. Samtliga högkonsumenter utom dator-/tv-spelsgruppen pratar betydligt mindre med sina föräldrar än genomsnittet. Man kan tycka att det borde vara tvärtom, att de pratade mer med föräldrarna eftersom de har mer att prata om, men uppenbarligen stimulerar hög mediekonsumtion i detta avseende inte till social interaktion med föräldrarna.

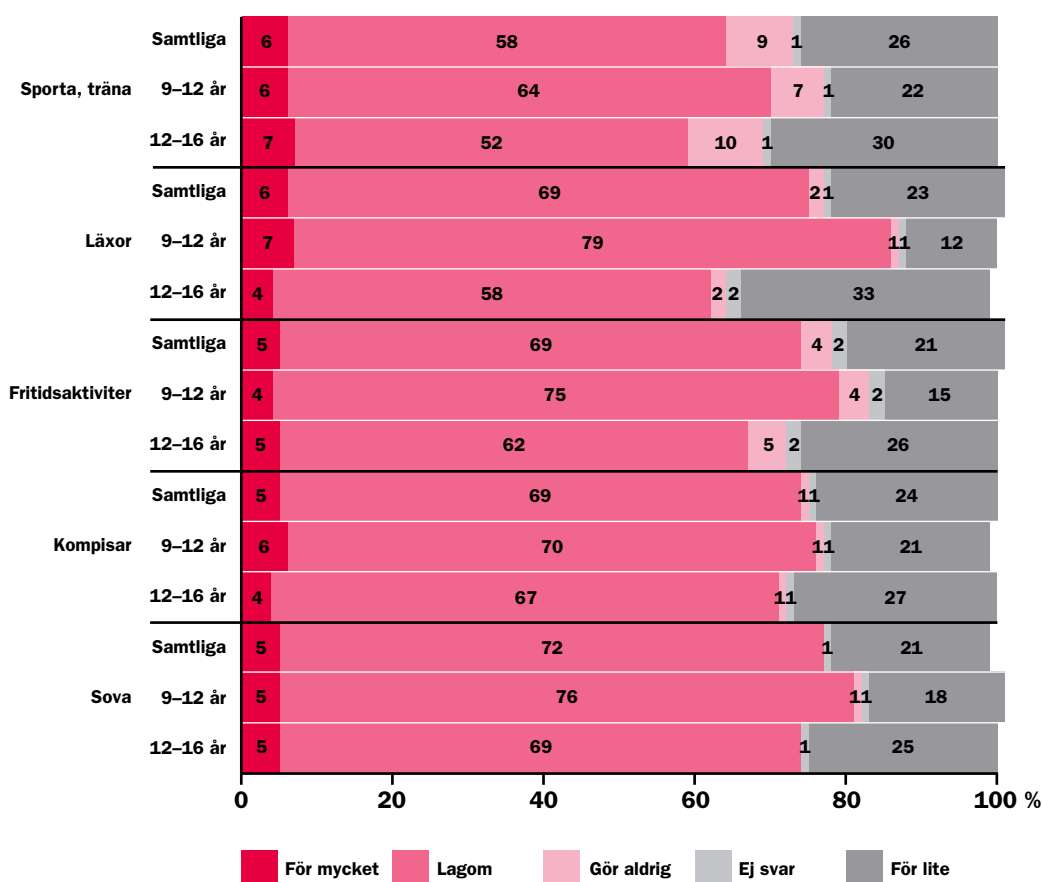
Att disponera sin tid

Slutligen ställdes ett antal frågor om hur respondenterna tycker att de fördelar sin tid mellan olika aktiviteter: för mycket, lagom eller för lite. Denna fråga, som alltså uppmanar till reflexion över hur deras vardagsaktiviteter faktiskt ser ut och hur de tycker att de borde se ut, är den där de olika subgrupperna skiljer sig åt allra mest.

37. Tycker du att du ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för lite tid åt...? Svare med ett kryss på varje rad.

Bas: Samtliga 9-16 år

Bas: Samtliga 9-16 år

Svarsalternativet "Lagom" dominerar kraftigt i samtliga kategorier, vilket syns tydligt i diagrammet ovan. Det är också vanligare att man tycker sig ägna för lite tid åt olika aktiviteter än för mycket tid. En av fyra anser att de ägnar för lite tid åt olika sysselsättningar. Det är stor skillnad på upplevelsen av tidsåtgången mellan medierelaterade aktiviteter och övriga aktiviteter. Ingen av medieaktiviteterna har över 10 % användare som anser att de ägnar för lite tid åt dem. De övriga aktiviteterna, som traditionellt anses "nyttiga" eller "meningsfulla" har 18-26 % respondenter som anser att de lägger för lite tid på dem. Samtidigt är det de fyra medieaktiviteterna som ligger i topp avseende upplevelsen att lägga för mycket tid på dem med 10-15 % av svaren.

Överlag är barnen betydligt mer nöjda med olika aktiviteters tidsåtgång än de unga. Det framträder tydliga och statistiskt signifikanta skillnader mellan de två åldersgruppernas val av svarsalternativet "Lagom" gällande läxor (barn: 79 %, unga: 58 %), dator-/tv-spelande (barn: 67 %, unga: 52 %), fritidsaktiviteter (barn: 75 %, unga: 62 %) samt sport, träning (barn: 64 %, unga: 52 %). Barnen ligger också högre i de flesta andra kategorier, dock ej statistiskt signifikant. Det enda område där barnen starkare än de unga uttrycker att tillbringa för mycket tid är att um-

gåås med familjen (barn: 11 %, unga: 6 %). Detta kan möjligen förklaras med att de faktiskt träffar sina vårdnadshavare oftare än de något äldre. De allra yngsta utmärker sig också genom att anse sig tillbringa för lite tid med medieanvändning – det finns signifikanta skillnader på detta svarsalternativ mellan åldersgrupperna både avseende internet (barn: 12 %, unga: 7 %) och mobilanvändning (barn: 20 %, unga: 5 %). Som tidigare konstaterats är det stora skillnader mellan åldersgrupperna både avseende hur mycket man använder dessa två medieformer och i vilken utsträckning man i familjen har regler för användningen av dem, vilket torde vara förklaringen till detta.

Svaren skiljer sig signifikant åt mellan pojkar och flickor på ett flertal intressanta områden. Det första handlar återigen om dator- och tv-spel. 20 % av pojkarna uppger att de ägnar för mycket tid åt dator- och tv-spel, jämfört med endast 7 % av flickorna. Samtidigt tycker 66 % av pojkarna att de spelar lagom mycket, motsvarande värde för flickorna är 52 %.

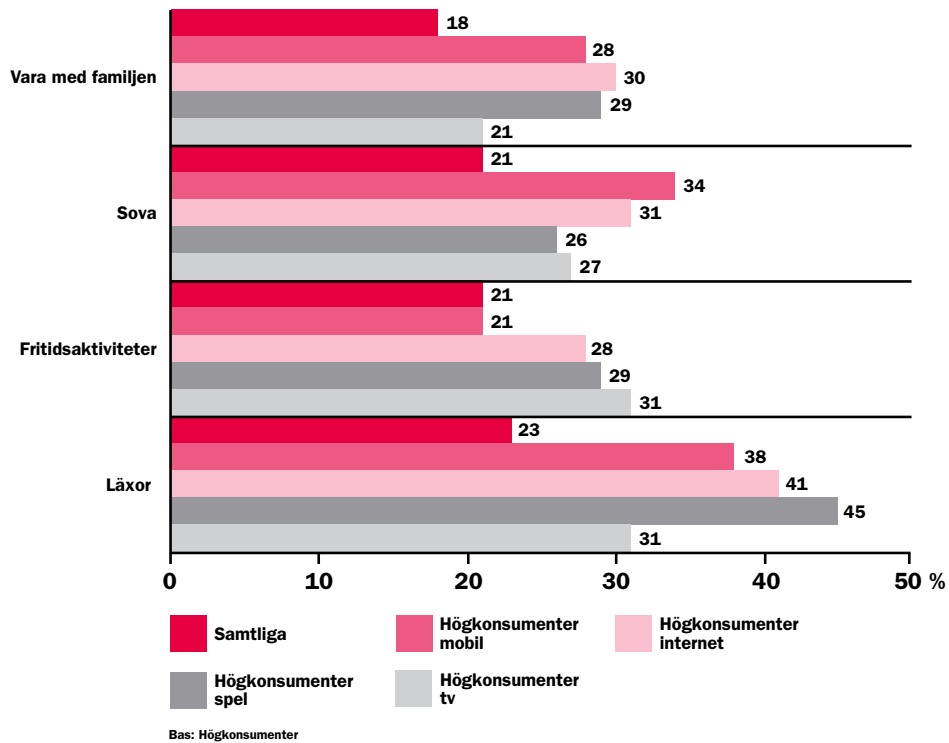
Det andra området gäller sömn där en signifikant större andel flickor tycker att de sover för lite (26 % jämfört med pojkarnas 17 %). Det tredje området är tv-tittandet där 20 % flickor tycker att de tittar för mycket, medan endast 10 % av pojkarna delar denna uppfattning. Slutligen anser 13 % av flickorna att de lägger för mycket tid på att använda mobilen jämfört med 7 % av pojkarna. I studien 2008 fanns det stora skillnader mellan könen avseende sport och träning där en betydligt högre andel pojkar svarade "Lagom", denna skillnad är helt försvunnen i årets undersökning.

Samtliga kategorier av högkonsumenter tycker att de tillbringar alltför mycket tid med "sin" medieform. Diagrammet överst på nästa sida presenterar de mest påtagliga skillnaderna mellan högkonsumenterna och genomsnittet.

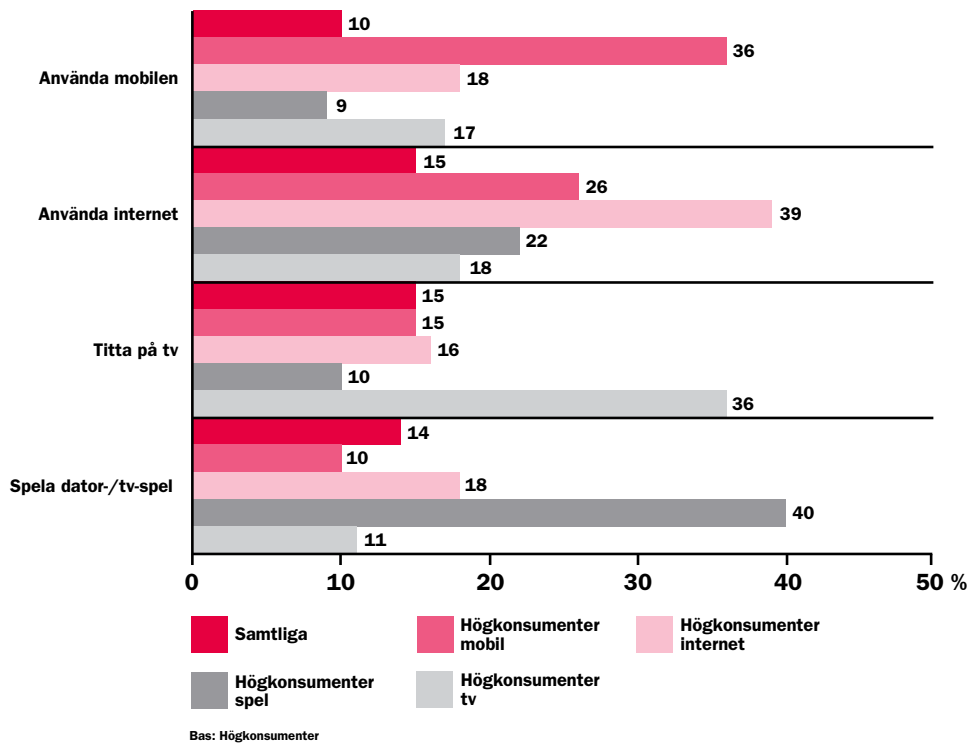
Högkonsumenterna, oavsett vilket medium de använder mycket, anser att de underprioriterar sociala aktiviteter som familjeumgänge och fritidsaktiviteter samt "måsten" som läsläsning och sömn. Notervärt är dock att högkonsumenter av tv inte anser att de borde vara mer med familjen, sannolikt för att tv-tittandet faktiskt kan äga rum tillsammans med denna. Detta understöds av att denna grupp faktiskt tycker att de tillbringar för mycket tid med familjen. Högkonsumenterna av mobiltelefoni skiljer sig inte åt från genomsnittet vad det gäller fritidsaktiviteter. I övrigt är alla skillnader avseende att tillbringa för lite tid med något statistiskt signifikanta.

Alla utom högkonsumenterna av tv tycker att deras internetbruk tar för mycket tid. Alla utom spelarna anser sig använda mobilen i alltför hög utsträckning. Däremot är det bara högkonsumenterna av tv som tycker att just tv tar för mycket tid och det är bara högkonsumenterna av spel som tycker att just spel tar för mycket tid. Gruppen högkonsumenter av mobiltelefoni utmärker sig också genom att vara de enda bland högkonsumentgrupperna som tycker att de lägger för mycket tid på kompisar, sport och fritidsaktiviteter.

37b. Högkonsumenter anser sig tillbringa för lite tid med...

37c. Högkonsumenter anser sig tillbringa för mycket tid med...

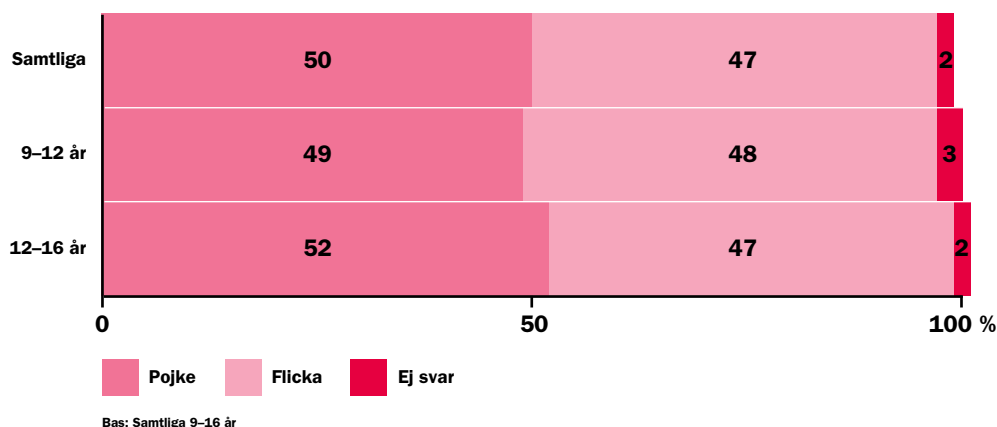
Föräldrastudien

Ungar & Medier 2010 – Föräldrar

Observera att skillnader och jämförelser mellan barnstudien och föräldrastudien återfinns i kapitlet "Sammanfattningar och jämförelser".

Ålder, kön och härkomst

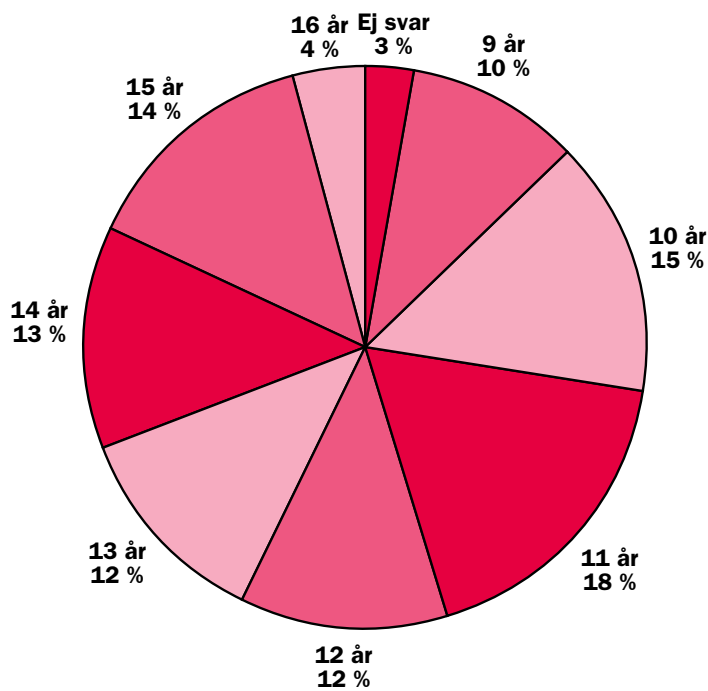
F1. Är barnet en pojke eller en flicka?

50 % av föräldrarna uppger att deras barn är en pojke och 47 % att barnet är en flicka. Två procent har valt att inte besvara frågan. Andelen pojkar är något större i åldersgruppen 12–16 år (52 %) än bland 9–12-åringarna (49 %), men skillnaderna är som synes inte särskilt stora.

F2. Hur gammalt är barnet?

Det är en god spridning på ålder förutom att föräldrar till 16-åringar är underrepresenterade⁸.

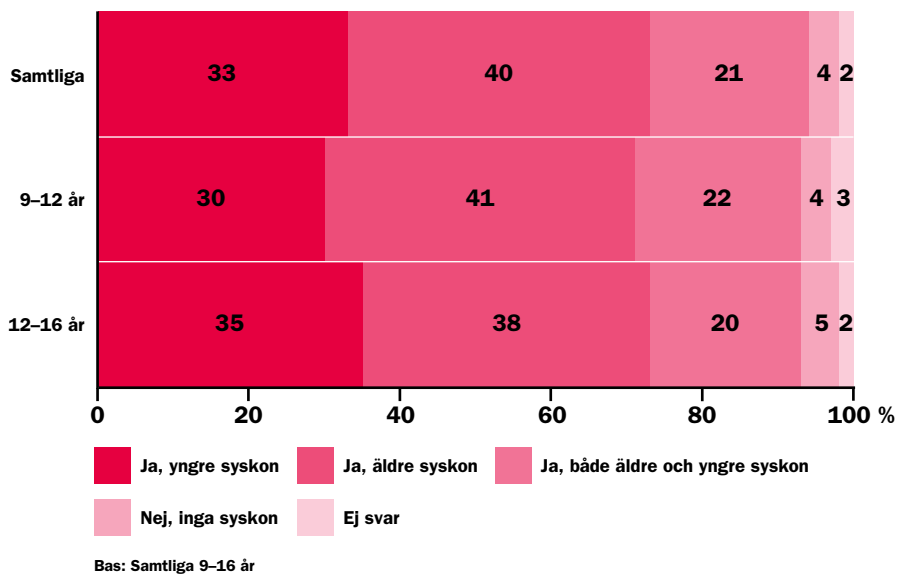

⁸ Se bilaga 1.

Nedan redovisas en tabell med åldersfördelningen inom respektive grupp.

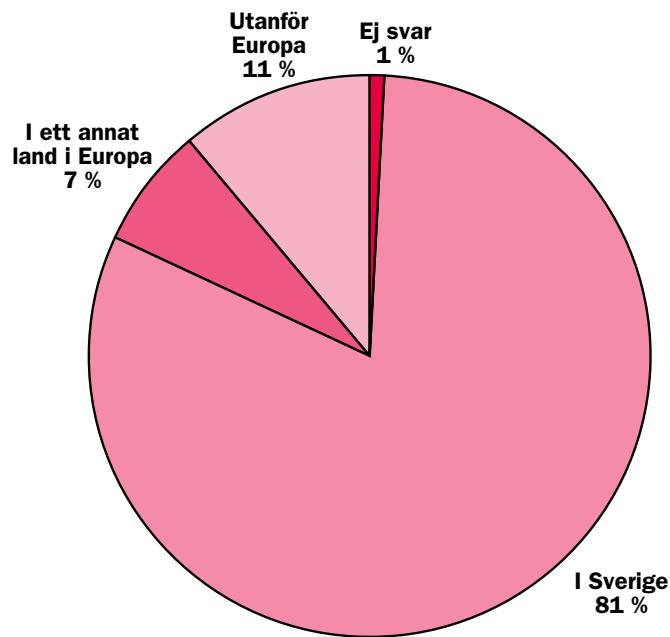
	TOTALT	FÖRÄLDRAR TILL BARN 9–12 ÅR	FÖRÄLDRAR TILL UNGA 12–16 ÅR
Bas: samtliga	1153	583	570
9 år	10 %	21 %	
10 år	15 %	30 %	
11 år	18 %	35 %	
12 år	12 %	11 %	13 %
13 år	12 %		24 %
14 år	13 %		26 %
15 år	14 %		8 %
16 år	4 %		2 %
Ej svar	3 %	3 %	2 %

F3. Har barnet syskon?

93 % av samtliga tillfrågade svarar att deras barn har syskon, 4 % svarar inga syskon och 2 % lämnar frågan obesvarad. Detta stämmer väl med officiell statistik. Barnen (9–12 år) har oftare (41 %) äldre syskon än de unga (38 %), vilket förefaller naturligt.

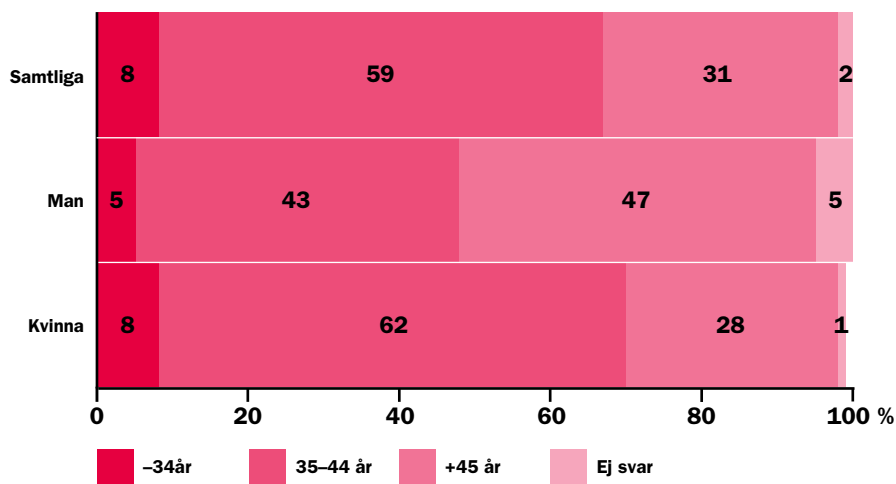
F4. Var är du född?

Bas: Samtliga 9–16 år

81 % av de medverkande uppger att de är födda i Sverige, 7 % att de är födda i något annat land i Europa och 11 % att de är födda utanför Europa. 1 % besvarar inte frågan.

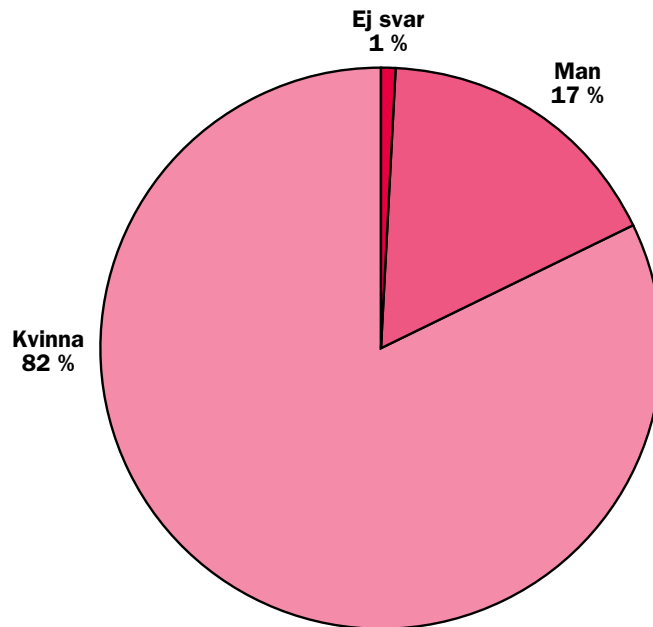
F5. Hur gammal är du?

Bas: Samtliga 9–16 år

Majoriteten av föräldrarna är 35–44 år gamla, därefter följer åldersintervallet 45+ år. De män som svarat är genomsnittligt något äldre än kvinnorna.

F6. Är du man eller kvinna?

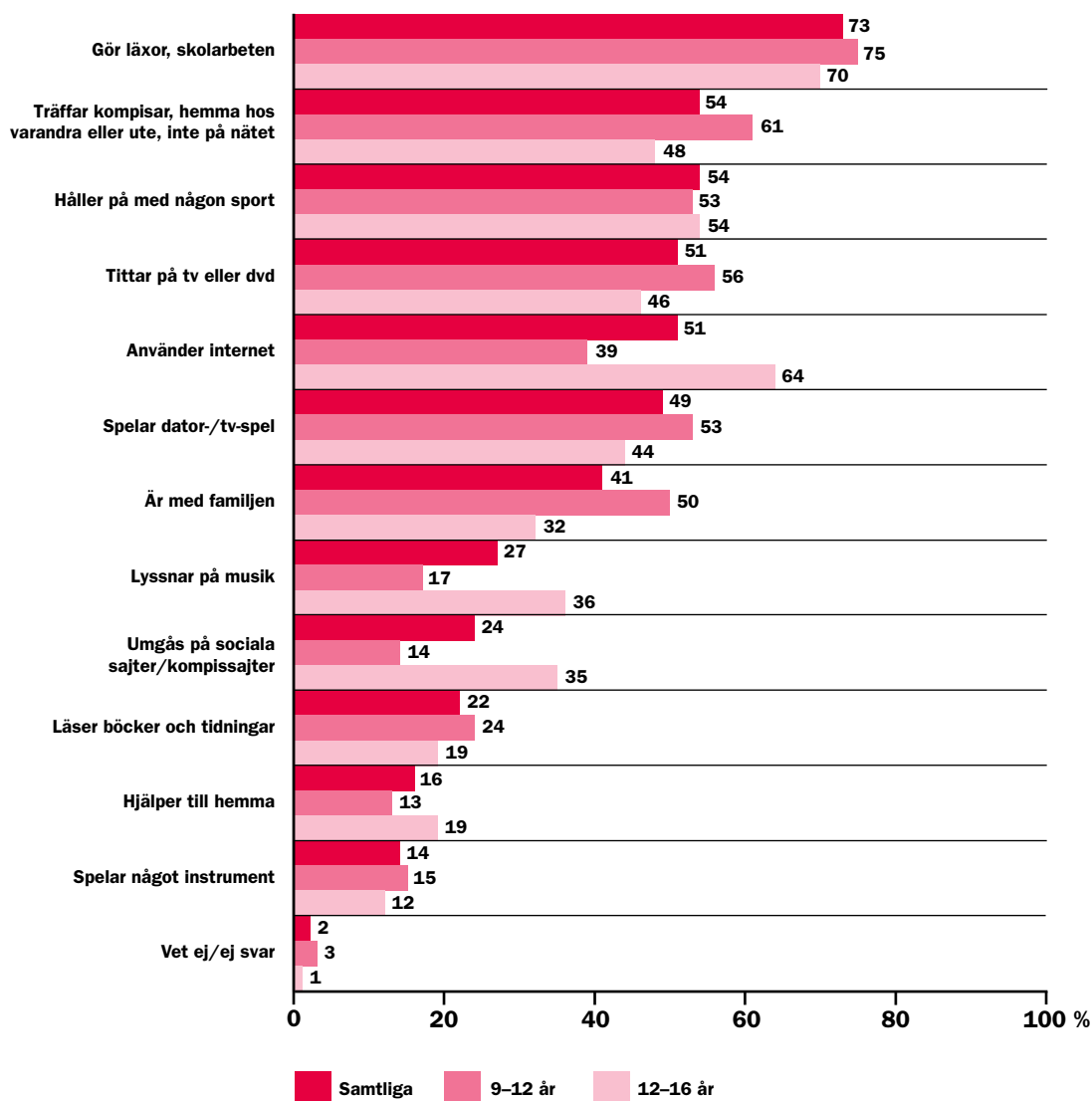

Bas: Samtliga 9–16 år

En stor majoritet, 82 %, av de som besvarat enkäten är kvinnor, 17 % är män och 1 % har inte svarat på frågan.

Fritid

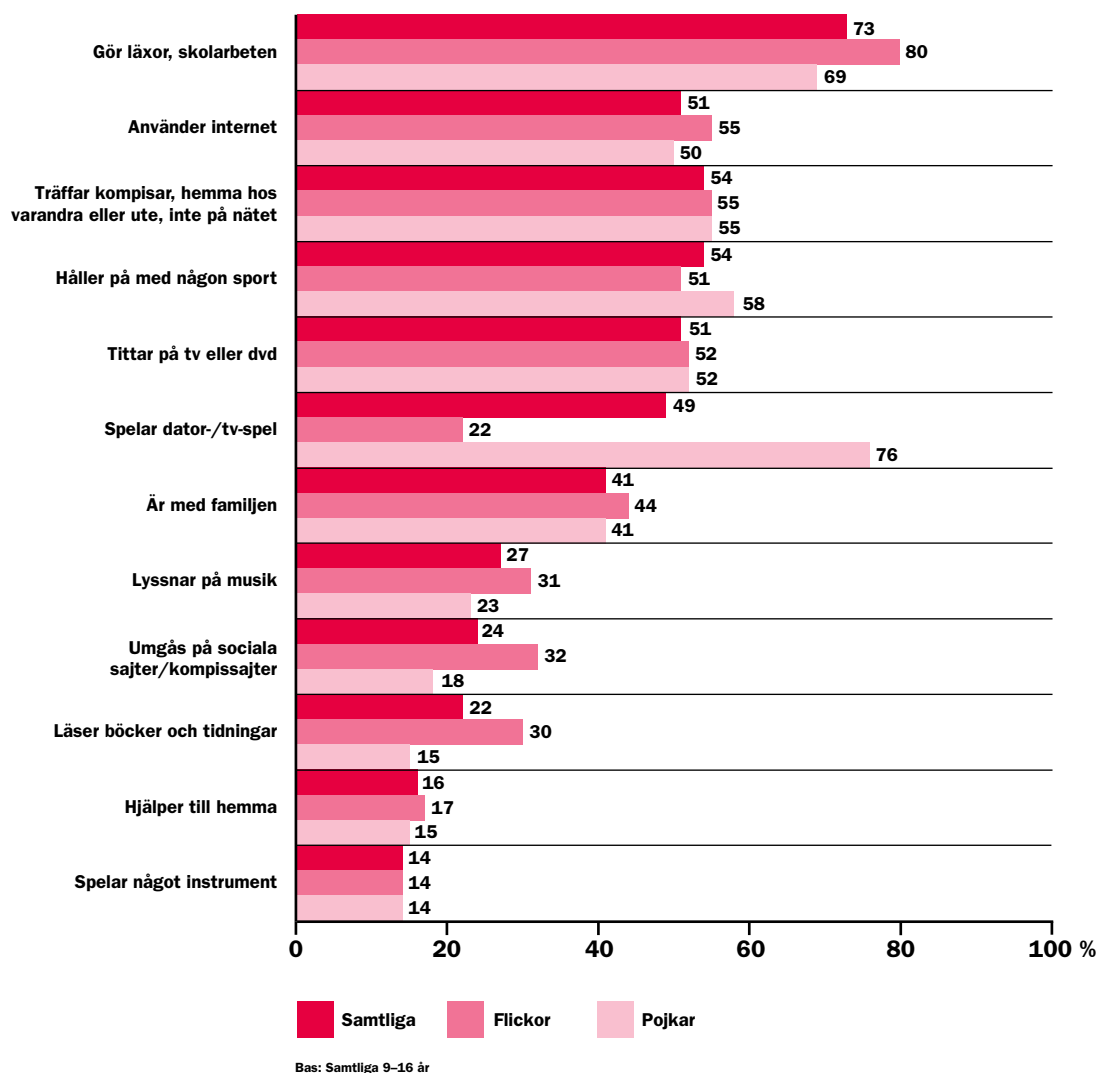
F7. Vad gör barnet oftast på fritiden/efter skolan? Du kan kryssa för max fem svar.

Bas: Samtliga 9-16 år

I många fall är det inga markanta skillnader mellan föräldrarnas svar för barn respektive unga. Den vanligaste aktiviteten är enligt föräldrarna att barnet gör läxor och skolarbeten, 73 % ger detta svar. Åldersskillnader framträder tydligast på frågorna om internetanvändning, sociala sajter och musiklyssning något som de unga sysslar med betydligt högre utsträckning än barnen. Barnen träffar i högre grad kamrater (men ej på nätet) och är tillsammans med familjen. Barnen tittar i högre utsträckning på tv och spelar dator-/tv-spel än vad de unga gör.

F7b. Vad gör barnet oftast på fritiden/efter skolan? Kön.

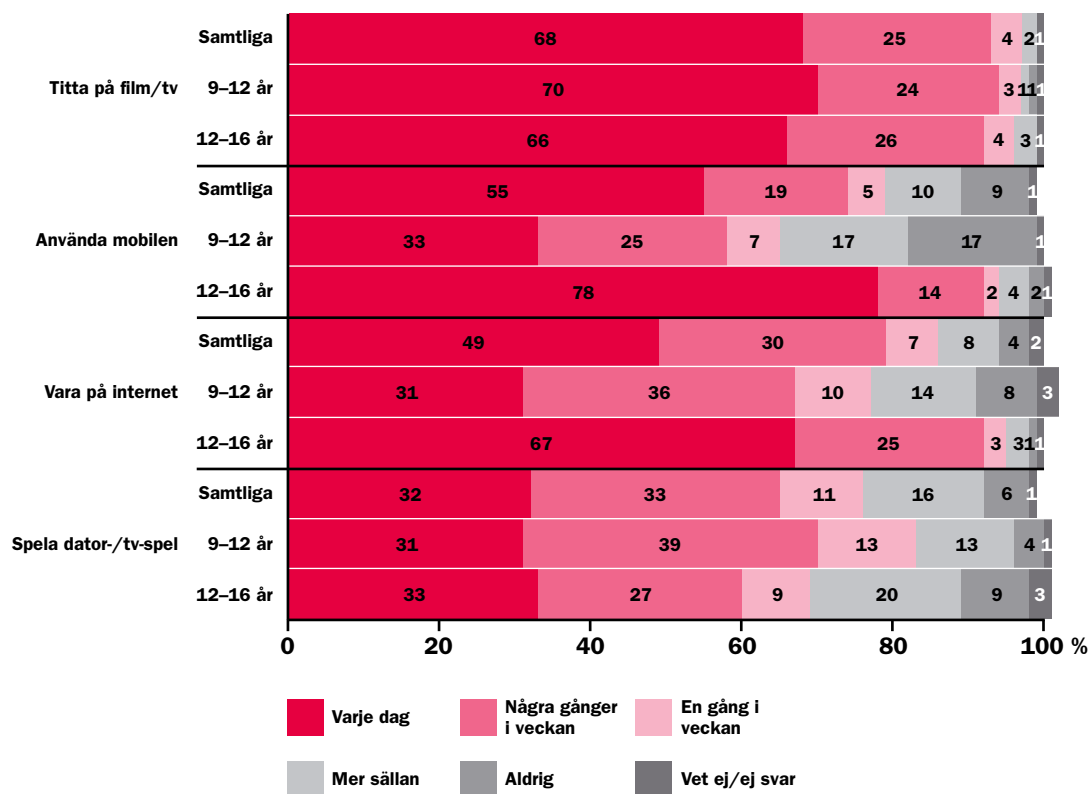

Det finns också ett antal signifikanta könsskillnader. Föräldrar till flickor svarar i markant högre grad än föräldrar till pojkar att de gör läxor och skolarbeten (80 %, pojkar 69 %), lyssnar på musik (31 %, pojkar 23 %) och läser böcker och tidningar (30 %, pojkar 15 %). Pojkarna ägnar sig i högre utsträckning åt att spela dator-/tv-spel (76 %) och sport och idrott (58 %) än vad flickorna gör (22 % respektive 51 % bland flickorna). Observera dock att skillnaden i internetanvändning är mycket liten och inte statistiskt signifikant – pojkar och flickor använder internet i ungefär samma utsträckning men till olika saker, flickorna mer för sociala kontakter och pojkarna för spelande.

Medietid

Föräldrarna fick också uppge hur ofta barnet använder olika medier på fritiden.

F8. Ungefär hur ofta brukar barnet på sin fritid...? Svara med ett kryss på varje rad.

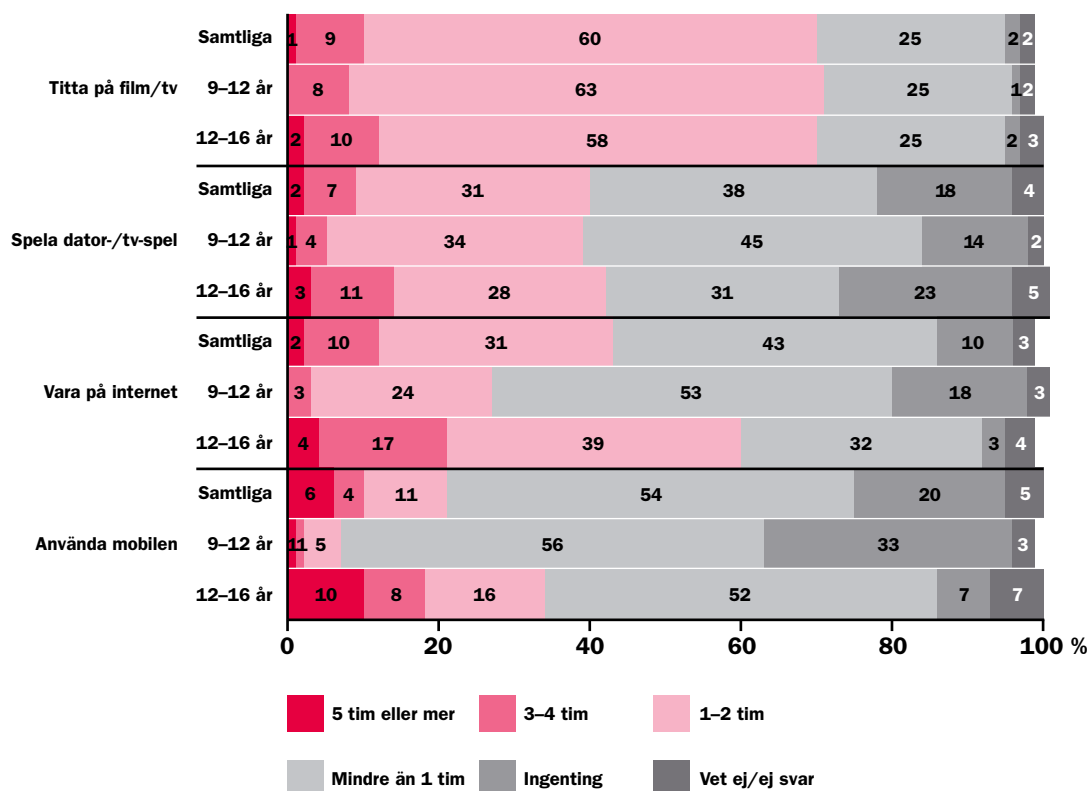

Bas: Samtliga 9-16 år

Enligt föräldrarna skiljer sig tv-tittandet knappast alls mellan barn och unga. 68 % av samtliga ser på tv varje dag och 93 % tittar minst några gånger i veckan. Ålderskillnaderna är desto större avseende mobiltelefoni, 78 % av de unga uppges använda mobiltelefon varje dag mot 33 % av barnen. De unga är också betydligt flitigare internetanvändare än barnen, 67 % använder internet varje dag jämfört med 31 % av barnen. Dator-/tv-spelandet intar en särställning eftersom ungefär lika stora andelar barn och unga spelar varje dag. Däremot är det betydligt fler barn som spelar en eller några gånger i veckan och fler unga som spelar sällan eller aldrig.

Den största skillnaden mellan pojkar och flickor på dessa frågor är att pojkarna spelar mer dator-/tv-spel än flickorna, 50 % av pojkarna spelar varje dag jämfört med 13 % av flickorna. På samma sätt uppskattas 41 % av flickorna spela sällan eller aldrig mot endast 6 % av pojkarna. Flickorna använder mobiltelefon mer än vad pojkar gör. Varjedagsanvändningen bland flickor är 63 % mot 47 % bland pojkar. Nämnvärda skillnader mellan övriga grupper saknas.

F9. Om du tänker på en vanlig dag, ungefär hur länge brukar barnet då på sin fritid...? Svara med ett kryss på varje rad.

Bas: Samtliga 9-16 år

Tv-tittandet är det som tar mest tid i anspråk, 70 % av alla barn och unga uppskattas se på tv mer än en timme per dag utan några signifikanta ålderskillnader. Desto större är ålderskillnaderna avseende internetanvändning. 60 % av de unga är enligt deras föräldrar på internet mer än en timme om dagen. Motsvarande siffra bland barnen är 27 %. Dator-/tv-spelandet fördelar sig kurvlinjärt, dvs. att de unga både är de som oftare inte spelar alls och de som spelar mest medan barnen oftare spelar en eller ett par timmar om dagen. Internet används betydligt längre av den äldre åldersgruppen och 33 % av barnen använder inte mobiltelefoner alls en vanlig vardag. Motsvarande siffra för de unga är 7 %.

Pojkarna spelar avsevärt mer dator-/tv-spel än vad flickorna gör. 16 % av pojkarna spelar tre timmar eller mer varje dag (2 % av flickorna). 32 % av flickorna spelar inte alls, mot 4 % bland pojkarna. När det gäller mobiltelefoni är förhållandet det omvända, 14 % av flickorna använder mobiltelefonen mer än tre timmar per dag, jämfört med endast 6 % av pojkarna. 24 % av pojkarna använder inte mobiltelefon alls, mot 15 % av flickorna. I övrigt finns inga skillnader mellan de olika grupperna.

Högekonsumenter

Med utgångspunkt i svaren på den förra frågan har de olika grupperna av högekonsumenter identifierats.⁹

Andel högekonsumenter totalt (samtliga)

- Internet 12 %
- Tv 10 %
- Dator-/tv-spel 9 %
- Mobil 10 %

Det finns omfattande skillnader mellan barns och ungas skattningar av hur mycket tid de lägger ner på medierna och det som föräldrarna svarat. Svaren skiljer sig åt med mellan 4 % och 14 %, vilket kommenteras vidare i kapitlet "Jämförelser mellan barn/unga och föräldrar 2010".

F9b. Högekonsumenter per åldersgrupp.

	BARN	UNGA
Internet	3 %	21 %
Tv	9 %	12 %
Dator-/tv-spel	5 %	14 %
Mobiltelefoni	3 %	18 %

Alla högekonsumentgrupper utom en, tv-tittarna, är signifikant korrelerade med ålder – de äldre bedöms tillbringa mycket mer tid med medierna än barnen.

⁹ För en diskussion om högekonsumenter, se "Läsanvisning".

F9c. Högkonsumenter och kön.

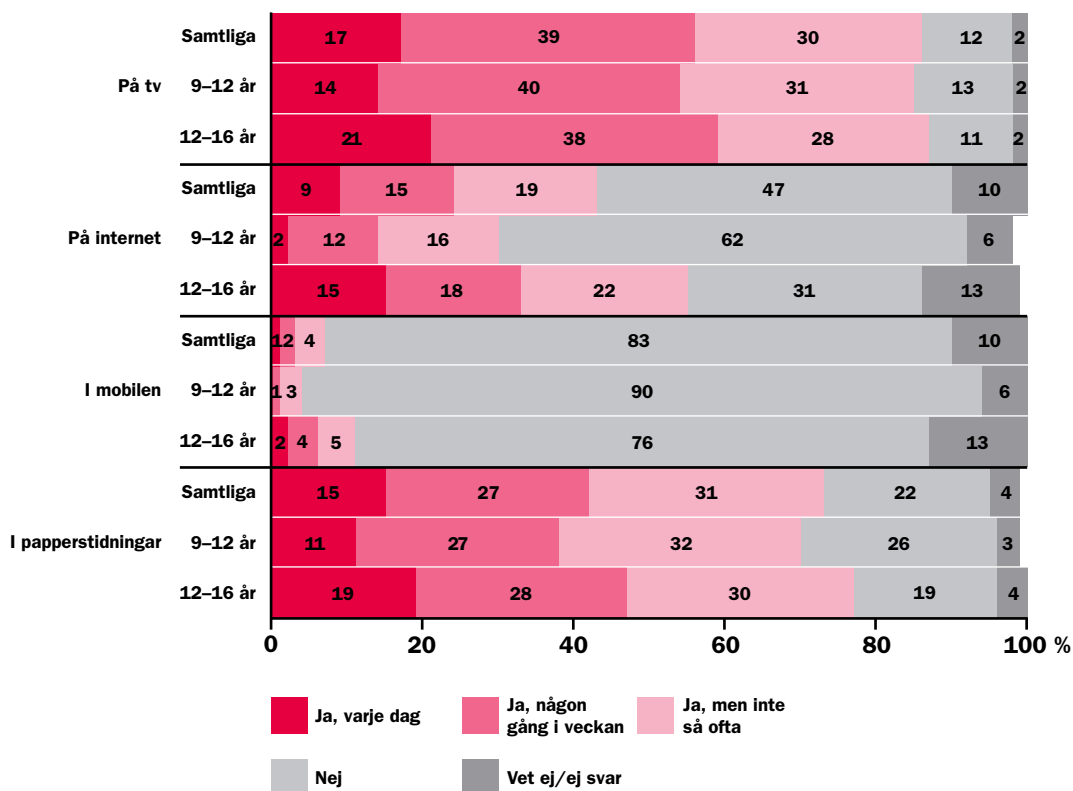
	FLICKOR	POJKAR
Dator-/tv-spel	2 %	16 %
Mobiltelefoni	14 %	6 %

Vad gäller könsskillnader kan det konstateras att högkonsumenterna av spel vanligen är pojkar medan förhållandet är det omvända avseende mobiltelefoni – flickorna dominerar stort.

Nyheter

I årets undersökning ställdes en fråga om föräldrarnas bild av barnens inhämtning av nyheter och genom vilka medier de tar del av nyheterna.

F10. Brukar barnet ta del av nyheter...? Svara med ett kryss på varje rad.

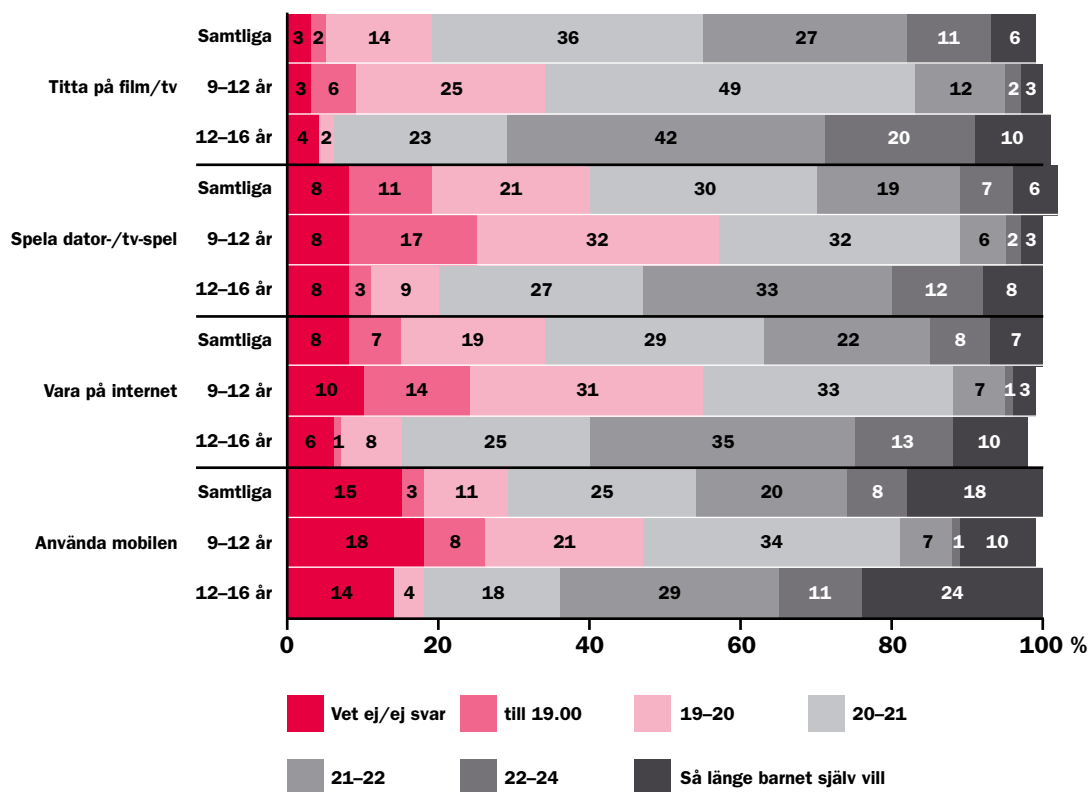

Bas: Samtliga 9-16 år

Enligt föräldrarna är tv det vanligaste nyhetsmediet för barn och unga, 17 % ser tv-nyheter varje dag och ytterligare 39 % någon gång i veckan. Papperstidningar ligger nästan på samma nivå, 15 % läser nyheter i sådana varje dag och 27 % någon gång i veckan. Det är betydligt vanligare att unga konsumerar nyheter i samtliga nyhetskanaler. Särskilt påtagligt är detta med avseende på internet – det är mer än sju gånger så vanligt att 12–16-åringarna använder internet som nyhetskanal (15 %) än att 9–12-åringarna gör det (2 %). Mobilerna har ännu i dessa grupper en mycket begränsad funktion som nyhetsmedium. I övrigt syns inga skillnader mellan olika grupper i materialet. Högkonsumenter av spel är de som i minst utsträckning ser nyheter på tv eller läser dem i tidningar.

Regler och gränser

F11. Om du tänker på vardagar. Hur sent får barnet...? Svara med ett klockslag eller ett kryss på varje rad.

Bas: Användare 9-16 år

Det är få föräldrar har sena gränser (efter 22.00) eller inga tidsgränser alls. För de yngre är tidsgränserna snävare än vad de är för de unga.

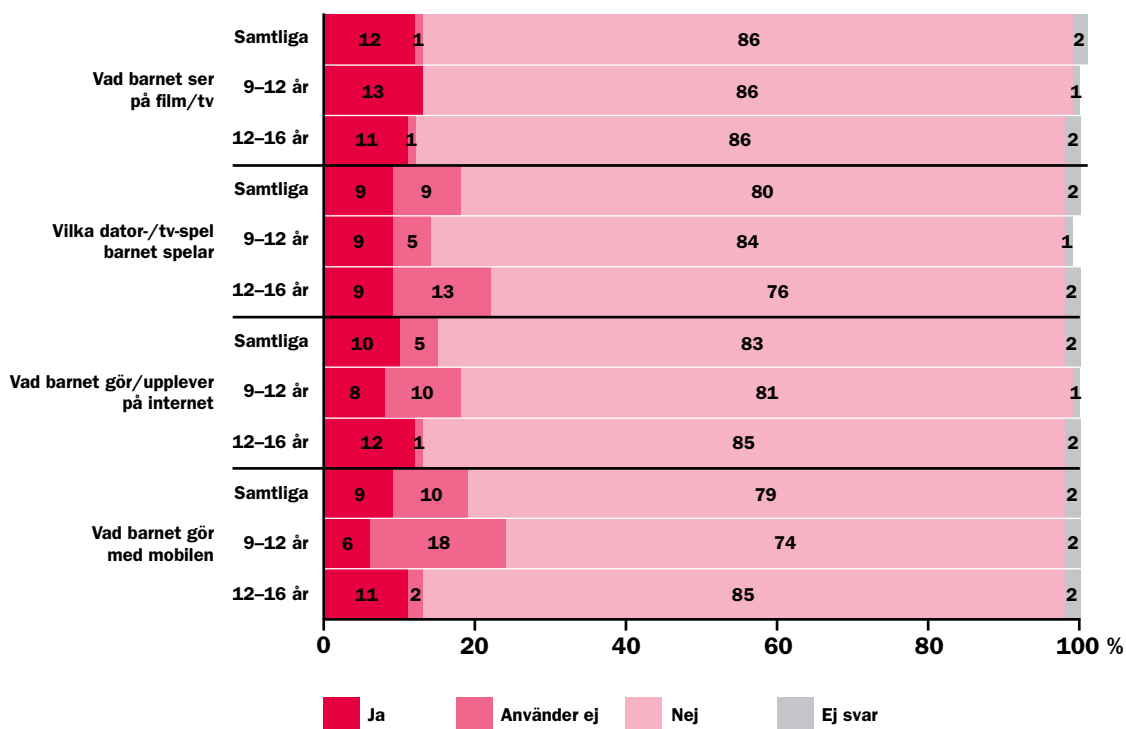
Det tycks inte vara några större skillnader i hur föräldrarna behandlar pojkar och flickor. Det som ger det största utslaget avseende kön är i vilken utsträckning de använder de olika medierna. Det är en större andel pojkar som har gränser för hur länge de får spela dator-/tv-spel, samtidigt som det är fler flickor som inte spelar alls. Motsvarande gäller för mobiltelefoni, där fler flickor har gränser och färre pojkar som använder. Det ska dock påpekas att 11 % av föräldrarna till pojkar och 19 % av föräldrarna till flickor, svarar "så länge barnet själv vill". Att ha syskon tycks inte heller påverka föräldrarnas gränssättning.

Högekonsumenterna har generellt senare tidsgränser för mediebruket och de får också i betydligt högre utsträckning hålla på så sent de själva vill.

Familjekonflikter

Förekommer det ur föräldrarnas perspektiv, osämja mellan barn och föräldrar vad det gäller medieanvändning?

**F12. Brukar du och barnet bli osams om...?
Svara med ett kryss på varje rad.**

Bas: Samtliga 9-16 år

För vart och ett av de olika medierna svarar cirka 10 % av föräldrarna att de brukar bli osams med barnet om hur barnet använder mediet. Det är inga större variationer varken mellan de olika åldersgrupperna eller mellan de olika medierna. Relativt få (6 %) föräldrar till barn (9–12 år) blir osams med sitt barn om användning av mobiltelefon, men andelen barn som inte använder mobiltelefon är då relativt sett större (18 %). Bland de unga som har yngre syskon eller saknar syskon är det betydligt vanligare med konflikter kring tv-tittande och dator-/tv-spelande än hos de som har äldre syskon.

Den faktor som har starkast samband med osämjan är graden av användning. Fler föräldrar blir osams med sina pojkar om användning av dator-/tv-spel och fler föräldrar till flickor blir osams med sina flickor om användningen av mobiltelefonen. Bland högkonsumenterna är konflikter om respektive medium mellan dubbelt och tre gånger så vanligt jämfört med genomsnittsanvändarna.

Vad är det då man blir osams om?

F13. Om du har svarat att du och barnet brukar bli osams, skriv vad ni brukar bli osams om.

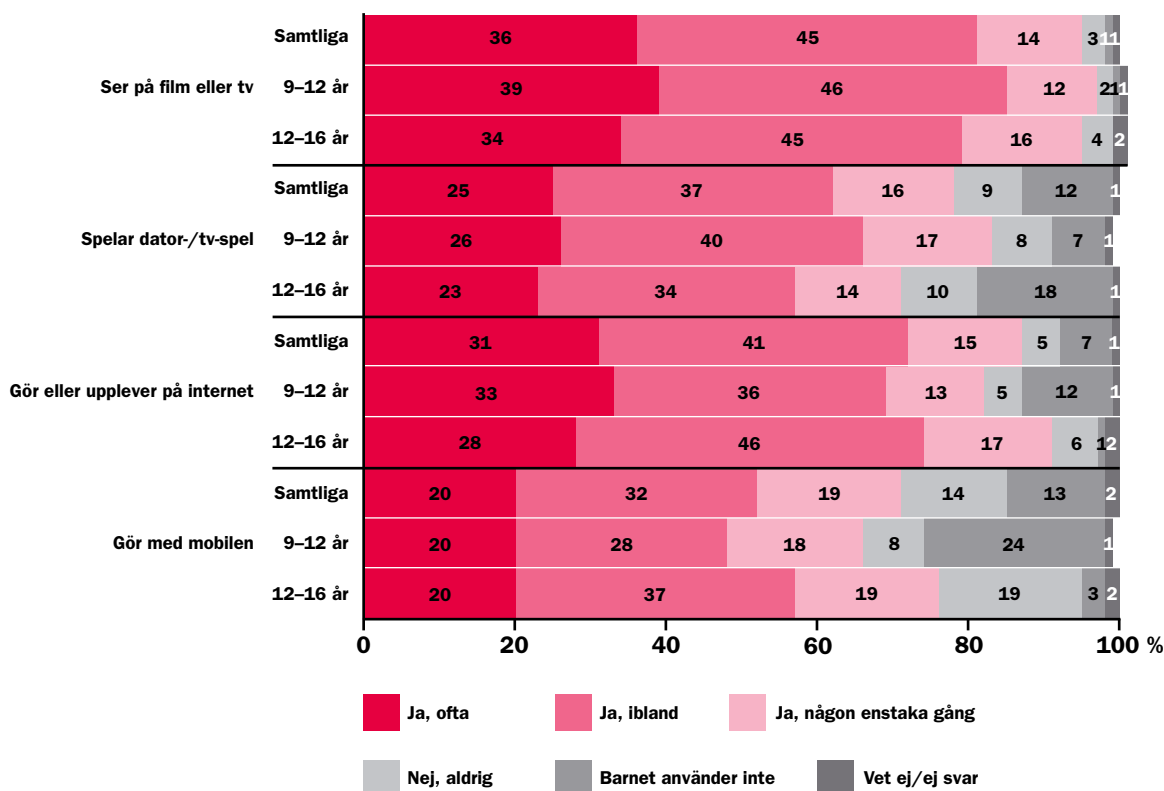
Den vanligaste orsaken till osämja är att barnet sitter för länge vid tv:n, dator-/tv-spelet eller internet/datorn. Programval när det gäller tv och filmer är också en vanlig källa till osämja liksom olämpliga spel, våldsamma spel eller spel som är tänkta för äldre när det gäller dator-/tv-spel.

Det framträder inte många skillnader mellan de olika grupperna. Bråk om att man alltid ska vara kontaktbar över internet eller mobil drabbar oftast familjer med äldre barn. Eftersom pojkar spelar betydligt mer dator-/tv-spel än flickor är bråk om sådana också betydligt vanligare hos dem. Föräldrar till flickor blir också mer osams om att deras dotter ska vara för utlämnande på nätet eller har nätkontakter med främlingar.

Högkonsumenterna utmärker sig också av att konflikterna främst gäller "det egna" mediet – de som spelar mycket spel blir osams med föräldrarna om att de sitter för länge vid datorn, de som använder mobilen mycket bråkar om att man inte alltid behöver vara kontaktbar etc.

Samtal om medier mellan föräldrar och barn

F14. Pratar du och barnet om vad han/hon...? Svara med ett kryss på varje rad.

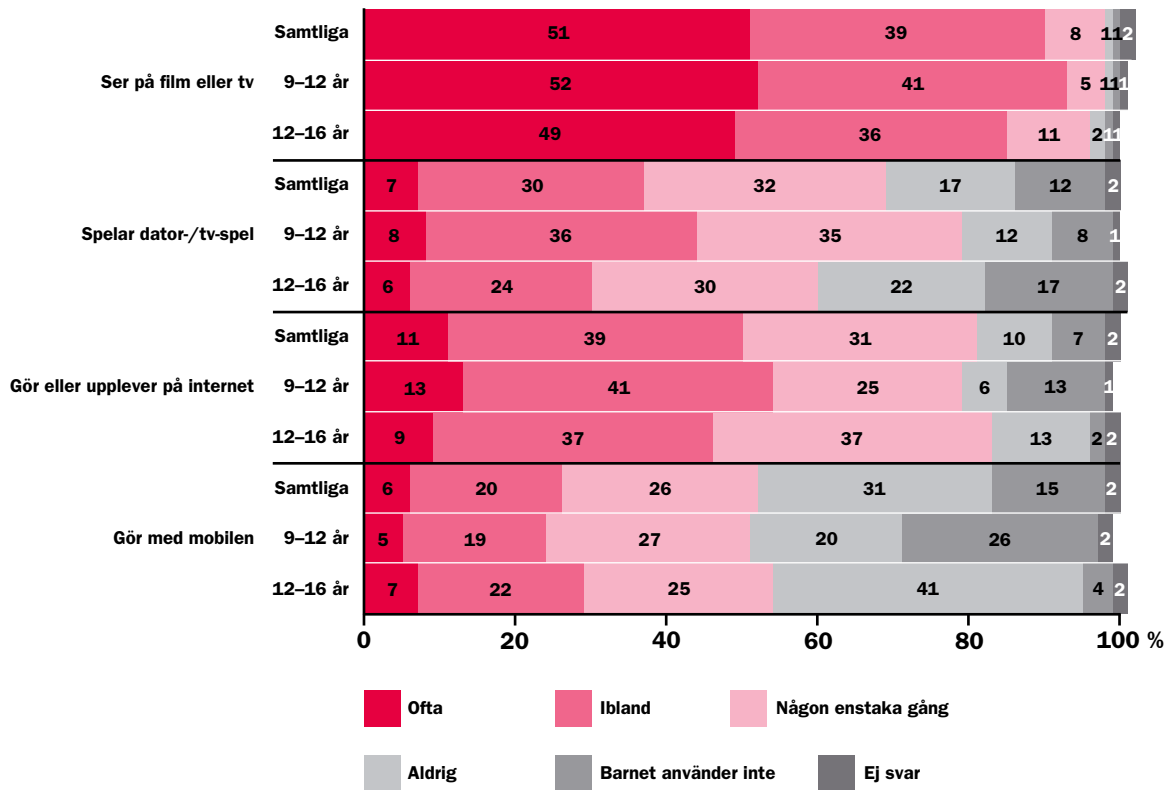
Bas: Samtliga 9-16 år

Mest talar föräldrar och barn om vad barnet ser på tv, film, och dvd. 36 % uppger att detta sker ofta. Ytterligare 45 % svarar att de talar om detta ibland. Alltså uppger över 80 % av föräldrarna att de regelbundet talar med sina barn och unga om tv, film och liknande. Internet ligger på nästan lika hög nivå, 72 % av föräldrarna säger sig regelbundet tala med sina barn och unga om internet, 31 % "Ofta" och 41 % "Ibland".

Svarsmönstren går igen från tidigare frågor. Föräldrar till pojkar talar mer om dator-/tv-spel och föräldrar till flickor talar mer om användning av mobiltelefon. I övrigt framträder inga markanta skillnader varken mellan pojkar och flickor eller om barnen har äldre syskon.

Ett annat mått på kontakten mellan föräldrar och barn är i vilken utsträckning de använder medier tillsammans med sina barn.

F15. Ungefär hur ofta brukar du vara tillsammans med barnet när han/hon...? Svara med ett kryss på varje rad.

Bas: Samtliga 9-16 år

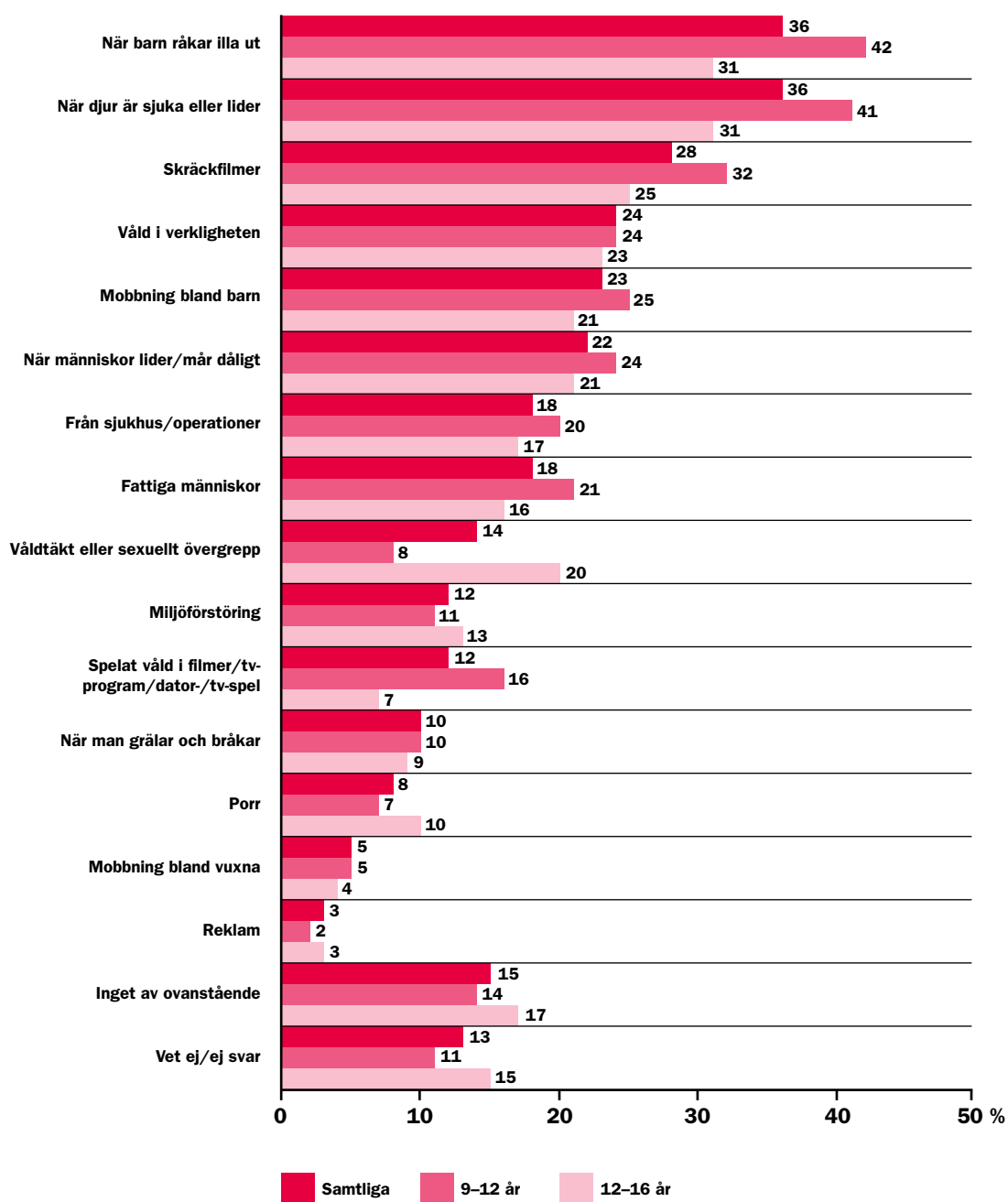
Tv är det medium som man umgås överlägset mest tillsammans runt. 90 % av föräldrarna säger sig ofta (51 %) eller ibland (39 %) vara tillsammans med barnet när det ser på tv. Motsvarande andelar är 50 % för internet (11 % ofta, 39 % ibland), 37 % för dator-/tv-spel (7 % ofta, 30 % ibland) medan 26 % av föräldrarna svarar att de ofta (6 %) eller ibland (20 %) är tillsammans med barnet när det använder mobiltelefon.

Svaren är med all sannolikhet avhängiga mediernas olika sociala funktioner. Att se på tv tillsammans är en vedertagen umgängesform. Internet är kanske något som man lär barnen eller där barnen visar föräldrarna filmklipp eller bilder. Vissa dator-/tv-spel är konstruerade för att spelas tillsammans medan andra är gjorda för en enda spelare. Mobiltelefon används i huvudsak för att kommunicera med andra och inte för två samtidiga användare av samma lur. Överlag är umgänget kring de olika medierna mindre bland de unga även om skillnaderna när det gäller tv-tittande är marginella. Signifikanta skillnader mellan de olika grupperna saknas.

Åsikter om mediepåverkan

Föräldrarna fick svara på ett antal frågor med syfte att kartlägga deras uppfattning om hur barnen påverkas av olika medier och medieinnehåll. Den första frågan gällde vilka typer av medieinnehåll som barnet mått dåligt av att se.

F16. Finns det något innehåll i tv, film, dator-/tv-spel eller på internet som du märkt att barnet mått dåligt av att se? Välj max fem alternativ.

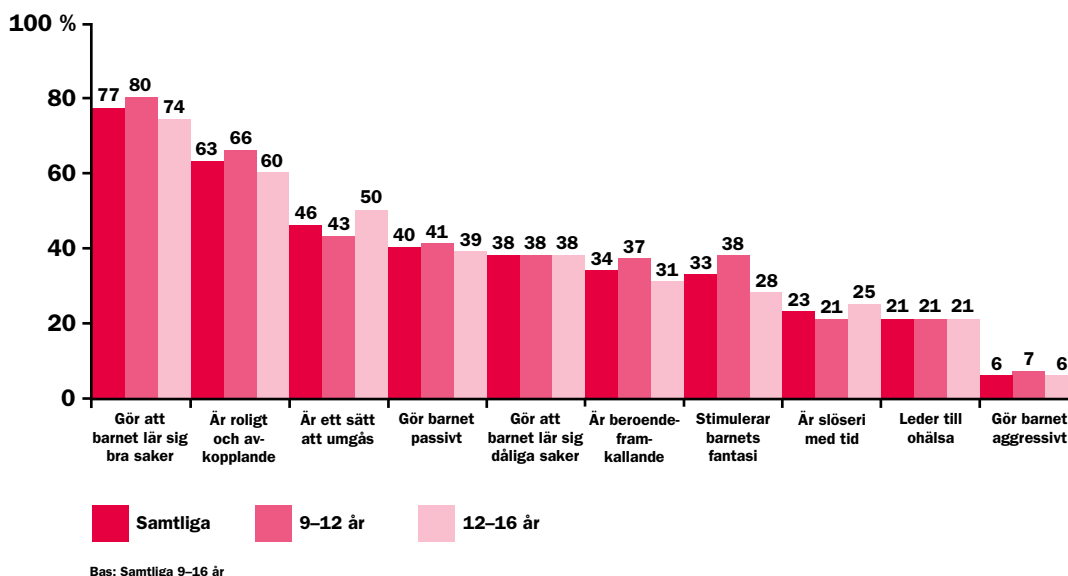
Bas: Samtliga 9-16 år

Rangordningen mellan de olika inslagen är i stort sett densamma från föräldrar till barn och föräldrar till unga. Föräldrar till barn ligger överlag högre än föräldrar till unga, men avseende tre typer av innehåll är förhållandet dock det omvända. Det gäller inslag om våldtäkter och sexuella övergrepp där skillnaden är stor och statistiskt signifikant. Unga uppges också må dåligt i högre utsträckning av porr och miljöförstöring, men där är skillnaderna mindre och icke signifikanta. Dessa tre ämnen har det gemensamt att de kräver en viss mognad för att förstå och för att kunna ta till sig.

Generellt syns inga markanta skillnader mellan de olika grupperna. På ett område uppges flickorna må dåligt i högre utsträckning än pojkarna, "när djur är sjuka eller lider" (43 % mot 30 % av pojkarna). I övrigt finns det inga signifikanta skillnader mellan grupperna.

Föräldrarna tillfrågades också hur de tycker att de olika medietyperna, tv, dator-/tv-spel och internet påverkar barnen. Den första frågan gäller tv.

**F17. Här följer några påståenden om tv.
Markera med kryss för de påståenden du håller med om.**

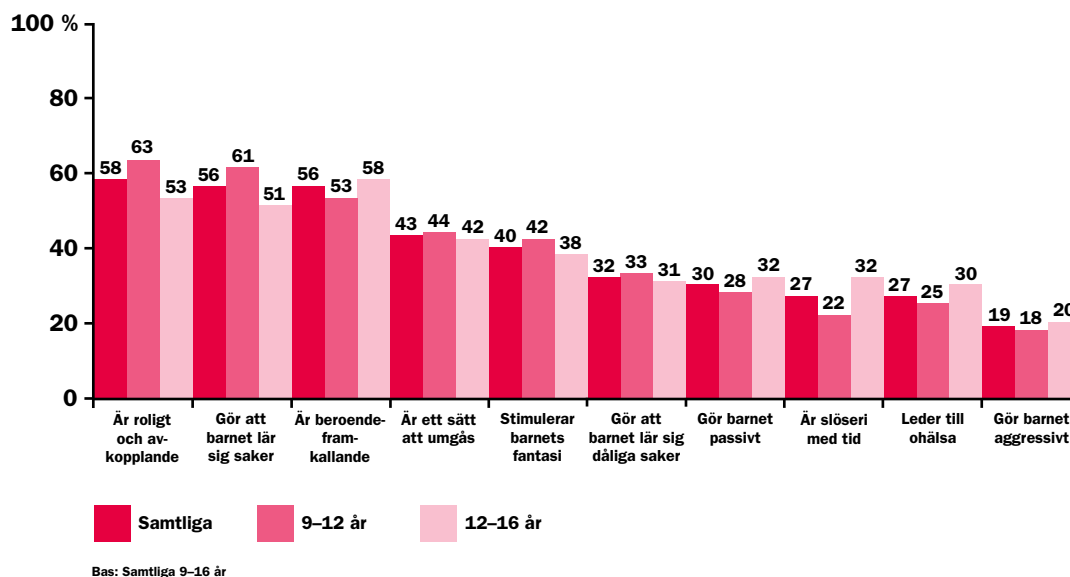

Föräldrarna är i huvudsak positiva till tv:s effekter på barnen och ungdomarna. De tre vanligaste svaren är positiva, att barnet lär sig saker (77 %), att tv är roligt och avkopplande (63 %) och att tv är ett sätt att umgås (46 %). Föräldrarna till barnen är generellt mer positiva än vad föräldrarna till unga är. En statistiskt signifikant skillnad framträder endast på svarsalternativet "Stimulerar barnets fantasi" (9-12 år: 38 %, 12-16 år: 28 %).

I övrigt finns inga signifikanta skillnader mellan några av grupperna.

Samma fråga ställdes också om dator-/tv-spel.

**F18. Här följer några påståenden om dator-/tv-spel.
Markera med kryss för de påståenden du håller med om.**

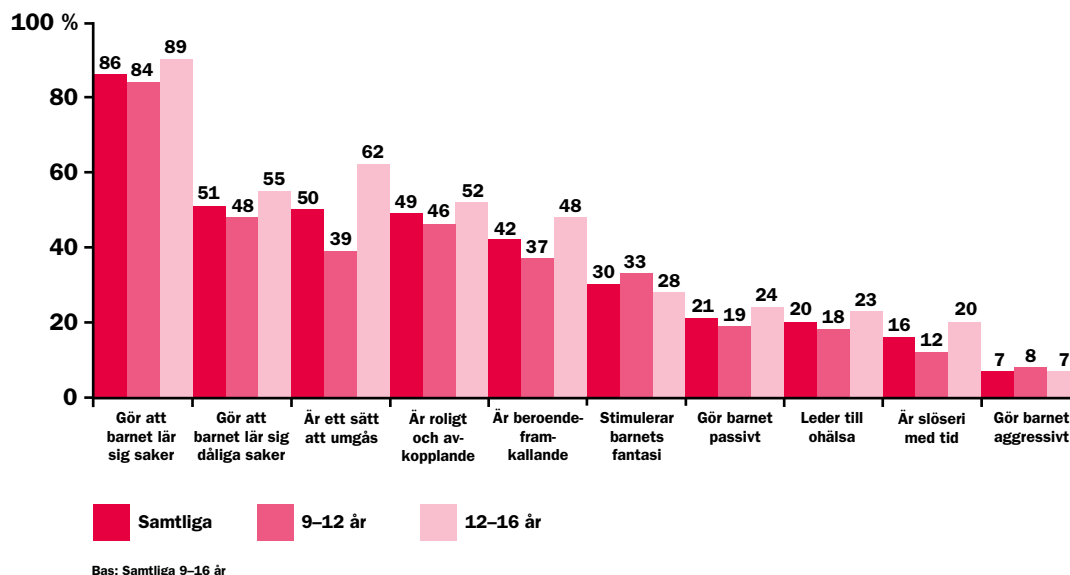

Även dator-/tv-spel bedöms i huvudsak positivt av föräldrarna. Även här är föräldrarna till barnen mer positiva än vad föräldrarna till unga är. Dator-/tv-spel anses främst vara roligt och avkopplande och gör att barnen lär sig saker. Att dator-/tv-spel är beroendeframkallande kommer dock relativt högt, som nummer tre, och är det som flest föräldrar till unga anger (58 %). Föräldrar till unga är mindre positiva och mer negativa till dator-/tv-spel än vad föräldrarna till barn är.

Föräldrar till pojkar har mer negativa synpunkter än vad föräldrar till flickor har. 61 % av föräldrar till pojkar svarar att dator-/tv-spel är beroendeframkallande (flickor: 50 %) och 37 % svarar att dator-/tv-spel gör att barnet lär sig dåliga saker (flickor: 27 %). Det är 50 % av föräldrarna till pojkar som svarar att dator-/tv-spel är ett sätt att umgås jämfört med 37 % av föräldrarna till flickor. Den enda signifikanta skillnaden mellan olika grupper i övrigt är att färre män (24 %) anser att dator-/tv-spel lär barnen dåliga saker än kvinnor (33 %).

Slutligen ställdes samma fråga om internet.

**F19. Här följer några påståenden om internet.
Markera med kryss för de påståenden du håller med om.**

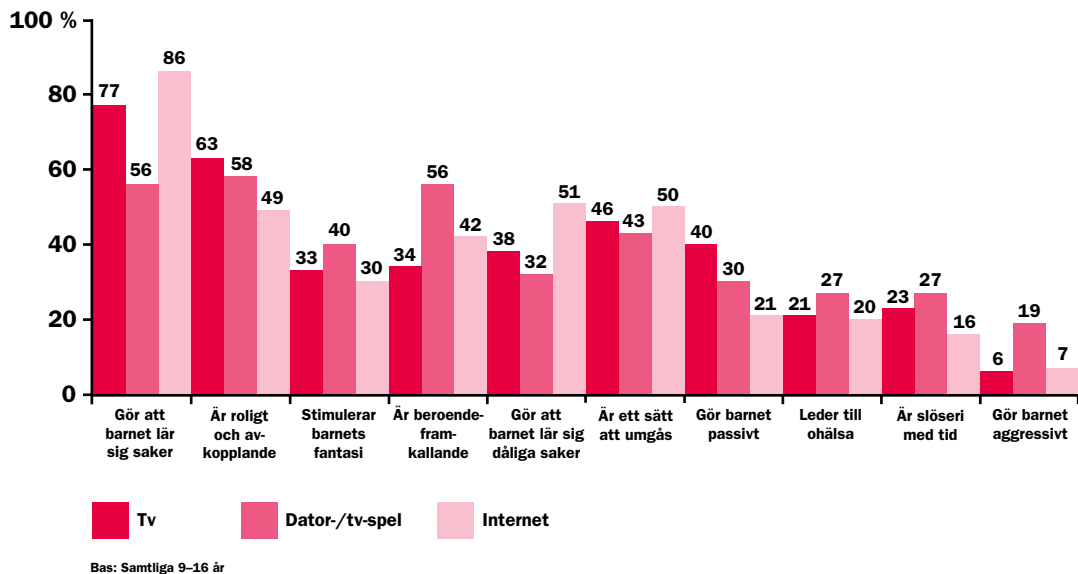
Föräldrarna är också i huvudsak positiva till internet, 86 % av alla föräldrar anser att barnet lär sig bra saker genom internet. Det näst vanligaste svaret (51 %) är dock att barnet också lär sig dåliga saker. Det är en större andel av föräldrarna till ungdomar som har synpunkter på internet, såväl positiva som negativa. Detta förklaras troligen också av att unga använder internet i högre utsträckning än barn.

Föräldrar till flickor framhåller i signifikant högre grad att internet är ett sätt att umgås (55 %) och är beroendeframkallande (47 %). Motsvarande andelar av föräldrar till pojkar är 46 % respektive 38 %. Förhållandet avseende detta svarsalternativ är alltså det rakt motsatta jämfört med dator-/tv-spel. Det finns också en tendens till att män generellt är mer positiva till internet än vad kvinnor är.

För att jämföra föräldrarnas åsikter om effekterna av de tre medieformerna har dessa sammanställts i ett diagram, se nästa sida.

Tv anses vara det medium som är mest "roligt och avkopplande" men samtidigt också det som passiviserar barnen mest. Föräldrarna tycker också i relativt hög utsträckning att tv lär barnen bra saker. Dator-/tv-spel ligger högst på flest negativa svarsalternativ. Tydligast är detta vad det gäller uppfattningen att spelen gör barn aggressiva och är beroendeframkallande, men det är också det medium man i högst grad tycker är slöseri med tid och leder till ohälsa. Den enda utmärkande positiva åsikten om spelen är att de stimulerar barns fantasi.

F17–19b. Föräldrars åsikter om tv, dator-/tv-spel och internet.

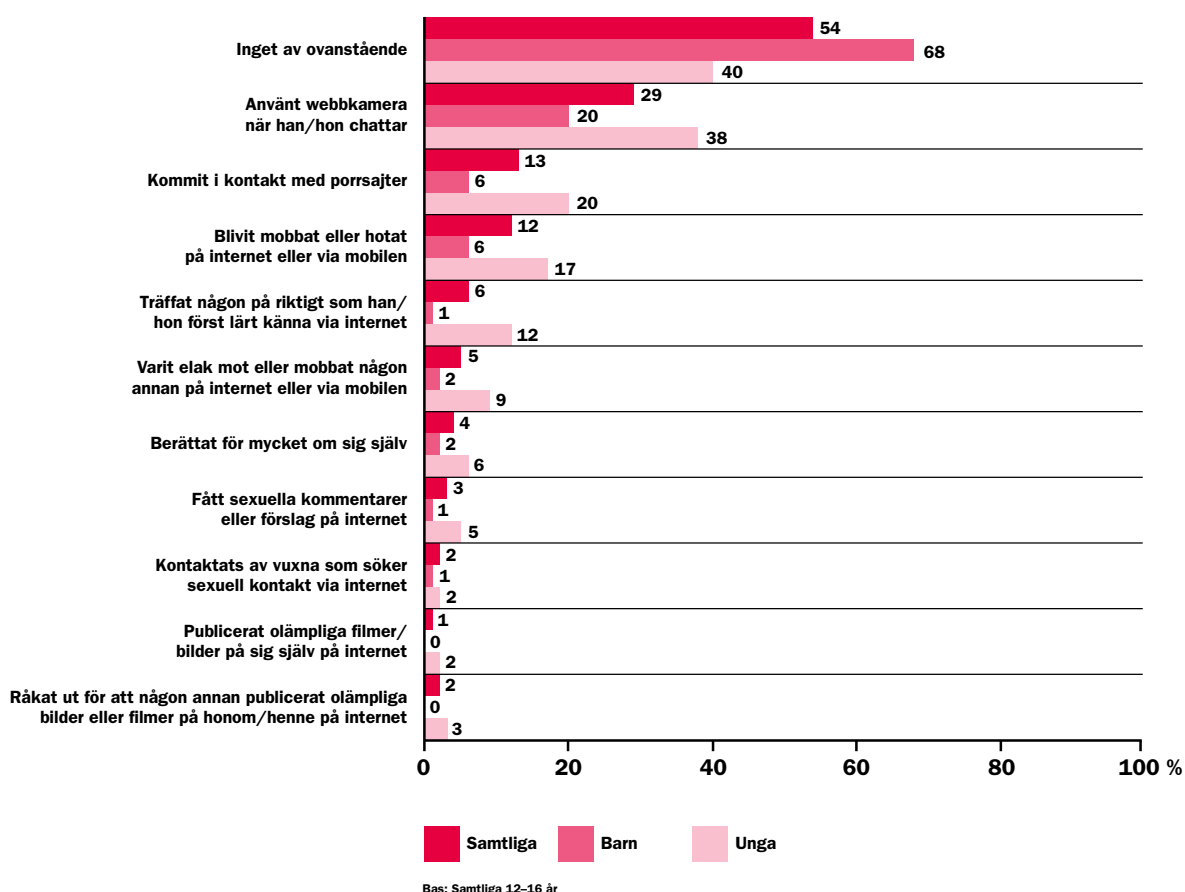
Åsikterna om internet präglas av att det är informationsrikt – föräldrarna tycker att det är det medium som i högst grad lär barnen både bra saker och dåliga. Vidare är det den medieform man i högst grad tycker "är ett sätt att umgås". Sannolikt avser man då den medierade kommunikationen genom chatt, sociala sajter etc. och inte att man umgås genom att i samma fysiska rum använda internet tillsammans, som fallet är med tv-tittande.

En betydligt mindre positiv bild finner man hos föräldrarna till högkonsumenter. Föräldrar till högkonsumenter av tv ligger signifikant över genomsnittet i uppfattningen att tv är beroendeframkallande och gör barnen aggressiva. Föräldrar till storkonsumenter av spel tycker att de passiviserar, är beroendeframkallande, är slöseri med tid, leder till ohälsa och gör dem aggressiva i signifikant utsträckning. De menar också att spel är ett sätt att umgås. Precis samma frågor – undantaget den om aggression – lyfts fram av både föräldrar till storkonsumenter av mobiltelefoni och av internet.

Erfarenheter från nätet

Föräldrarna tillfrågades också om deras barns erfarenheter från och aktiviteter på internet. Observera att även om samtliga svarsalternativ kan vara riskfyllda eller negativa så behöver de inte vara det. Att i verkliga livet träffa en person som man mött på nätet kan lika gärna vara början på en vänskap för livet som en obehaglig upplevelse.

**F20. Har barnet någon gång varit med om något av följande...?
Kryssa för de påståenden som stämmer för barnet.
Du kan kryssa för flera svar.**

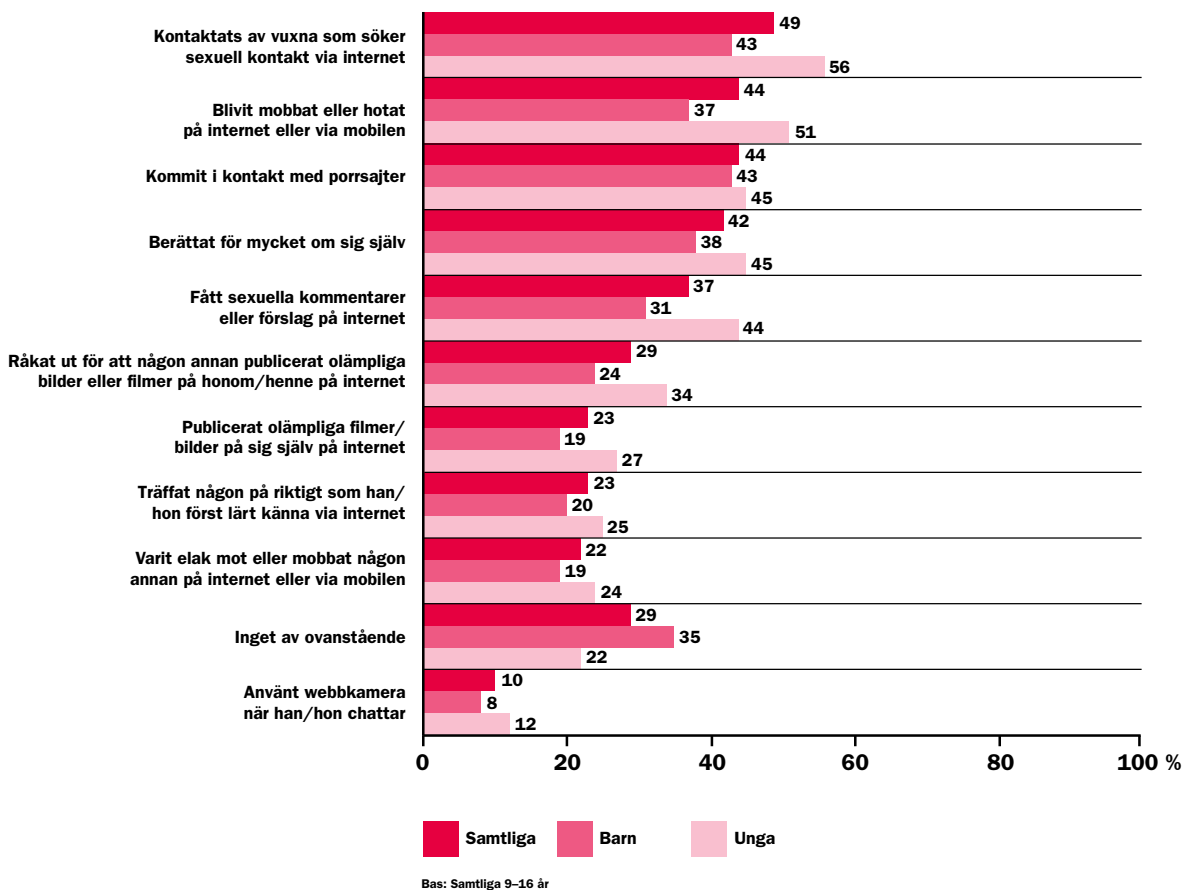

De unga har större erfarenheter av samtliga kategorier än barnen, vilket förstås beror på att de är betydligt mer frekventa internetanvändare än vad barnen är. Det vanligaste är att barnen (20 %) och de unga (38 %) har använt webbkamera när de chattar vilket i sig inte behöver vara något negativt. Av de unga har 20 % kommit i kontakt med pornografi på internet och 17 % blivit mobbade.

Signifikant fler flickor (17 %) än pojkar (7 %) har blivit mobbade på internet. Det är också fler flickor (36 %), än pojkar (21 %) som har använt webbkamera när de chattar. Flickorna uppges också i högre grad ha upplevt att vuxna sökt sexuella kontakter med dem (5 %) än pojkarna (1 %). Det är å andra sidan vanligare att pojkar varit i kontakt med porr på internet (17 %) än flickorna (9 %).¹⁰ Högkonsumenter av mobiltelefoni och internet är signifikant överrepresenterade inom samtliga kategorier, vilket även det borde bero på en större exponering.

Det ställdes också en fråga om föräldrarna har oroat sig för olika saker på internet.

F21. Har du någon gång oroat dig för att barnet ska...?
Kryssa för de påståenden du känt oro för. Du kan kryssa för flera svar.

¹⁰ Det finns anledning att betvivla tillförlitligheten i dessa uppskattningar. Bland 12–16-åringarna uppges 40 % av pojkarna och 15 % av flickorna att de besökt porrsajter. Föräldrarnas uppgifter om samma sak är 26 % pojkar och 13 % flickor. Att man besökt en porrsajt är kanske inget man utan vidare berättar för sina föräldrar. Att flickornas uppgifter stämmer bättre överens med föräldrarnas än pojkarnas kan möjligen bero på att 82 % av respondenterna i föräldrarenkäten är kvinnor. Det är inte osannolikt att anta att det är lättare för en dotter att berätta för sin mor om kontakter med pornografi än vad det är för en son.

Det är fler som oroar sig för saker (71 % av samtliga), än vad det var som i förra frågan svarade att det faktiskt har inträffat något (46 % av samtliga). Det är vanligare att föräldrar till unga oroar sig för något (78 %), än att föräldrar till barn gör det (65 %). Det man oroar sig mest för är att olika sexuella händelser ska inträffa, att barnet ska kontaktas av vuxna som söker sexuell kontakt (49 %), att barnet ska komma i kontakt med porrsajter (44 %) och att barnet ska berätta för mycket om sig själv (42 %), att barnet ska få sexuella kommentarer eller förslag (37 %) och liknande. Bland de saker man oroar sig mycket för finns också att barnet ska bli mobbat (44 %).

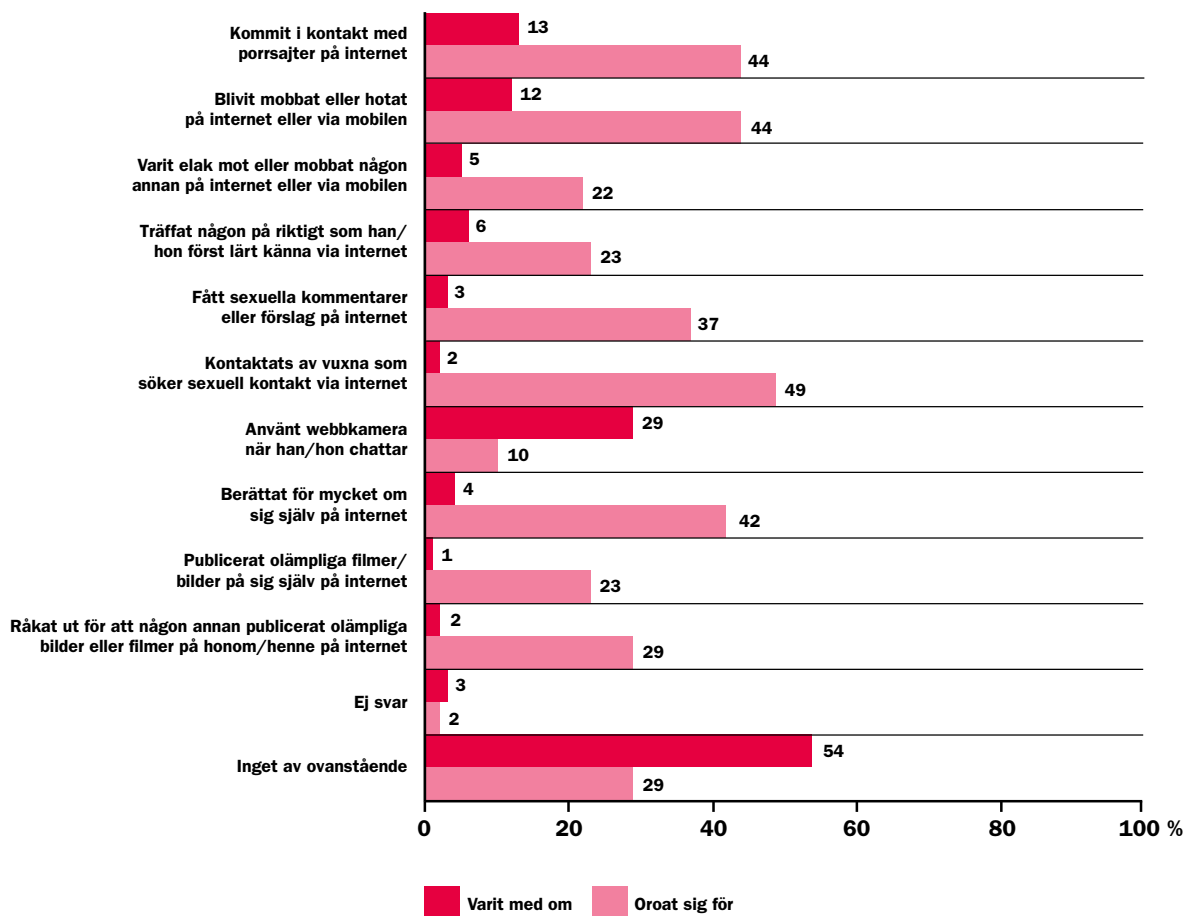
Även på denna fråga är högkonsumenterna av mobiltelefoni och internet kraftigt överrepresenterade i samtliga kategorier. Föräldrarna oroar sig också för högkonsumenterna av spel, dock inte i samma utsträckning. Föräldrarna till högkonsumenter av tv avviker dock inte från genomsnittet.

Föräldrar till flickor oroar sig i statistiskt signifikant utsträckning mer än vad föräldrar till pojkar gör. Detta gäller samtliga svarsalternativ utom att komma i kontakt med porrsajter och att mobba andra. Det finns också en tendens till att kvinnor oroar sig mer än män.

Diagrammet på nästa sida sammanställer skillnaderna i faktiska händelser och den upplevda oron för att något sådant skall inträffa.

Med ett enda undantag är oron betydligt större än att något faktiskt har inträffat: man är inte särskilt orolig över att barnen skulle använda webbkamera. I övrigt kan man konstatera att skillnaden mellan inträffade händelser och oro för händelser är störst när det gäller de saker som skulle kunna få allvarligast konsekvenser.

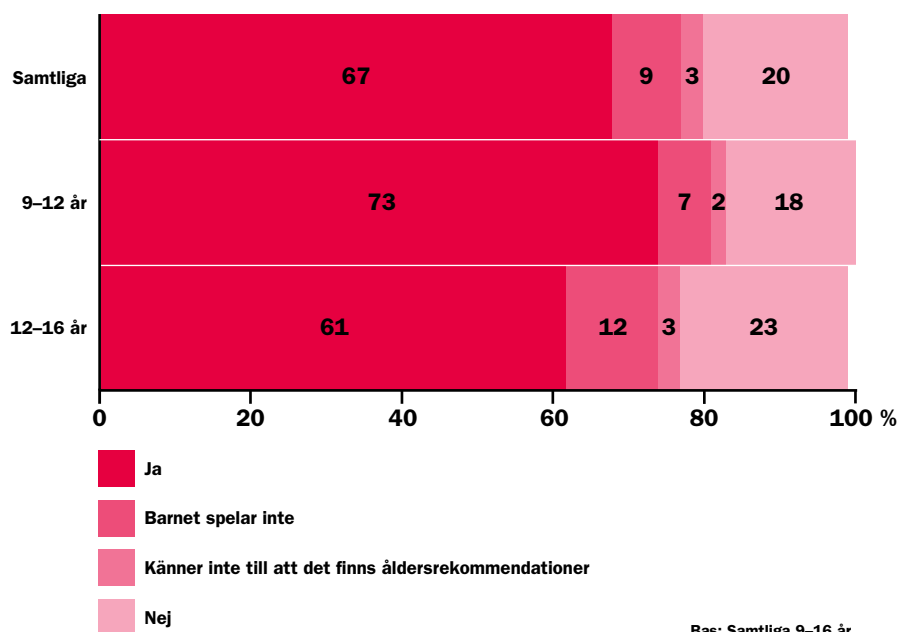
F20–21b. Barns och ungas interneterfarenheter och föräldrars oro.

Bas: Samtliga 9–16 år

Åldersmärkning av dator-/tv-spel

F22. Bryr du dig om åldersrekommendationerna på dator-/tv-spel (t.ex. 3, 7, 12, 16, 18 år)?

Bas: Samtliga 9-16 år

67 % av föräldrarna svarar att de bryr sig om de åldersrekommendationer som finns på dator-/tv-spel. En del av den signifikanta skillnaden mellan föräldrar till barn (73 %) och föräldrar till unga (61 %) kan möjligen förklaras med att de yngre spelar i större utsträckning.

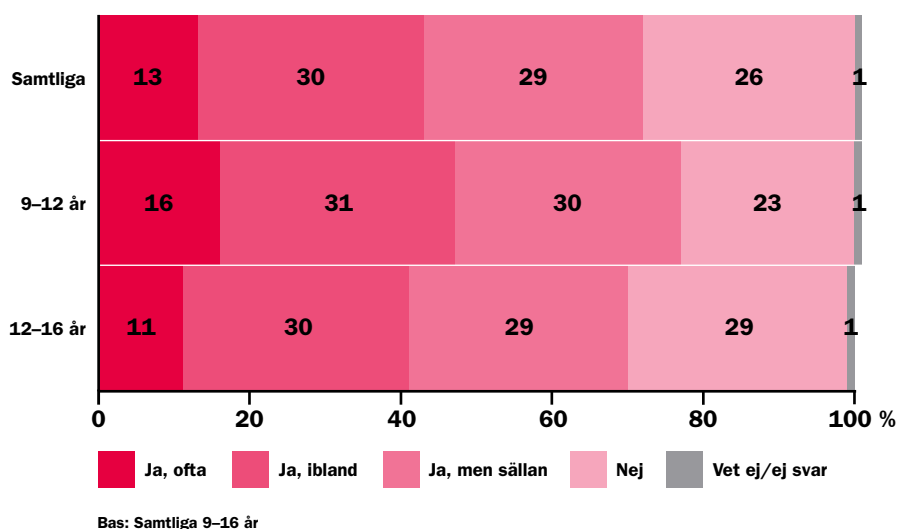
Om man räknar bort dem som uppger att deras barn inte spelar framträder signifikanta skillnader mellan föräldrar till pojkar respektive flickor. Medan 69 % av föräldrarna med söner tar hänsyn till åldersgränserna på spel är motsvarande siffra för dem med döttrar 78 %. Män bryr sig också mindre (57 %) om åldersrekommendationerna, än vad kvinnor (69 %) gör.

Föräldrar till högkonsumenter av tv, spel och internet utmärker sig genom att bry sig betydligt mindre om åldersmärkningen än andra.

Reklam

Föräldrarna fick två frågor om deras åsikter om reklam. De behandlar om man som förälder upplever att reklam får barnen att tjata om att köpa saker samt vad man anser om reklam som vänder sig till barn.

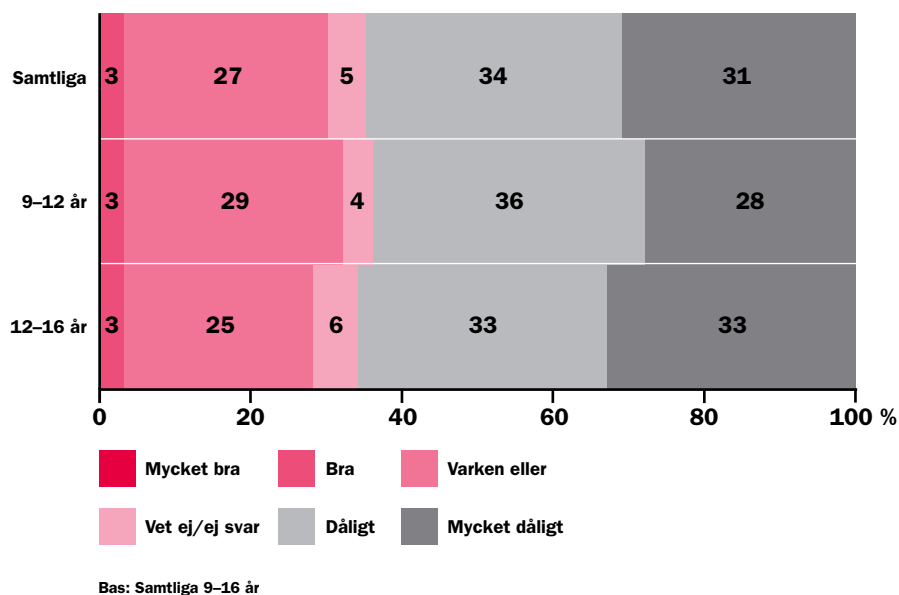
F23. Upplever du att reklam leder till att barnet tjatar om att köpa saker?

73 % av samtliga har upplevt att barnen har tjatat på grund av reklam. Svaren fördelas ganska jämt över svarsalternativen. 26 % svarar nej på frågan och 29 % "Ja, men sällan". Reklamen tycks vara ett något större problem för föräldrarna till 9-12-åringarna. Av dem svarar 47 % ja ("Ja, ofta" 16 %, "Ja, ibland" 31 %). Av föräldrarna till unga svarar 41 % ja på frågan (11 % "Ja, ofta, 30 % "Ja, ibland").

Pojkar tycks tjata mer än flickor, 47 % mot 40 % (ofta + ibland). Kvinnor upplever mer tjat än män, 45 % mot 37 % (ofta + ibland). De yngsta föräldrarna (- 34 år) upplever mer tjat på grund av reklam 57 %, (26 % ofta + 31 % ibland), jämfört med de äldre föräldrarna.

**F24. Vad är din uppfattning om reklam som vänder sig till barn?
Tycker du att det är ...?**

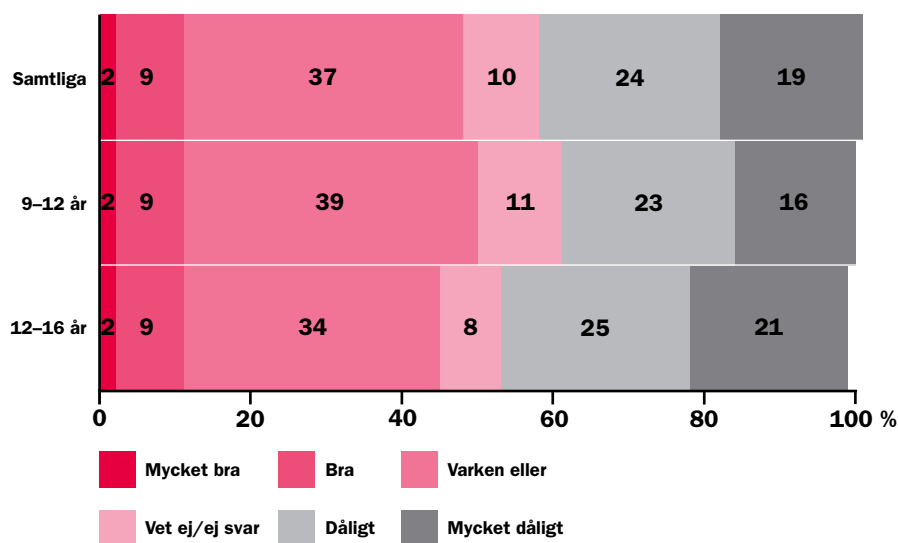
Inställningen till reklam som riktar sig till barn är kraftigt negativ, 65 % av föräldrarna svarar dåligt (31 % mycket dåligt + 34 % dåligt). Övriga svarar i huvudsak "Varken eller" eller "Vet ej" (32 %). Endast 3 % av de tillfrågade tycker att reklam för barn är bra eller mycket bra.

Män tycker i signifikant högre utsträckning än kvinnor att reklam är bra liksom de yngsta föräldrarna, de under 35 år. Detsamma gäller föräldrar till högkonsumenter av tv, spel och internet.

Tv-program med tävlingar och utröstningar

Under senare år har tv-program och tv-serier med moment där man tävlar och röstar ut deltagare blivit allt vanligare. Det finns också flera program av denna typ med barn som deltagare och målgrupp. Föräldrarna fick därför en fråga om vad de anser om denna typ av program.

F25. Vad tycker du om tv-program där barn och unga tävlar mot varandra genom olika utrustningar?

Bas: Samtliga 9-16 år

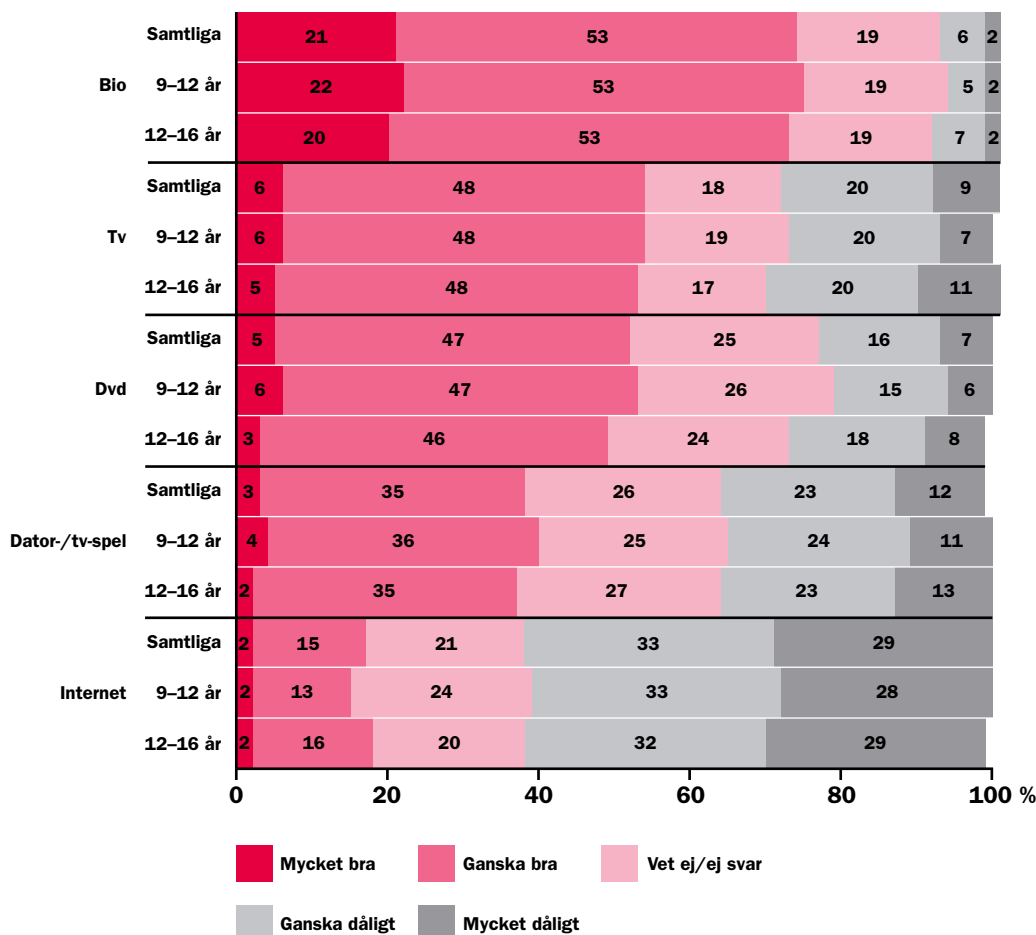
Mycket få av föräldrarna är positiva till denna typ av tv-program, endast 2 % tycker att de är "Mycket bra" och 9 % att de är "bra" (9 %). 47 % har ingen uppfattning (37 % "Varken eller" och 10 % "Vet ej") och nästan lika många är uttalat negativa (24 % "Dåligt" och 19 % "Mycket dåligt").

Föräldrar till unga är i större utsträckning uttalat negativa (46 %), än vad föräldrar till barn är (39 %). På den positiva sidan är uppfattningarna identiska oavsett barnens ålder. Det finns heller inga skillnader mellan föräldrar till pojkar eller till flickor. Män är mer positiva (17 %) och mindre negativa (33 %), jämfört med kvinnor (10 % positiva och 45 % negativa). De yngsta föräldrarna (- 34 år) är också mer positiva (22 %), medan de äldsta föräldrarna (45 år +) är de mest negativa (49 %). Föräldrar till högkonsumenter av tv är även de mer positiva till programtypen än genomsnittet.

Skydd av barn och unga

Föräldrarna tillfrågades också om hur de tycker att samhällets skydd av barn och unga fungerar när det gäller olika medier.

F26. Hur tycker du att samhällets skydd av barn och unga fungerar när de använder följande medieformer? Svara med ett kryss på varje rad.

Föräldrarna tycker att skyddet är överlägset bäst vad det gäller biograffilm, 74 % tycker att skyddet fungerar bra och endast 8 % är negativa och tycker att det fungerar dåligt (6 %) eller mycket dåligt (2 %). Vad det gäller skyddet för barn och unga i övriga medier är föräldrarna betydligt mindre positiva. Endast ett fåtal svarar att skyddet är mycket bra.¹¹ Det framträder inga större skillnader i uppfattningar mellan föräldrar till barn respektive unga.

När det gäller skyddet av unga inom tv och dvd är åtminstone drygt hälften positiva, även om merparten av de positiva endast svarar "ganska bra". 62 % av de tillfrågade tycker att samhället erbjuder ett dåligt skydd för unga avseende internet.

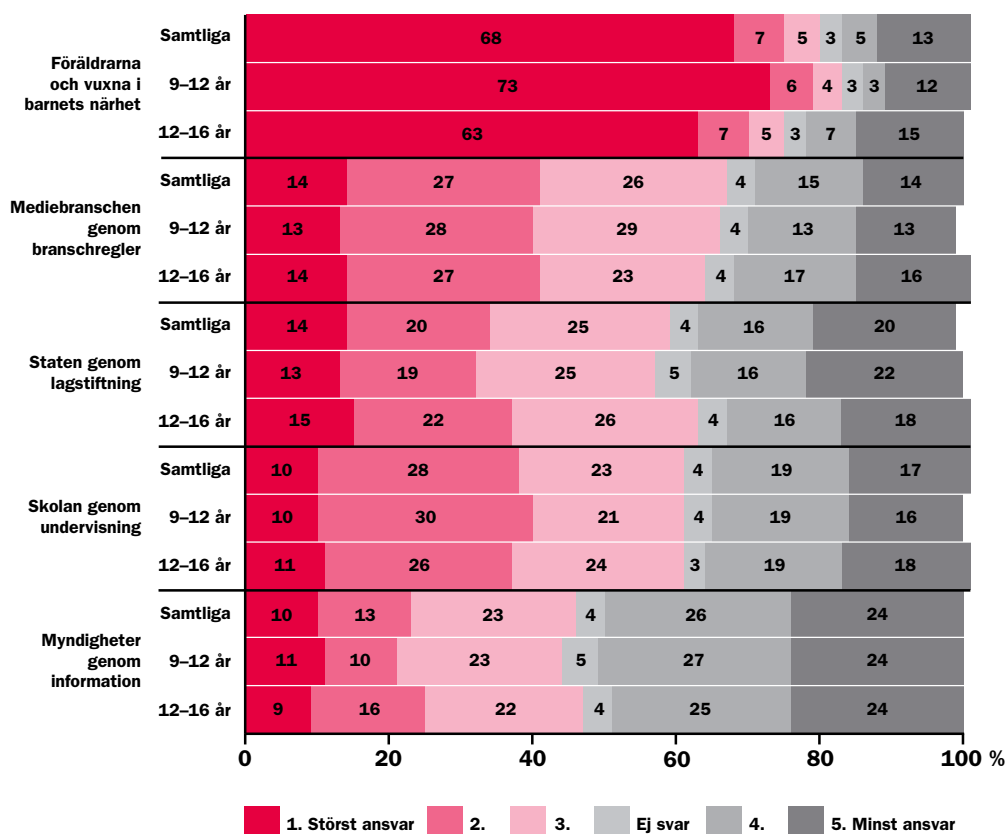
¹¹ En förklaring till att man tycker att skyddet är så bra avseende biograffilm är att det är det enda medieområde där man har en lagstadgad förhandsgranskning och legalt bindande åldersgränser.

Föräldrarna har i stora drag samma åsikter oavsett vilken delmålgrupp de tillhör. Internet är det medium med störst skillnader mellan grupperna. Föräldrar till flickor är mer negativa (66 %) än föräldrar till pojkar (58 %), även om båda grupperna är starkt negativa. De yngsta föräldrarna (-34 år) är mer positiva till samhällets skydd på internet (28 % positiva, 51 % negativa). Detta kan förklaras av att de troligen har yngre barn, jämfört med äldre föräldrar.

För övriga medier syns endast små skillnader mellan delmålgrupper. Generellt sett är män och unga föräldrar mer positiva till skyddet än övriga grupper.

Som en uppföljning av frågan om hur man tycker att skyddet fungerar, tillfrågades föräldrarna om vilka de anser bör ha det största ansvaret för skydd av barn och unga när de använder olika medier.

F27. Vem tycker du ska ha det största ansvaret för skydd av barn och unga när de använder medier? Gradera följande från 1 till 5.¹²

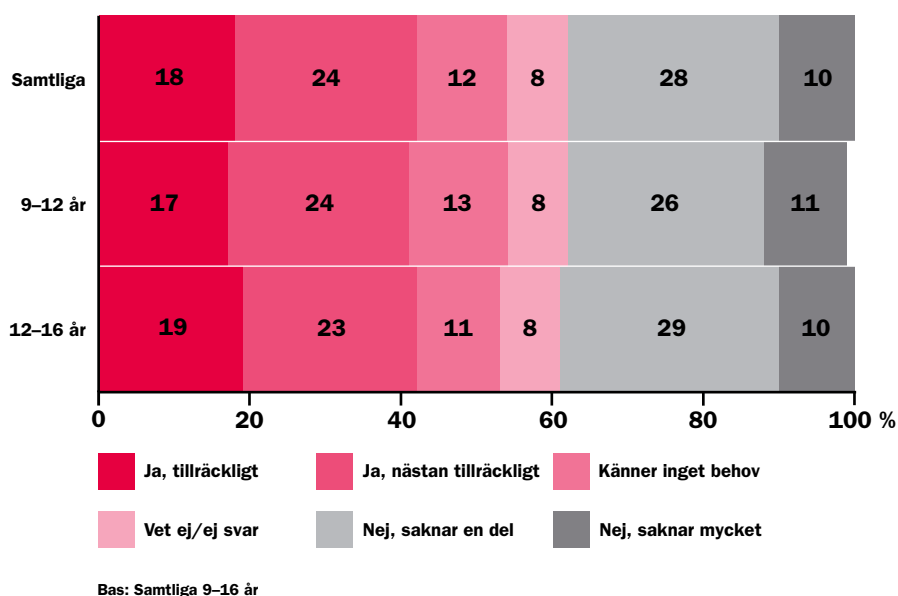
Bas: Samtliga 9-16 år

¹² Tyvärr har många respondenter missuppfattat frågan och istället för att rangordna de olika alternativen använt skalan 1-5 för att betygssätta de olika alternativen. Trots detta kan resultaten ge en fingervisning om föräldrarnas uppfattning i frågan.

Föräldrarna ger sig själva det absolut största ansvaret, 68 % anser att de själva skall ha det största ansvaret för att skydda barn och unga när de använder medier. Mediebranschen, skolan och staten genom lagstiftning ges alla ungefärligen samma betydelse, medan myndigheter genom information anses ha minst ansvar. Det framträder inga avgörande skillnader mellan några delmålgrupper.

Föräldrarna anser alltså att de själva skall ha det största ansvaret för att skydda sina barn och unga. Känner de då att de har verktygen för att axla detta ansvar?

F28. Får du den information och vägledning som du behöver när det gäller barns och ungas medieanvändning?

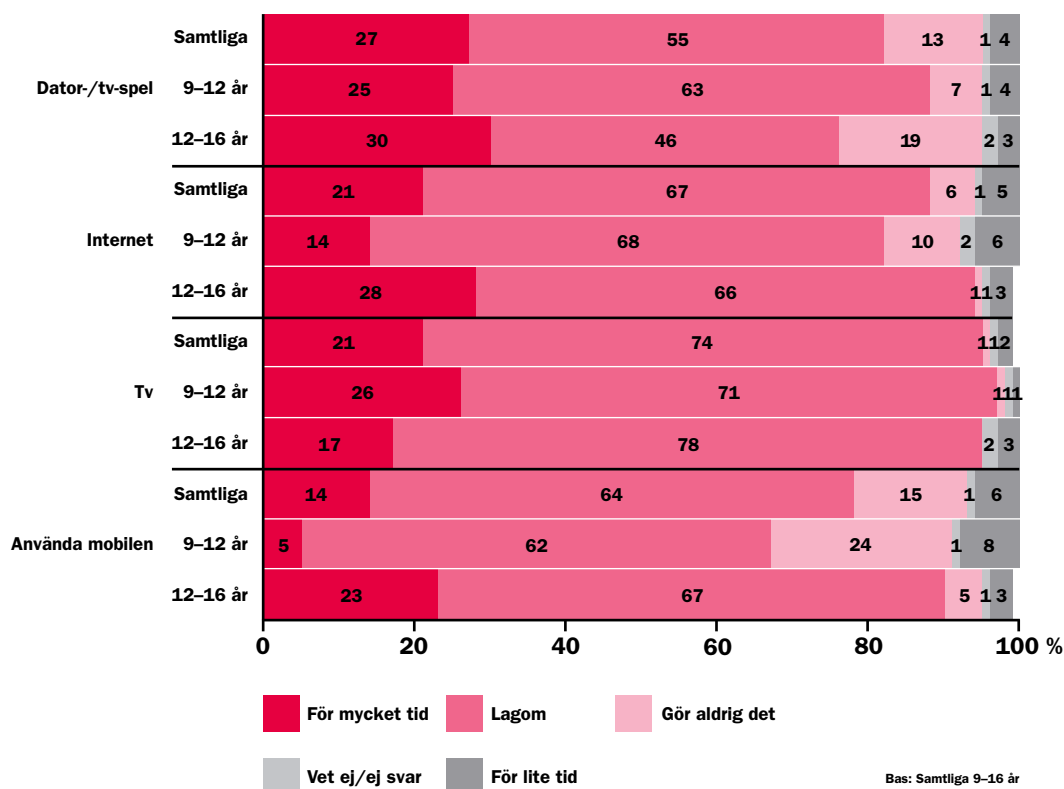
Det är 42 % av samtliga föräldrar som anser sig få relativt bra med information och vägledning när det gäller barns och ungas medieanvändning, 18 % svarar "Ja, tillräckligt" och 24 % "Ja, nästan tillräckligt". Nästan lika många (38 %) svarar att de saknar vägledning och information, 10 % saknar mycket och 28 % anser sig sakna en del medan 20 % av de tillfrågade inte anser sig ha något behov av information, svarar "Vet ej" eller lämnar frågan obesvarad. Det är inga större skillnader mellan föräldrar till barn eller föräldrar till unga.

Endast en delmålgrupp avviker signifikant i svarsmönster. Det är föräldrar till barn utan syskon eller med yngre syskon. Andelen som anser sig ha tillräckligt med information är signifikant lägre än för övriga grupper. Detta förefaller ganska naturligt, eftersom de saknar tidigare erfarenhet av att följa barn in i medievärlden.

Hur barnet disponerar sin tid

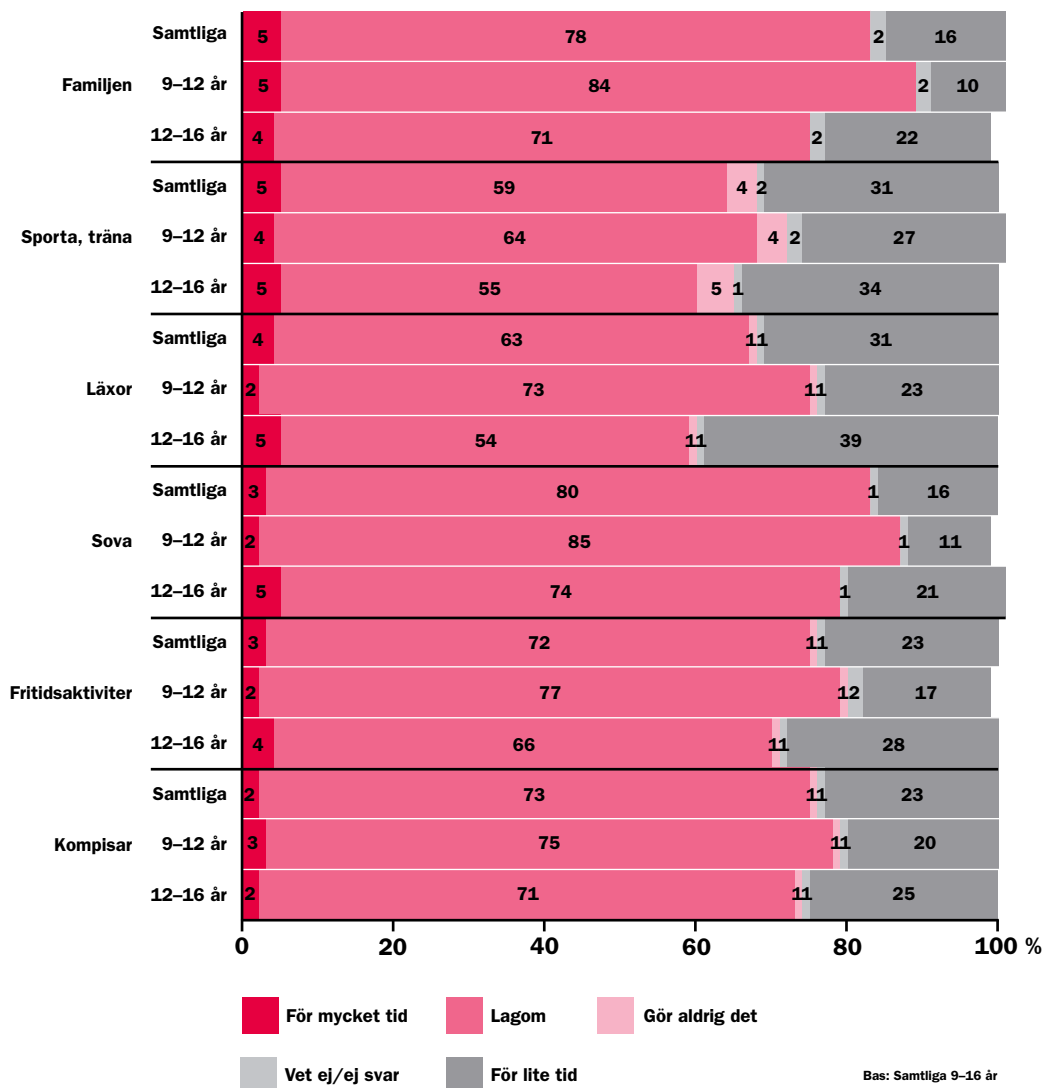
Barnen och de unga tillfrågades hur de upplever den tid de lägger ner på olika aktiviteter: vad de gör för mycket, vad gör de för lite och vad de tycker de gör lagom mycket. Även föräldrarna tillfrågades om hur de tycker att deras barn disponerar sin tid.

F29. Tycker du att barnet ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för lite tid åt...? Svara med ett kryss på varje rad.

Föräldrarna tycker i stora drag att barnen och de unga disponerar sin tid relativt väl. De fyra aktiviteter som mycket tydligt avviker från de övriga är alla medieaktiviteter och denna studies huvudområden: dator-/tv-spel, internet, tv och mobiltelefon. Medan övriga aktiviteter aldrig når över 5 % på "För mycket tid" ligger motsvarande svarsandelar för medieaktiviteterna mellan 14 och 27 % för hela gruppen barn och unga. De unga anses i högre grad än barnen tillbringa för mycket tid med medieaktiviteter, med störst skillnader i bruket av internet och mobiltelefoner. Detta torde hänga samman med att den faktiska användningen av dessa medier också är störst bland de unga.

F29b. Tycker du att barnet ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för litet tid åt...? Svara med ett kryss på varje rad.

Medan synnerligen få anser att deras barn lägger för *lite tid* på de medierelaterade aktiviteterna är det tvärtom med de övriga, traditionella aktiviteterna, som att läsa läxor, sporta och träna och träffa kamrater.

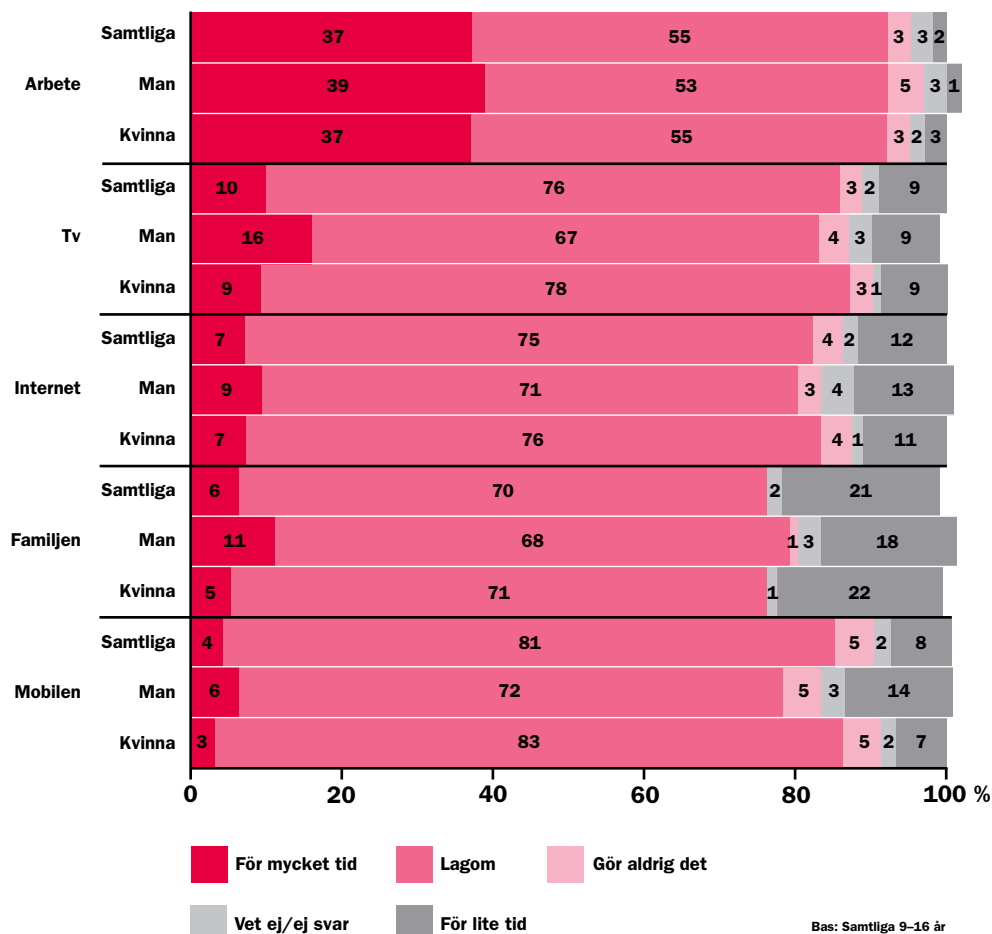
Svarsmönstret från tidigare frågor i undersökningen återkommer. Det är främst föräldrar till pojkar som anser att deras barn tillbringar för mycket tid med dator-/tv-spel (44 %) medan endast 10 % av flickornas föräldrar anser detta. Flickor anses istället tillbringa för mycket tid med mobiltelefonen, 18 % mot 10 % för pojkarna. Tv och internet bedöms likvärdigt av föräldrar till pojkar och flickor. I övrigt framträder inga signifikanta skillnader i svaren mellan olika delmålgrupper.

Föräldrar till högkonsumenter är generellt mer missnöjda med sina barns disposition av tiden än genomsnittet. Detta gäller emellertid inte högkonsumenter av mobiltelefoni, där föräldrarna bara tycker att de lägger för mycket tid på mobilen. I övrigt gäller samma tendenser som för hela populationen, fast kraftigare; föräldrarna tycker att medieaktiviteter tar för mycket tid och andra aktiviteter för lite.

Föräldrarnas syn på hur de själva disponerar sin tid

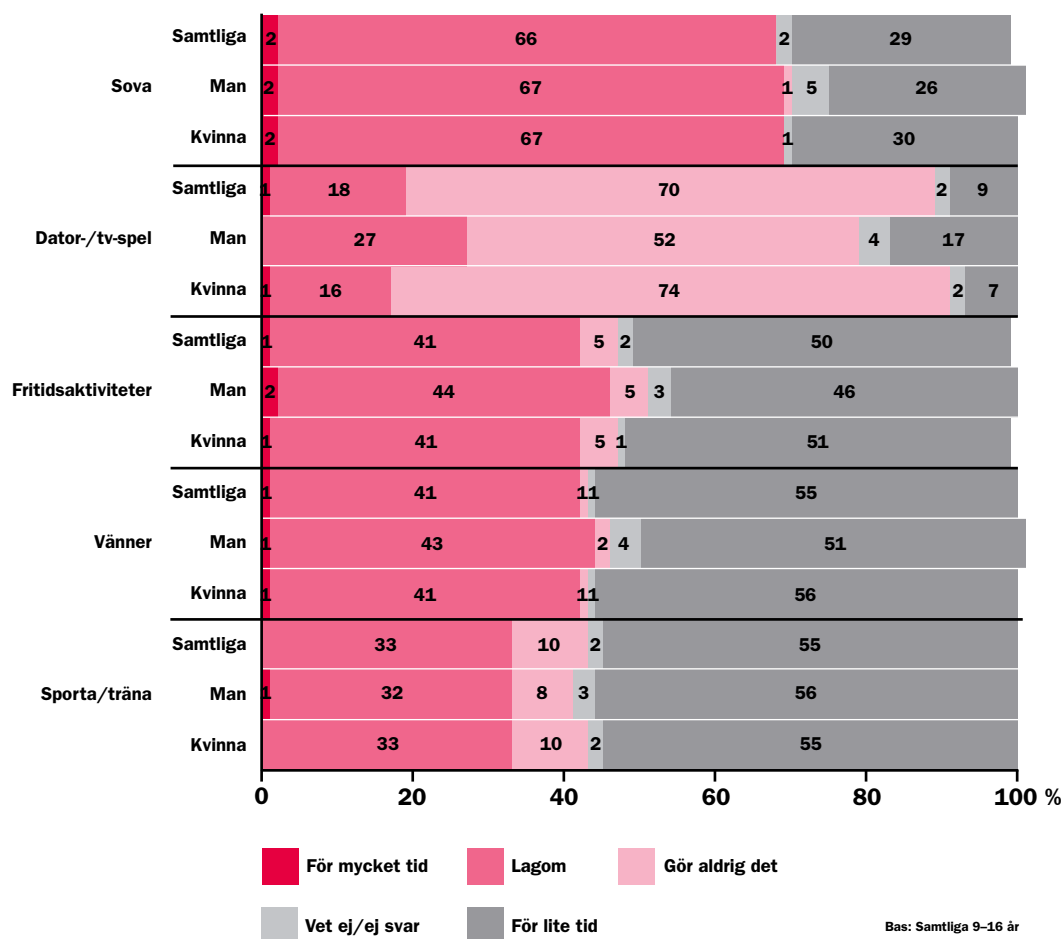
Samma fråga ställdes även till föräldrarna för att se hur nöjda de är med sin disposition av tid.

F30. Tycker du att du själv ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för litet tid åt att...? Svara med ett kryss på varje rad.

En aktivitet utmärker sig tydligt: 37 % av alla tillfrågade tycker att de arbetar för mycket. De övriga aktiviteter man tycker man lägger för mycket tid på är främst medierelaterade: tv (10 %), internet (9 %) och mobiltelefonen (4 %). Intressant nog tycker också 6 % att de tillbringar för mycket tid med familjen. Övrigt aktiviteter är det försvinnande små andelar som tycker att de lägger för mycket tid på. Däremot är upplevelsen att tillbringa för lite tid stark vad det gäller de icke medierelaterade aktiviteterna. Över 50 % av föräldrarna skulle vilja lägga mer tid på fritidsaktiviteter, vänner och träning och 29 % tycker att de sover för lite. Familjen anser sig 21 % ägna för lite tid åt och 12 % lägger för lite tid på internet.

F30b. Tycker du att du själv ägnar för mycket tid, lagom med tid eller för litet tid åt att...? Svara med ett kryss på varje rad.

Könsskillnaderna är inte stora, men signifikanta på några områden. Männerna tycker oftare än kvinnorna att de ser för mycket på tv, (16 % jämfört med kvinnornas 9 %),

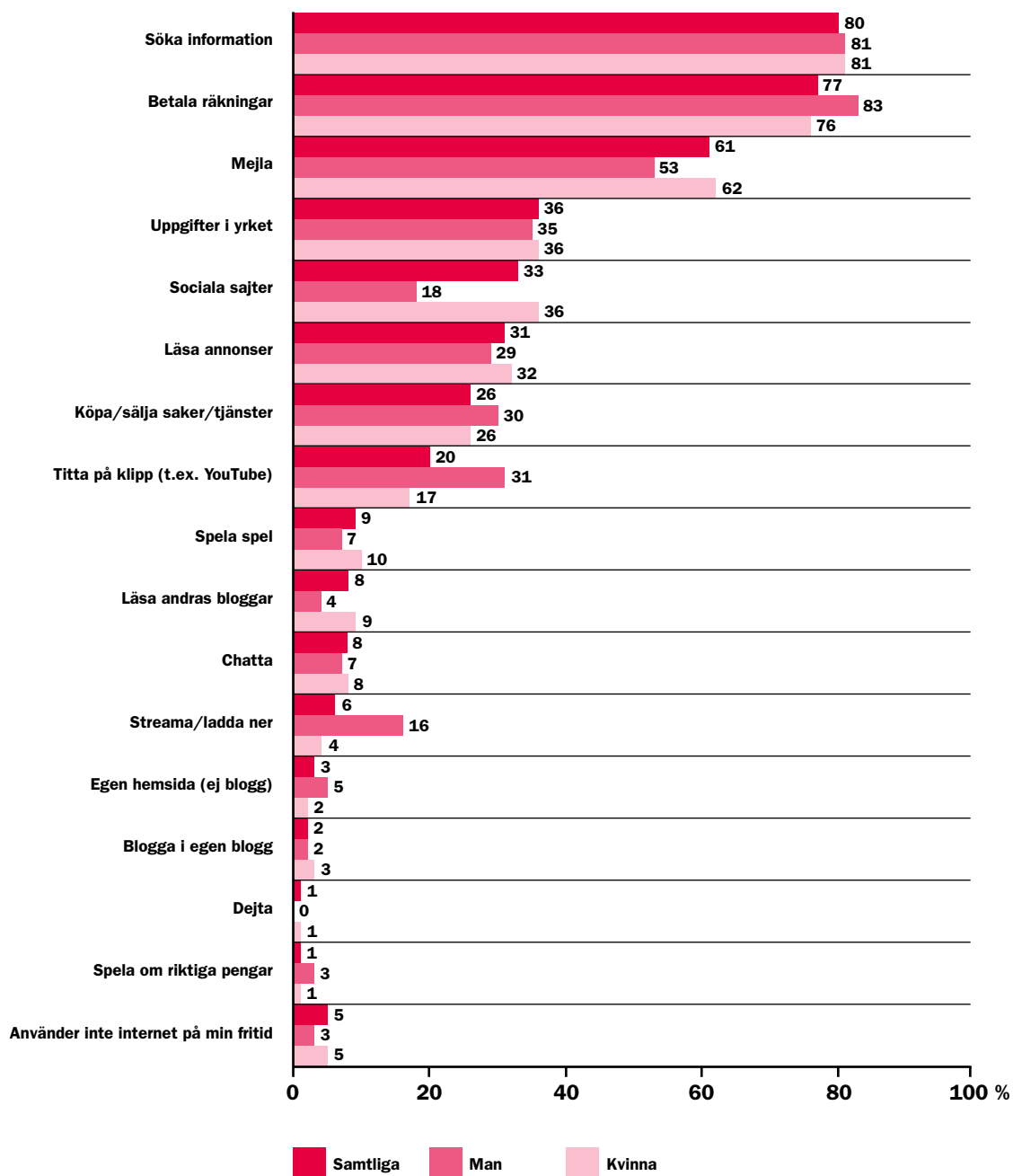
tillbringar för mycket tid med familjen (11 % jämfört med 5 %) och använder mobilen (6 % jämfört med 3 %).

Ett intressant resultat gäller föräldrar till högkonsumenter av tv. Trots att det alltså är barnen som är högkonsumenter utmärker sig föräldragruppen av att i signifikant utsträckning tycka att de lägger för mycket tid på tv, för lite på mobiltelefoni och sporta/träna, använder internet eller umgås med vänner. En tänkbar förklaring är att familjen för en tv-centrerad tillvaro där man tittar mycket tillsammans och inte gör så mycket annat.

Slutligen tillfrågades föräldrarna om vad de gör på internet på fritiden, se diagrammet på nästa sida.

De överlägset vanligaste svaren, att söka information (80 %) och betala räkningar 77 % är tydligt nyttoinriktade. 61 % anger att de mejlar, vilket kan betyda i princip vad som helst. Sedan är det ett stort avstånd till ett antal aktiviteter som 20–36 % anger att de sysslar med: "Göra uppgifter för mitt arbete", "Umgås på sociala sajter", "Läsa annonser", "Köpa/sälja varor och tjänster" samt "Titta på klipp". Övriga aktiviteter utförs av under 10 % av samtliga. Det finns ett antal skillnader mellan hur män och kvinnor använder internet. Kvinnorna sysslar mer med sociala aktiviteter; de mejlar och är på sociala sajter i högre utsträckning än männen. Män tittar istället mer på klipp, streamar/laddar ned material oftare och spelar i högre utsträckning om pengar.

**F31. Vad brukar du själv göra på internet på din fritid?
Välj max fem alternativ.**

Bas: Samtliga 9-16 år

Bilaga

Bilaga I

Syfte

Syftet med undersökningen är att mäta barns och ungas användning och upplevelse av tv, film, dator-/tv-spel och internet ur såväl barnens/de ungas som föräldrarnas perspektiv.

Målgrupp

Målgruppen för undersökningen är barn 9–16 år och föräldrar till barn i samma ålder. Dessa är uppdelade i två grupper:

- barn/föräldrar till barn 9–12 år
- barn/föräldrar till barn 12–16 år

Urvalsförfarandet har alltså medfört att 12-åringar återfinns i både barngruppen och bland de unga. Detta beror på att några av respondenterna fyllde år efter det att enkäterna skickades ut. När undersökningen påbörjades bestod den yngsta gruppen endast av 9–11-åringar och de som fyllt 12 under datainsamlingens genomförande har fått kvarstå i barngruppen. På samma sätt förhåller det sig med 16-åringarna; samtliga var 15 år när studien påbörjades. Det hade möjligen varit mer konsekvent att benämna åldersgrupperna 9–11 och 12–15, men eftersom det faktiskt hade varit missvisande har vi valt att använda dessa visserligen förvirrande, men ändå korrekta benämningar.

Metod

Undersökningen är genomförd som en kvantitativ urvalsundersökning med postal enkät. Arbetet genomfördes av ARS Research AB. Det finns flera fördelar med postal enkät, urvalsbaserna är säkrare och det ger möjlighet att personadressera försändelserna. Även frågemängden lämpar sig bättre för en postal enkät, man kan svara i lugn och ro. Man undviker även det bortfall som skulle uppkomma vid en telefonnummersättning. I årets undersökning har det också funnits möjlighet att svara via internet genom inloggningsuppgifter som skickats ut med den postala enkäten. Andelen som valt att svara via webben är dock liten.

Enkäten adresserades till "Målsman för" följt av barnets namn. Med utskicket följde ett brev från Medierådet, vilket förklarade bakgrunden till undersökningen. Skälet till detta är att personer under 16 år inte får medverka i undersökningar utan vuxens medgivande. Med brevet har också följt frågeformulär och ett förfrankerat svarskuvert samt inloggningsuppgifter till webbenkäten. Utskicket följdes upp med tre postala påminnelser, den första i form av ett kort, den andra och tredje i form av ett påminnelsebrev från ARS med nytt frågeformulär och förfrankerat svarskuvert.

Omfattning och urval

Urvalet gjordes slumpmässigt ur Skatteverkets folkbokföringsregister, enligt de målgruppsdefinitioner som beskrivits ovan. Sammanlagt skickades enkäter ut till 4000 individer, 1000 i varje urvalsgrupp.

Frågeformulär

Frågeformulär har utarbetats i två versioner, där några frågor tagits bort från formuläret till de allra yngsta.

Fältarbetsperiod

Fältarbetet pågick mellan 19 februari till 10 maj 2010. Detta är med undantag för någon dags förskjutning samma tidsperiod som tidigare Ungar & Medier genomförts.

Svarsfrekvens och bortfall

Fältarbetet har genererat godkända svarsfrekvenser. De kommentarer som inkommit har genomgående varit av positiv karaktär. Bortfallsanalys har genomförts och inga markanta avvikelser har observerats. Se tabell på nästa sida.

BRUTTOURVAL	BARN OCH UNGDOMAR		FÖRÄLDRAR			
	9 – 12 år 1 000	12 – 16 år 1 000	2 – 5 år 1 000	5 – 9 år 1 000	9 – 12 år 1 000	12 – 16 år 1 000
Summa A-bortfall	8	9	8	14	12	13
varav						
Postretur	5	8	5	11	10	11
Funktionsnedsättning*	3		1	1	1	
Ej svensktalande		1	1		1	
Avflyttad, ej boende i Sverige			1	1		
Sjukdom				1		2
NETTOURVAL	992	991	992	986	988	987
Summa B-bortfall	397	397	374	407	403	413
varav						
Kontaktad vägran	3	3	9	6	2	5
Ej insända svar	394	394	365	401	401	408
INKOMNA SVAR	595	594	618	582	585	574
varav						
Godkända och databearbetade	591	590	617	579	583	570
För sent inkomna	4	4	1	3	2	3
Ej godkänd						1
Svarsfrekvens	60 %	60 %	62 %	59 %	59 %	58 %
Postala enkäter	543	532	443	521	519	511
Webb-enkäter	48	58	74	58	64	59

* Hos barnet

Delmålgrupper

Det insamlade materialet har kodats för att få fram bakgrundsvariabler och därigenom undergrupper eller delmålgrupper som kan jämföras med genomsnittet. Dessa undergrupper är följande:

- åldersgrupp
- kön
- om föräldrarna är födda i Sverige eller utomlands
- geografi (storstad, övriga städer, övriga landet)
- högkonsumenter av tv, video/dvd, dator-/tv-spel, internet
- om regler finns för användning av tv/dvd, dator-/tv-spel eller internet
- geografi (norr, mitt, öst, söder, väst)

Om begreppet signifikant

Genomgående i rapporten förekommer begreppet signifikant. Det ska förstås som den statistiska termen för en säkerställd, icke slumpmässig avvikelse. En skillnad som kallas signifikant bygger alltså på ett statistiskt säkerställt underlag. Signifikans anges i form av ett konfidensintervall. I denna studie är konfidensintervallet 95 %, vilket innebär att de signifikanta resultaten till 95 % är reella och inte slumpmässigt betingade. Följaktligen är då också var tjugonde av de signifikanta resultaten egentligen en produkt av slumpen.

Medierådet är ett kunskapscentrum om barns och ungas medievardag. Vårt uppdrag gäller alla rörliga bildmedier; internet, dataspel, film och tv. Syftet är att stärka barn och unga som mediekonsument, att minska riskerna för skadlig mediepåverkan samt att öka förståelsen för barns och ungas kreativitet och aktiviteter på internet. Medierådet är en kommitté inom Regeringskansliet.

Ungar & Medier 2010 redovisar resultaten från den fjärde undersökningen av detta slag som Medierådet genomfört. Här får återigen 2000 barn och unga mellan 9 och 16 år möjlighet att berätta om sin medievardag och sina medieerfarenheter. Parallellt får 2000 föräldrar med barn i samma åldersgrupp komma till tals om hur de ser på sina barns medievanor. Resultatet ger en bild av vad som överensstämmer, men också vilka områden barn och föräldrar har olika uppfattningar om. Här finns också fakta om familjesituationen, om det finns regler i hemmet, om man diskuterar medier i familjen. Svaren ger också en inblick i skillnader mellan flickors och pojkars användning och upplevelser.

Medierådet

Kulturdepartementet, 103 33 Stockholm

Tel. 08-405 10 00 info@medieradet.se www.medieradet.se